CUMARTESİ
7
2 NCİTEŞRİN
1936

TAN EVI
Istanbul Ankara caddesi
TELEFON: 24318, 24319, 24310
TELGRAF: TAN, ISTANBUL
IKINCI YIL — No. 560
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRIRI: AHMET EMİN YALMAN

Çocuk

Bugün Çocuk Mecmuamız Iç Sayfalarda

Kadınların Askerliği Lâyihası Tetkike Başlanılıyor

Bir komisyon kuruldu

Vekâletlerin Mümessilleri Dahiliye Müsteşarının Riyasetinde işe Başlıyor

Ankara, 6 (Tan Muhabirinden)— Seferberlikte kadınların da askerlik yapmaları hakkında hazırlanan kanun lâyihası şu günlerde etraflı bir tetkikten geçmek üzeredir. Haber aldığımıza göre, lâyiha şümullü ahkâmı ihtiva ettiği için bir kere de bütün vekâletler mümessillerinden mürekkep bir komisyon tarafından tetkik edilmesi Başvekâlet tarafından münasip görülmüş tür.

Bu karar üzerine kadınların askerliği lâyihası Başvekâletten Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. Proje üzerinde esaslı ve etraflı tetkikat yapacak olan komisyon yakında toplanacak, müzakereye başlıyacaktır.

Alman haberlere göre, bu komisyon Dahiliye Vekâleti müsteşarı Sabri Çıtağın reisliği altında bütün Vekâletlerin seferberlik şubelerinin müdürlerinden mürekkep olarak toplanacaktır. Lâyihanın Millet Meclisine ne zaman sevkedileceği henüz kestirilemez.

Bir gazetenin, lâyihanın henüz Başvekâlete verilmediği hakkında ortaya attığı şayia esassızdır.

Kâğıdımızın Sahibi Olduk

Ahmet Emin Yalman

Kâğıt yapan fabrikamız dün İzmitte merasimle açıldı..

Varlığımızın ve inkişafımızın bu yeni tezahürü bütün memlekette sevinçle karşılanacaktır.

San'at sahasında ileri gitmiş bir memleket için fabrikanın açılma resmi, umumî alâkalar uyandıracak bir hâdise değildir.

Fakat memleketimiz gibi yokluğun acılarını görmüş ve çekmiş bir memleket için vaziyet başkadır. Memleketi cihazlandırmak yolundaki her yeni merhale, bizim için fedakârca çalışmaların mahsul vermesi, varlık için yeni imkânlar yaratılması demektir.

Hele bu fabrika, memleketin mühtaç olduğu kâğıdın yarısını tek başına vücuda getirecek bir müessese olursa bunun daha büyük bir haz ve alâka uyandırması tabiîdir.

İmal bakımından kâğıdın başka san'at mamulâtından farkı olmıyabilir. Fakat kâğıt, düşünceleri tespit etmeye ve yaymaya yarıyan bir vasıtadır. Günün her saatinde hayat bizi bu vasıta ile karşılaştırır. Bize canlı bir şeyler söyliyen bu her günlük aşinanın kendi fabrikamızda yapıl[illegible] rinden çıktığını düşünmek; elbette iftiharlı varlık duyguları uyandırmaya hizmet eder.

Gazeteciler ve kâğıt

Hele bütün hayatı kâğıtlar arasında geçen biz gazeteciler için memleketimizde kâğıt yapıldığı gün, güzel bir bayram günüdür.

Kâğıt bir mücadele silâhıdır. Bu silâh bir harp zamanında büsbütün kıymet kesbeder. Kâğıdımızı yapmamanın ve hariçe bağlı olmanın ne demek olduğunu cihan harbi zamanında acı surette gördük, öğrendik.

Umumî harpte memleketimizle Almanya ve Avusturya arasında türlü türlü eşya ya ticarî surette veya kar şılıklı anlaşma yolile mübadele ediliyordu.

Almanya ve Avusturya istisnaî olarak kâğıdın bu şekilde gelmesine razı olmamışlardı. Gazetelere ait kâğıdı Alman ve Avusturya sefaretleri bizzat getirtiyorlardı. Diledikleri gazeteye vermek, dilediklerini kâğıtsız bırakmak tamamile ellerinde idi. Gazetelerin mukadderatını ve düşüncelerini bu suretle avuçları içinde tutuyorlardı.

O zamanlar Almanya ile olan münasebetleri idare edenler, böyle vaziyetlere göz yumuyorlardı.

Gazeteler, Türk fikir hareketinin ecnebi esirliği altında olmasının acılığını tamamile duydular. Kendi hesaplarına geniş bir mücadele açtılar. Nihayet harbin sonlarına doğru sefaretleri mağlûp etmek, esareti kırmak ve gazete kâğıdını matbuat cemiyeti vasıtasile getirtmek ve dağıtmak mümkün oldu.

Dün İzmit kâğıt fabrikasını gezerken, harp senelerinin bu acı hatırası hafızamda canlandı. Düşüncelerimizi tespite ve yaymaya yarıyan vasıtayı kendimizin yapmamızdaki kıymeti çok derinden duydum.

Artan ihtiyaçlar

Hükûmetimiz bu fabrikayı yaratmakla memleketin maddî ve manevî inkişafı namına çok muvaffakıyetli bir adım atmıştır. Sümerbank, sanayi plânının tatbikindeki verimli faaliyet ve gayretini kâğıt sahasında da tahakkuk ettirmiş-

[Arkası 7 cide]

Maliye Vekili Fuat Ağralı vazife başında..

Beklenmiyen bir âlem, memleket için hudutsuz imkânlar

Maliye Vekilinin, Şark Seyahatinden Getirdiği İntıba Budur

Ankara, (Sonteşrin) —

Bir gazeteci her vakit iş başında olmıya mahkûmdur. Hattâ bir suarede, bir eğlencede bulunduğu zaman da kafası bir düziye haber, mevzu, yazı üzerine işler. Fakat bir gazetecinin kendi mesleğine ait alâkalar ve vazifeler namına bir suarede, bir eğlence yerinde başkalarının rahatını ve zevkini bozmıya hakkı var mı?

Hal Fırkasının süvaresinde, etrafta dolaşan canlı yazı ve mevzu kaynaklarına hasretle baka baka kararımı verdim: Gazetecinin bunu yapmaya hakkı yoktur.

Fakat bu karara gazeteci lehine ufak bir kayıt koydum: Gazeteci çok

[Arkası 3 üncüde]

Kuyucaklı YUSUF

Yazan: Sabahattin Ali

Tercüme ve adapte romanlardan bıkan, hayatımıza uymıyan uydurma romanlardan usanan karilere "Kuyucaklı Yusuf" u iki gün sonra sunacağız. Bu, Türk edebiyatında yepyeni ve benzeri olmıyan bir romandır. Sizi sonsuz bir zevkle sürükliyecektir.

YENİ FABRİKAMIZIN İLK GÜNÜNDE

Kâğıt fabrikamızı dün dolgun ifadeli bir nutukla açan İktısat Vekili Celâl Bayar tezgâhlarda yeni örülen kâğıt tomarları arasında

Ilk Kâğıt Fabrikamız Dün Işlemiye Başladı

Yenisinin de temeli atıldı

Izmit Kâğıthanesi Senede 12 Bin Ton Türk Kâğıdı Çıkaracak

İzmit, 6 (Tan Muhabirinden) — İzmit ve İzmitliler, endüstri plânımızdaki öz maddelerden birinin daha tahakkukuna bizzat şahit oldular. İzmit büyük bir bayram yaşamaktadır. Bugün ilk kâğıt fabrikamızın açılışı, Kocaelinin ufuklarından bütün yurda sonsuz sevinç heyecanları taşırdı.

Sabahın en erken saatinden itibaren bütün halk sokaklara dökülmüştü. İstasyon ve civarı on binlerce kalabalıkla dolmuştu Biraz sonra Ankara ve Istanbuldan gelen trenler, fabrikanın açılış merasiminde bulunacak olanları da getirdi ve misafirleri başta vali Hâmit ile sivil ve askerî erkân, mektep talebeleri ve bütün İzmitliler karşıladı.

Yüzlerce davetli

Ankaradan gelen trende, açılış merasimine reislik edecek olan Iktisat Vekil Celâl Bayarla İnhisarlar Vekili Ali Râna ve Maliye Vekili Fuat, Meclis Reis vekili Nuri Conkerin riyasetindeki büyük millet meclisi heyeti, banka müdürleri ve yüzlerce davetli vardı. İstanbul treninden de gazeteciler

[Arkası 6 ıncıda]

M. Edenin Sözleri ve Italya

Fransa Memnun, Almanya Tasvipkâr, Fakat Italya Beğenmedi

Londra, 6 (Radyo) — Hariciye Nazırı Mister Edenin dün söylediği nutuktan sonra işçi lideri Dalton ve daha sonra liberal Monder ile muhafazakâr Çorçil söz söylemişlerdir. Çorçil İngilterenin, bilhassa bütün nüfuz ve kuvvetini, Milletler Cemiyetini ıslâh etmek ve her hangi mütearrıza karşı gelecek bir kuvvete sahip bulundurmak için sarfetmesini istemiştir. Müzakereyi bağlıyan Mister Çemberlâyn "Garbî Avrupa paktının esaslarına göre kurulacak bir Şark Avrupası paktınnı vücuda getirilmesini isteriz. Ancak biz, böyle bir pakte iştirak edecek değiliz. Bütün teahhütlerimizi yalnız hayatî menfaatlerimizi alâkadar eden mıntaka paktlarına inhisar ettiriyoruz,, demiştir.

Bütün Londra gazeteleri Mister Edenin nutkunu memnuniyetle karşılamaktadır.

Fransa memnun

Paris, 6 (Radyo) — Paris gazeteleri Edenin nutkunu çok iyi karşılamış, bilhassa Fransa — İngiltere dostluğuna ait kısımları memnuniyetle kaydetmiştir.

İtalyaya göre

Roma, 6 (TAN) — Bura mahafiline göre, Mister Edenin nutku kâfi derecede sarih değildir. Nutuk İngiltere — Italya münasebatına esas teşkil edebilecek noktalardan mahrumdur.

Almanyada

Berlin, 6 (TAN) — Yarı resmî Corespondance Diplomatique gazetesi, Edenin nutkundan bahsederken diyor ki: "Almanyada, Cenecreye itimat edilemeemktedir. Fakat Edenin daha iyi bir Milletler Cemiyeti vucuda getirilmesi hakkındaki arzusu mutlak surette tasvip ile karşılanır.,,

Irak Erkânı Harbiye Reisi Taha Hâşimî Paşa ile Konuştuk

Taha Paşanın "TAN,, a imzasile hediye ettiği en yeni resmi

Bebekte, tramvay durağının tam karşısında, yepyeni bir apartıman. Zile dokunur dokunmaz kapı açıldı.

— Taha Paşa buradalar mı?..

İstanbul şivesile, çok güzel türkçe konuşan bir Bayan:

— Haber verelim efendim.. Dedi.

Biraz sonra, zevkle döşenmiş bir salonda, Taha Paşa ile karşı karşıyayız.

Irak hükûmetinin büyük Erkânıharbiye Reisi, nezaketinden bir zerre bile kaybetmiyen yumuşak bir sesle bana sordu:

— Fakat nasıl oldu da burasını bulabildiniz?.

Gazetecilerden müthiş surette gizleniyordum.. Nihayet korktuğum başıma geldi!

— Fakat bana, itimat edebilirsiniz, paşam.. Askerlerle nasıl ve nelerden bahsedilebileceğini takdir edenlerdenim!..

Gülümsedi:

— Belli.. Pişkin bir gazetecisiniz? O halde buyurun.. Bana ne sormak istiyorsunuz?.

[Arkası 7 ncide]

Finlandiya Mektubu

Şimal Türkleri Cümhuriyet bayramını kutladılar

Cümhuriyet Bayramının tes'idi için Helsingforsta yapılan toplantıda

Helsingfors, 29 Teşrinievvel (Hususî Muhabirimizden) — Merkezi Helsingfors olmak üzere Şimali Finlândiyanın bütün şehirlerinde sekiz yüz kadar şimal Türkü yaşamaktadır. Bunlar arasında Türkistandan ve İran Azerbaycanından da aileler vardır.

Buradaki Türkler Türkiyeye ve Türkiye Cümhuriyetine yürekten bağlıdırlar. Türkiyeyi ve Türk rehberlerini candan sever ve her vesile ile bu merbutiyetlerini gösterirler.

Bu yıl, Cümhuriyet bayramı hazırlıklarına tam bir ay önce başlanmıştır. Mektep talebelerine Cümhuriyet ve İstiklâl marşları öğretildiği gibi, Türk gençleri ayrıca hazırlıklara girişmişlerdir.

Bayram toplantısı

Bayram günü, Helsinforsun kenar salonlarından birisinde büyük bir toplantı yapılmıştır. Cümhuriyet marşını müteakip, Finlandiya Türkleri Birliği Başkanı İbrahim Arifullah güzel bir nutuk söylemiştir. Bunu, Faki Kadri Doğanın uzun ve mühim bir konferansı takip etmiştir. Konferansta, Cümhuriyetin kuruluşu, siyasî, iktisadî ve maarif sahalarında kazandığı muvaffakiyetler ve Türk içtimaî hayatına olan tesirleri anlatılmıştır.

Bundan sonra, Ahmet Veli Hakim ve Finlandiya Türkleri idare heyeti başkanı Z. Tahir birer nutuk söylemişlerdir. Z. Tahir, Finlandiya Türklerinin, Türkiyeye ve Atatürke olan merbutiyetlerine bilhassa işaret etmiştir.

Daha sonra, muallim Saniye Iffet Oganın (Türk kadını ve inkılâp) mevzuu üzerinde hazırladığı konferans dinlenmiştir.

Gençler tarafından birçok şarkılar söylendikten sonra, Cümhuriyet marşiyle merasime nihayet verilmiştir.

Dr. Şaht bugün geliyor

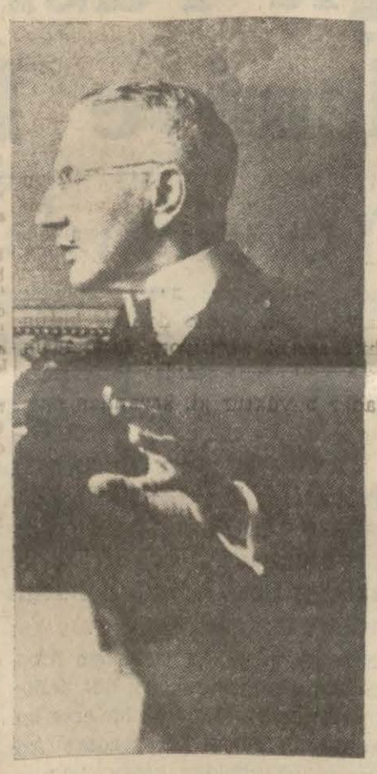

Dr. ŞAHT

Almanya İktisat Nazırı ve Rayşbank umumî müdürü Doktor Şaht'm bugün şehrimize gelmesi beklenmektedir. Nazıra, zevcesi ve iki mütehassıs refakat edecektir.

Doktor Şaht'm bu seyahati, Almanya ile aramızdaki klering muamelelerine daha iyi bir şekil vermek ve Almanyanın memleketimizden alacağı ham maddeler meseleleri ile alâkadar görülmektedir.

Nazır, Almanyadan tayyare ile gelecek ve şehrimizde bir gün kaldıktan sonra Ankaraya giderek temaslara girişecektir.

Yayalar daima sağdan gidecek

Yayaların büyük caddelerde piyade kaldırımın münhasıran sağ cihetini takip etmeleri kararı, şimdiye kadar lâyikiyle tatbik edilememiştir. Belediye zabıtası memurlarının gayretine rağmen, kararın kuvvei müeyyidesi bulunmayışı yüzünden müsbet netice alınamamıştır.

Fakat, daimî encümen bu emre riayet etmiyenlerden birer lira para cezası alınmasını kararlaştırdıktan sonra işin şekli büsbütün değişmiş bulunuyor.

Zabıta memurları, bugünden itibaren yolun sağ tarafından gitmiyenleri çevirerek birer liralık ceza mazbatası kesecelerdir.

Ancak, bu emir, köprü gibi geniş caddelerde tatbik edilecek, halk orada bu usule alıştırıldıktan sonra şehrin diğer caddelerine de teşmil olunacaktır.

Şehir Plânı Üzerinde Tetkikler

Şehircilik mütehassısı Prost, müstakbel şehir plânına esas olacak olan avanprojenin son tetkiklerini bitirmiştir. Kendisi bundan sonra Hâl, Konservatuvar gibi belediyenin plânı beklemeden şehirde yapmaya mecbur olduğu bazı inşaatı tetkik edecektir. Bir hafta, on gün zarfında da bu iş ikmal edildikten sonra, İstanbulun şehir plânına taallûk eden iktısadî vaziyeti ile meşgul olacaktır. Bu hususta Fortun zade Murat ile Ahmet Karanın hazırladığı rapor bir hafta sonra kendisine verilecektir.

Diğer taraftan, şehrin beş sene zarfında mükemmel surette teşçiri için belediyece hazırlanan proje, tetkik edilerek mütaleası alınmak üzere Prosta verilecektir

Yeni Posta Tayyarelerimiz Ismarlanıyor

Şehirler arası tayyare seferlerine tahsis olunacak tayyarelerin inşası için Nafıa Vekâleti ile Alman ve İngiliz şirketleri murahhasları ile başlıyan görüşmeler bitmiştir. Müzakereler neticesinde İngiliz firmasının teklifleri ehven ve uygun görüldüğü için tayyareler İngiltereye ısmarlanacaktır.

İnşaata pek yakında başlanacaktır.

Haliç tarifelerinde tenzilât yapılacak

Haliç şirketi belediyeye geçtiği zaman belediye bu idarenin işletilmesi için 20 bin liralık bir sermaye ayırmıştır. Şirket, belediyeye geçtiği gündenberi bütün masraflar elde edilen temettülerle karşılandığı için, iptidaî sermaye olarak tefrik edilen 20 bin liraya henüz el sürülmemiştir. Temettü temini bu şekilde devam ederse altı ay sonra Haliç bilet tarifelerinde tenzilât yapılacaktır.

Çimento buhranından en çok zarar eden küçük esnaftır

İHTİKAR DURMADI

Fabrikaların Işe Geç Başlamaları Buhranın Başlıca Sebebidir

Memlekette iplik buhranı gibi bir de çimento ihtikârı başgöstermiş bulunuyor. İktısat Vekâleti bununla çok yakından alâkadar olmaktadır ve tedbirler de almıştır. Bununla beraber bugün piyasada çimento sıkıntısı vardır.

Bunun sebebi şudur: Çimento fabrikaları elde fazla stok bulunduğunu ileri sürerek bu yıl işe çok geç başlamışlardır. Halbuki fabrikaların bu iddiası yanlıştı. Elde stok miktarı, ihtiyacı karşılıyacak derecede değildi. İhtiyaç ta geçen seneden fazladır Bu yüzden fabrikalar piyasaya çimento yetiştiremez oldular.

Fakat işin nereye varacağını evvelden kestiren bazı kurnaz tüccarlar, ilk adımda mevcut stoklarını kabartarak gizlemişler ve piyasanın en müşkül bir vaziyete düştüğü sırada, fabrikanın 100 kuruşa verdiği bir çimento torbasını 20 - 25 kuruş bir farkla satmağa kalkmışlardır.

BUHRAN, İHTİKÂR

Bu işe yalnız şehrimizdeki bazı çimento tüccarları değil, fabrikalarla büyük mikyasta alâkaları olan tanınmış firmalar da kalkmışlardır. Bunun içindir ki, bütün vilâyetlerde bir "çimento buhranı" ve ihtikârı başgöstermiştir.

Bu işten haberdar olan İktısat Vekâleti derhal harekete geçmiş ve bir tedbir almak üzere bütün vilâyetlere vaziyeti sormuş, bu hususta malûmat istemiştir. Vilâyetler ticaret odaları ile bu arada şehrimiz Ticaret Odası da tetkikat yaparak bir rapor hazırlamıştır.

Ticaret Odası raporunda, şehrimizde çimento buhranı olduğunu tesbit etmekte ve bu ihtikârın mutavassıt ellerde yapıldığını göstermektedir.

TETKİK ETTİK

Bir arkadaşımız dün bu hususta bir tetkik yapmış, bazı çimento fabrikası satış müdürleri ile mühim mikyasta satış yapan tüccarlar ve perakendecilerle görüşerek, düşüncelerini tesbit etmiştir:

Bunları sırasile yazıyoruz:

Çimento tüccarı Pehlivanyan diyor ki:

— Ben 10 - 15 senelik bir çimento tüccarıyım. Memleketimizde her yıl az veya çok bir çimento buhranı husule gelir. Bunun sebebi gayet basittir. Bu mevsim inşaat mevsimidir. Bir ay sonra yağmurlar başlayınca buhran, ihtikâr hiçbir şey kalmaz. Bütün satışlar eski ve normal şeklini alır, mesele de kalmaz. Yalnız şimdiki halde, bu buhran ve mevzuu bahsolan ihtikâr çok ilerlemiş, vaziyettedir. Fabrikaların ne düşündüğünü bilmiyorum. Bir aydan fazla fabrikalar bize mal veremiyor. Bunu sözde ihtikârın önüne geçmek için yapıyorlarmış, halbuki şimdi ihtikâr daha fahiş bir surette yapılıyor.

TALEP FAZLA İMİŞ

Aslan Eskihisar Çimento fabrikaları satış dairesi ikinci müdürü İskender ne diyor:

— Bu yıl şimdiye kadar hiç görmediğimiz bir talep karşısındayız. Öyle ki fabrikalar, gece, gündüz çalıştıkları halde bu ihtiyaca tam bir surette cevap veremiyor. Bu yüzden siparişleri sıraya koymak mecburiyeti hâsıl oldu. Bir müddet müşterilerimize bu suretle yani ihtiyaçlarını ancak 10 - 15 gün sonra vermeğe başladık. Bunu da hükûmetin koyduğu narh üzerinden torbası 100 kuruştan verdik. Fakat sonra öteden beriden

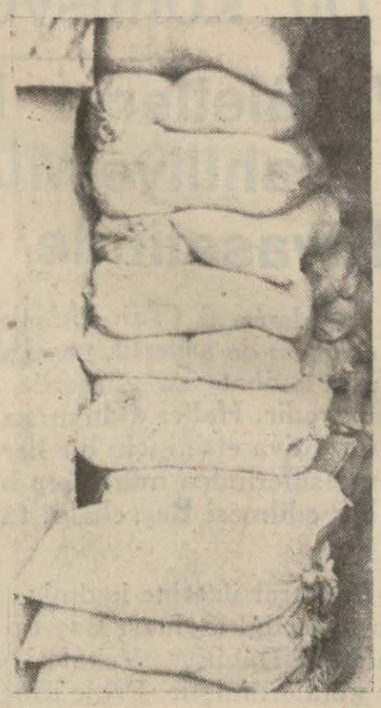

Artık bir ihtikâr maddesi olan çimento

ihtikâr yapıldığını ve bunu da tüccarların yaptığını, 100 kuruşa aldıkları malı 125 kuruşa kadar sattıklarını duyduk. Derhal bir tedbir olmak üzere bütün tüccarlarla alâkamızı keserek yalnız Belediyeden inşaat tezkeresi getirenlere vermeğe başladık. Vaziyeti de Ticaret Odasına bildirdik. Fakat henüz neticesini görmedik.

KÜÇÜK ESNAF

Bir perakendeci muharririmize şunları söylemiştir:

— Bayım size bir şey söyliyeyim mi? Bu işte en fazla zarar gören biz küçük esnaf olduk. İyi kötü günde 20 - 30 torba satıyorduk. Fakat şimdi ne satacak, ne de alacak mal buluyoruz. Almağa kalksak 125 kuruş istiyorlar. Fakat satarken 107 kuruşa satmak mecburiyeti vardır. Sen var kıyas et vaziyetimizi. Alâkadarların bu işi bir an evvel halletmesini rica ediyor ve bekliyoruz.,,

Tütün İhracatımızda Yükseliş

Yapılan tetkiklere göre, dış ticaret muvazenemizde tütünün en büyük rolü olduğu anlaşılmıştır. 1929 yılı ehemmiyet sırasına göre ve her senenin yekûnu 100 itibarile tütün ihracatımızın umum ihracattaki hissesi: 1929 da 26,36, 1930 da 28,50, 1931 de 22,86, 1932 de 28,79, 1933 te 22,25, 1934 de 14,51, 1935 te 19,76 dır.

Bu maddeden geçen yıl memleketimize giren para 18,676 milyon liradır.

Memleketimizde tütün ekimi başlıca üç mıntakada yapılmaktadır. Ege, Karadeniz ve Marmara mıntakaları. Bunlardan başka Hasan Keyif tütünü yetiştiren Gaziantep bölgesi vardır. Bugün bütün bu mıntakalarda tütün ekimine ayrılan saha 54,926 hektardır.

Siyaset âlemi

Orta Avrupada

İtalya Başvekili Sinyor Musolini'nin ay başında söylediği nutuk Orta Avrupada derin ve mühim tesirler yaptı.

Macaristan, bu nutuktan son derece hoşnut oldu. Sebebi, nutukta, Macaristanın adalet ve insafa muhtaç olduğundan ve Macaristan dışında dört milyon Macarın kalmasından bahsolunması ve Macaristan ile yapılan sulh muahedesinin tadili gerekleştiğinin anlatılmasıdır.

Macaristanın ötedenberi dileği sulh muahedesinin tadili ile, bugünkü Macaristan dışında kalan Macar topraklarını ve Macar halkını istirdat etmektir. Buna mâni olan ve statükonun devamına yardım eden en mühim kuvvet, Küçük Antanttır. Macaristanın davasını adeta benimsercesine müdafaa etmek, küçük antanta karşı gelmek ve onunla uğraşmak demektir.

Bu vaziyet karşısında küçük antant devletlerinin aralarındaki münasebetleri sıklaştırmaları ve yeni şeraite göre hazır olmaları bekleniyordu.

Son haberler vaziyetin bu merkezde olduğunu teyit ediyor ve Macaristanın İtalyadan göreceği müzaharete güvenerek sulh muahedesine karşı gelmesinin ve derhal silâhlanmaya girişmesinin tahmin edildiğini ve buna göre tedbir alındığını anlatıyor.

Macaristan hükûmeti İtalyanın müzaharetini derin memnuniyetle karşılamış ve iki hükûmet arasında hararetli telgraflar mübadele edilmiştir.

Bununla beraber Macaristan hükûmeti, muahedeyi tanımıyarak silâhlanacağına dair intişar eden şayiaları kat'iyetle tekzip etmiş ve bu suretle emrivâki siyasetini tutacağını göstermiştir.

Diğer taraftan harp sonunda Macaristana ait topraklardan bir kısmını ilhak eden Romanyanın tanınmış siyasilerinden ve eski başvekillerinden biri, Romanyanın bugünkü hududuna karşı vukubulacak edna tecavüzün harbe sebebiyet vereceğini söylemiştir.

Bununla beraber Orta Avrupayı alâkadar eden bir hâdise daha vukubulmak üzeredir. Bu hâdise Viyana toplantısıdır. İtalya Dışbakanı Kont Ciano, İtalya, Avusturya ve Macaristan devletlerinin dışbakanları toplantısına iştirak etmek üzere bugün Viyanaya hareket edecektir. Kendisi bu yüzden Sinyor Musolini ile uzun uzadıya görüşmüş ve icap eden talimatı almış bulunuyor.

İtalya Dışbakanının, Almanyayı ziyaret etmesinden, ve Sinyor Musolini'nin Macaristanı adalete kavuşturmak icap ettiğini söylemesinden sonra Viyanaya gitmesi, mutat ehemmiyetin fevkinde bir hâdise telâkki olunmakta ve Orta Avrupa bu hâdisenin neticelerini beklemektedir.

İspanyada:

İspanya hükûmeti, âsilere karşı, en çetin muharebeye girişmiş bulunuyor. Muharebe Madridin kapılarında vukubulduğu halde hükûmet nikbinliğini muhafaza etmekte ve sonuna kadar mücadeleye devam azminde olduğunu göstermektedir.

Madrit hükûmetinin verdiği malûmata göre, Madridin kapılarına dayanan 10.000 âsinin, 8000 i Faslı, 2000 i Avrupalıdır, hükûmetin bu tebliği doğru ise İspanyanın mukadderatı, İspanya halkından ziyade, İspanyanın bir müstemlekesi olan Fasın elindedir!

İspanyaya ait olan Fas parçasının İspanya tarihinde bu kadar büyük ve kanlı bir rol oynıyacağı kimsenin aklına gelmezdi.

Ömer Rıza DOĞRUL

BU REVA MIDIR?

Eyüp Otobüs Seferleri Kaldırılmalı

Şehrin muntazam nakil vasıtası işletilmiyen semtlerine otobüslerle gidildiği malûmdur. Taksim - Yenimahalle, Sirkeci - Kocamustafapaşa, Sirkeci - Bakırköy otobüs hatları bu hizmette çalışan arabalardır.

Umumî nakil vasıtası olması itibariyle belediyenin velâyeti altına her şeyden evvel giren bu arabaların bir tarifeye uyarak hareket etmeleri ve yolcuları yine belediyenin tayin ettiği şartlar altında taşımaları da kararlaşmış ve tatbik edilegelmiş resmî bir usuldür.

Lâkin, Eyüp otobüsleri, neden bilinmez, bu iyi usullerin tamamile haricinde, kayıtsız ve kontrolsüz çalışmakta ve ister işler, ister işlemez bir halde bulunmaktadır.

Bu otobüslerin servislerindeki intizamsızlık en ziyade geceleri görülmekte ve vücutlarına en çok ihtiyaç hissedilen geceleri halkı izrar etmektedir.

Bilhassa, belediyenin tayin ettiği son posta Kerestecilerden, gece yarısı tam saat on ikide kalkmak gerek iken, bu son posta kâh bir çeyrek, kâh yarım saat evvel kalkmakta, bazan da hiç yapılmamaktadır.

Umumî nakil vasıtalarının her şeyden evvel muttarit ve muntazam bir servis yapması şart olduğunu alâkadarlara burada bir kere daha hatırlatmaya mecbur kaldığımıza müteessiriz.

Bizce, eğer intizamı temin için, muayyen saatlerde kalkması ve keyfe tâbi bir araba olmaktan kurtarılması imkânı yoksa bu otobüs servisini lâğvetmek en doğru yoldur. Hiç değilse Haliç civarında oturan birçok kimseler "12 de otobüs var,, zannederek geceyarısı sokaklarda kalmaz, evlerine dönmek için vakit ve zamanile tedbir alırlar.

Bilhassa kudreti müsait olmıyan halkın bu intizamsız vasıtaya güvenip geceyarıları sokakta kalmaları ve evlerine yaya dönmeye mecbur olmaları reva mıdır?

BİRKAÇ SATIRLA

Maarif Vekâleti beynelmilel şöhreti olan ve dünya âlimlerince coğrafyaya mehaz tutulan Dö Marnonun üç ciltten ibaret 1500 sayfalık eserini tercüme ettirmeye karar vermiş ve keyfiyeti Üniversite Rektörlüğüne bildirmiştir.

* *

Bütün mektep müdürleri, mekteplerindeki muallim, sınıf, şube ,talebe adedi hakkında mufassal birer istatistik hazırlamaktadırlar.

* * *

Ayvansaray Yastık fabrikasında çalışan Jak elini makineye kaptırmış, üç parmağını kesmiştir.

TAKVİM ve HAVA

7 İkinciteşrin CUMARTESİ

Bugünkü Hava: KAPALI

Dün hava ekseriyetle bulutlu geçmiştir. Sabahleyin şehrin bazı yerlerine yağmur yağmıştır. Rasat merkezlerinden alınan malûmata göre, bugün de hava bulutlu ve kapalı olacaktır.

Dünkü hava

Memlekette umumî hava vaziyetine gelince: Bazı yerlerde yağışlı, bazı yerlerde de bulutlu geçmiştir.

Dün hava tazyiki 763, en çok sıcaklık 20, en az sıcaklık 10 tesbit edilmiştir Rüzgâr şimalden hafif olarak esmiştir.

11 inci ay 1355 Hicrî	Gün: 312	Hızır: 186 1352 Rumî
Şaban: 21		25 Birinciteşrin
Güneş 6,38	— Öğle:	11,53
İkindi: 14,41	— Akşam:	16,59
Yatsı: 18,33	— İmsâk:	4,57

Otomobilli seyyahlar

Dün öğleden sonra şehrimize otomobille seyahat eden iki İsveçli genç gelmiştir. İsveçten kalkan bu kafile Hindistana kadar gidecek ve oradan tekrar memleketlerine dönecektir. Seyyahlar, şehrimizde bir gün kadar kaldıktan sonra Anadolu - İran yolile seyahatlerine devam edecektir.

Bir araba kazası

Dün saat 23 te Mehmedin idaresindeki 1100 numaralı araba Eminönünde 30 yaşında Şaziyeye çarparak kol ve bacaklarından yaralamıştır.

SON HABER

Madrit kapıları önünde çok şiddetli bir harp başladı

HÜKÛMET NİKBİN

Madrit Kuvvetleri Naval Karneroyu Asilerden İstirdat Ettiler

Londra, 6 (Radyo - TAN) — Bu sabah aktıdan itibaren asiler, Madrit şehrini ağır toplarla bombardıman etmeğe başladılar. Asiler, Madridin kapılarında hükûmet kuvvetlerile karşılaşmış ve iki taraf arasında çok kanlı ve şiddetli musademeler başlamıştır.

Vaziyetin son derece buhranlı sayılması ve Madridin düşmek üzere olduğu zannedilmesi üzerine Ispanyanın Londra sefarethanesi Madride telefon etmiş, Madrit hükûmeti şehrin süratle sukutundan endişe etmemek lâzımgeldiğini, hükûmetin çok sağlam ve metin bir müdafaa yaptığını ve her ferdin vazifesini bile bile, seve seve Madridi müdafaaya atıldığını hükûmetin nikbin olduğunu bildirmiştir.

10.000 ASİ

Madrit hükûmetinin verdiği malûmata göre Madride hücum eden âsilerin sayısı 10,000 dir. Ve bunların 8000 i Faslı, 1000 i Avrupalıdır.

Hükûmet kuvvetleri şehrin içinde tam müdafaa tertibatı almışlardır. Her yerde barikatlar yapılmış, şehre giden bütün yollar kapatılmış, yalnız nakil vasıtalarının geçmesi için açık yerler bırakılmıştır.

Hükûmetin gösterdiği nikbinliği muhakkak gösterecek haberler alınmaktadır.

BİR İSTİRADT

Bir habere göre hükûmet kuvvetleri kısa bir zaman önce âsilerin eline geçen ve son derece mühim bir sevkülceyiş mevkii olan Naval Karnero yu istirdat etmiştir. Haber doğru ise hükûmetin nikbinliğini yerinde saymak icap eder.

BOMBA YAĞMURU

Asilerin verdiği malûmata göre Madrit şehrine atılan bombaların biri İç Bakanlığına isabet etmiştir. Asiler, şiddetli bir bombardımandan sonra Madridin cenubuna hâkim Cerro Los Angelos mevkiini işgal ettiler.

ESTREPONA'DA

Cebelüttarik, 6 (A.A.) — Hükûmet milisleri dün Estrepona cephesinde taarruza geçmişlerdir. Top sesleri dün bütün gün buradan duyulmuştur. Yaralı Fas askerleri ile dolu iki kamyon dün San Roke gelmiştir. Sanıldığına göre, Estreponada çarpışan kuvvetler 10,000 milis askeri ile 1,000 nasyonalisttir. Nasyonalistlerin Kardiaroya doğru çekildikleri söylenmektedir.

BİR TEŞEBBÜS

Londra, 6 (A.A.) — Resmî mahafil, İngiltere ve Fransa hükûmetlerinin Madrit ve Burgos hükûmetleri nezdinde Madridin tahrip edilmemesi ve halkın hayatının korunması için teşebbüste bulunmuş oldukları haberini tekzip etmektedir.

Madrit önlerinde siperlerden ilerliyen asiler

Rus İhtilâlinin Yıldönümü

Londra, 6 (Radyo - TAN) — Bugün Rusyada ihtilâlin 19 uncu yıldönümü münasebetiyle tezahürler yapılmış, Stalin Yoldaş halkı selâmlamış ve 15 dakikadan fazla süren hararetli alkışlarla karşılanmıştır.

Tütün Piyasası

İzmir, 6 (TAN muhabirinden) — Tütün piyasası çok hararetlidir. Şimdiye kadar Ege mıntakasında 12 milyon kilo tütün satıldı. Fiyatlar iyidir.

Fethiye, 6 (Tan muhabirinden) — Burada Uzümlü nahiyesinde tütün piyasası yetmiş kuruştan açıldı.

Kral ve Mussolini Peştede

Londra, 6 (Radyo) — Macaristan Kral Naibi yakında Romaya gidecektir. Bunu müteakıp İtalya Kralı ile Sinyör Mussolininin Peşteyi ziyaret edecekleri haber veriliyor. Mussolini bu suretle ilk defa olarak memleket haricine çıkmış olacaktır.

Valiler Arasında Değişiklik

Ankara, 6 (TAN muhabirinden) — Valiler arasında değişmeler oldu. Siirde Hakâri Valisi Kemal, Erzuruma Tekirdağ Valisi Haşim, Tekirdağına Siirt Valisi Sakip tayin edildiler.

Filistinde Yeni Bir Hareket

Londra, 6 (Radyo-Tan) — Filistinde yeni bir hareket başlamıştır. Yüksek Arap Komitesi, bir müddet mukaddem Filistin fevkalâde komiserine müracaat ederek Yahudi muhaceretine son verilmesini istemiş, fevkalâde komiser bu dileği tetkik edeceğini söylemişti. Arap komitesi muhaceretin durdurulmadığına, ve İngiltere Avam Kamarasında muhaceretin durdurulmasına lüzum görülmediği hakkında beyanat vuku bulduğuna bakarak bugün mühim bir karar vermiştir. Bu karara göre Araplar, İngiltere tarafından gönderilen tahkik heyetine karşı boykotaj tatbik edecekler ve bu suretle heyetin mesaisini akamete uğratacaklardır. Araplar, propaganda yapmaya başlamışlardır.

Zelzele oldu

Denizli, 6 (A.A.) — Dün saat 20,15 de kuvvetli bir yersarsıntısı olmuştur. Yıkıntı yoktur.

Tasfiye Edilen Maliye Memurları

Ankara, 6 (TAN muhabirinden) — Maliye Vekâleti, Yeni Teşkilât Kanununa göre, tasfiyeye tâbi tutulacak memurları tesbit etmek üzere maliye memurlarının sicillerini tetkike devam ediyor. Şimdiye kadar birkaç defterdar ve malmüdürü tasfiye edilmişlerdir.

Bir meslek mektebi

Ankara, 6 (TAN muhabirinden) — Dahiliye Vekâleti idarei hususiye memurlarının mesleki bilgilerini arttırmak için Ankarada bir meslek mektebi açmava karar vermiştir.

KÜÇÜK HARİCİ HABERLER

Belgratta bir İtalya - Yugoslavya dostluk cemiyeti kurulmuştur.

* *

Londrada Alman sefareti önünde müfrit solcular nümayişler yapmışlardır.

* *

Avusturya, askerî masraflarını yüzde yetmiş nisbetinde çoğaltmıştır.

* *

Fransada radikallerin icra komitesi 3 muhalife karşı, halk cephesi hükûmetine itimat etmiştir.

* *

Sovyet Rusyada olduğu gibi Fransa da bir hava piyadesi vücuda getirecektir.

Almanyadan Bir Tekzip

Cenubî Rusyayı Ele Geçirme Şayiaları Yalanmış

Berlin, 6 (A.A.) — Çekoslovakya Senato Dış Komisyonunda söz alan sosyalist azadan Vinter, Almanyanın Sovyetler Birliğinin cenubî kısmını müstemleke olarak ele geçirmek tasavvurunda olduğunu bildirmiştir. Nurenberg kongresindenberi tekrar edilegelmekte olan bu iddia, beynelmilel münasebetleri zehirlemek amacını gütmektedir.

Ruzvelt

Rakibine Nisbetle 10 Milyon Fazla Rey Aldı

Nevyork, 6 (A.A.) — Ruzvelt, Şimdiye kadar 25,465,893 ve M. Landon, 15,615,489 rey kazanmışlardır. 15,000 nahiyedeki neticeler henüz malûm değildir.

Vaşington, 6 (A.A.) — Seçimlerin nihaî neticeleri şunlardır: Mümessiller Meclisine 334 Demokrat, 89 Cümhuriyetçi, 7 Terakkiperver ve 5 Çiftçi intihap olunmuştur.

Beklenmiyen bir âlem, memleket için hudutsuz imkânlar

[Başı 1 incide]

meşgul bir vekil ile bir suvarede karşılaşınca başka bir zaman için vekilden bir mülâkat ricasında bulunabilir.

İktısat ve maliye vekilleri şark seyahatinden ne gibi bir intıba ile döndüler? Bu seyahatten doğmuş ne gibi tasavvurları vardır? Bir okuyucu için bugünlerin en ziyade merak edecek bir meselesi budur.

Balonun kalabalığı arasında maliye vekili Fuat Ağralıyı takip ettim. Etrafımdaki halka bir aralık dağıldı. Hesap divanı reisi Seyfi Oran ile yalnız kaldı. Ben de yaklaştım, Şark intıbalarına ait bir mülâkat için randevü istedim.

Sayın vekil dedi ki:

— Bu seyahate ait asıl malûmatı İktısat Vekili verebilir. Ben mülâkat şeklinde size ne söyliyeyim?

Fakat intibalar ruhunu o kadar doldurmuş ki, derhal konuşma tarzında coşkun anlatmaya başladı.

Gördüklerini çok güzel ve canlı surette ifade ediyordu. Büyük bir alâka ve merakla dinledim. Sonunda dedim ki:

— Mülâkat diye beyanatta bulunsaydınız intibalarınızı bu kadar taze ve tatlı bir tarzda ifade edemezdiniz. Kelimeye ve cümleye itina etmek endişesi, görüş ve düşüncenin tazeliğini az, çok boğardı. Söyledikleriniz okuyucuları çok alâkadar edecektir. Müsaade edin de dinledikleri mi yazayım, hazırlıyayım. Size göstereyim. Biraz ilâveler de yapınca ortaya tabiî şekilde bir mülâkat çıkar.

Hayır demedi. Ben de ilk fırsatta oturdum. Dinlediklerimi kâğıt üzerine döktüm.

Vekil seyahatini şöylece anlattı:

— Diyarbekirde defterdarlığım var. Elâziz civarında da bulundum. Fakat asıl Şarka gitmeye şimdiye kadar fırsat düşmedi. Herkes gibi benim de şark hakkında müphem kanaatlerim vardı. Buraları, uzak, tabiat güzelliği mahdut yerler diye gözüm önüne geliyordu. Karakösede, Siirtte, Bitliste uzunca müddet bulunmuş bir memuru gadre uğramış addediyordum.

Bu defa şarkı kendi hesabıma yeniden keşfettim. Orada hiç beklemediğim bir âlem, memleket için hudutsuz yeni imkânlar buldum.

Yeni varlığın mukaddimesi

İsmet İnönünün Şark seyahati, yurdun bu kısmı için yeni bir varlık başlamasına mukaddime olmuştur. Başvekilin gördüğü mahzurları defetmek için bir senedenberi çok çalışılmıştır. Bu meyanda maliyenin yaptığı icraattan biri de maliye mektebinin yeni mezunlarını tamamile şarka göndermek olmuştur. Askerlik ve diğer vazife sahalarında olduğu gibi maliyede de bir müddet için Şark hizmetini bundan sonra herkes için mecburî kılacağız. Maliye mektebi mezunlarının Şarka gitmesi suretile oraları yeni bir nevi unsur kazanmıştır. Bundan dolayı her tarafta memnuniyet gösterilmiştir.

Şarka ait faaliyetlere yeni bir hız vermek için bu sene Başvekil bir tetkik seyahati yapılmasını ve benim de iştirak etmemi arzu etti. Bu seyahati yaptığıma çok memnunum. Şarkta cömert bir tabiat, tasavvur edilmez güzellikler, yurda faydalı olmak için fırsat bekliyen çalışkan ve dürüst bir vatandaş unsuru buldum. Hele demiryollar ilerleyince ve seyahat müddeti azalınca istirahat zamanlarımı bu güzel yerlerde geçirmek benim için en büyük bir zevk olacaktır.

Orta Anadolunun ziraî istihsal imkânları bugünkü şeraitte mahduttur. Memleket ve hükûmet vakit vakit yardım tedbirleri almak zaruretini duyar.

Nimetler saçan tabiat

Halbuki Şarkta tabiat insanların hiçbir yardımına ihtiyaç göstermeden etrafa nimetler saçmıştır. İptidaî istihsal şeraitine rağmen toprağın verimi boldur. Aşı filân ne demek olduğunu henüz bilmiyen muhitlerde yetişen ağaçlar, en mütenevvi ve güzel meyvalar verir. Otlak sahalarında yükselen otların manzarası insanın içini açar. Balta girmemiş bakir ormanlar vardır. Bazı yerlerde kışın iyice soğuk olmasına rağmen iklim güzel, mutedil hava sağlamdır.

Şarkta yaşıyan insanlar, hükûmetin kendilerile esaslı bir surette meşgul olduğunu farkediyorlar ve bundan dolayı büyük bir minnet duyuyorlar. Bu minneti her vatandaşın yüzünde okumak mümkündür. Yurdun bu bakir sahalarındaki vatandaşların ümitli, intizarlı halini görmek insanı son derecede müteessir ediyor ve bir an evvel hayırlı ve faydalı işler başarmak hususunda şiddetli arzu ve emeller uyandırıyor.

Şark vilâyetlerimizde en çabuk ve kolay inkişaf edecek faaliyet sahası hayvancılıktır. En küçük bir teşvik ve kolaylık bu sahada derhal semere verebilecektir. Meselâ hayvan vergisinin azalması, derhal hühim bir ferah ve genişlik uyandırmış ve hayvan miktarının artması şeklinde bir tesir göstermiştir. Hazinenin ilk hamlede kaybettiği beş milyon liralık resmin iki buçuk milyon lirası, hayvan miktarının artması sayesinde geri gelmiştir. Diğer iki buçuk milyon da hiç şüphesiz geri gelecektir. Bundan başka memleketin hayvan serveti bu sayede miktarca artmıştır ki, bu da gerek memleket ve gerek hükûmet için ayrıca bir kazanç membaıdır.

Vatandaşı kazandırmalıyız

Gerek iktisatçı ve gerek maliyeci sıfatile karşımızdaki mesele, vatandaşı kazandırmaktır. Bunun için imkân hazırlamak mutlaka lâzımdır. Bir tarafta bir fabrika kurunca kazanç imkânı yalnız fabrikada çalışan birkaç yüz veya bin vatandaşa ve bunların ailelerine inhisar etmiyor. Fabrikanın mühtaç olduğu ham maddeyi yetiştirmek, hazırlamak, taşımak gibi faaliyetler derhal bütün muhite servet dağıtıyor. Vatandaşın tatmin edilmemiş iptidaî ihtiyaçları o kadar büyüktür ki, kazanılan paralar derhal serfediliyor. Hükûmetin iş ve faaliyet imkânları uyanan muhitlerden aldığı istihlâk vergilerinin miktarında derhal mahsus artmalar görülmeye başlıyor. Şark; fabrika, nafıa işleri, orman ve saire tarzında faaliyet fırsatlarına mühtaçtır. Vazifelerimizin biri bu fırsatları hazırlamaktır. Diğeri de nakliye imkânlarını artırmaktır.

Bugün Şark yalnız kendini doyuracak kadar mahsul yetiştiriyor. Bunun fazlasını türlü türlü ihtiyaçlara karşı mübadele vasıtası diye kullanamıyor. Çünkü satış ve ihraç imkânı yoktur. Böyle bir imkân hâsıl olur olmaz halkta tabiata yardım ihtiyacı uyanacak ve Şark her itibarla normal verim vermeye başlıyacaktır.

Valilerin şahsî rolü

Birçok yerlerde insanı sevindirecek ümran eserleri gördüm. Bilhassa insan beklemediği yerlerde bunu bulunca çok seviniyor. Fakat şunu da görüyor ki, ilerlemek ve iyileşmek hususunda mahallî idare unsurlarının büyük bir rolü vardır. Umran ihtiyacı duyan teşebbüs sahibi eserler, bütün vasıtasızlıklara rağmen güzel eserler yaratmışlardır. Buna mukabil başka yerlerde insan ihmal manzaralarile karşılaşıyor. Bazı valiler vazife sahasına ait her işi benimsiyorlar. Hangi meseleye dair sual sorarsanız cevap alıyorsunuz, alâka görüyorsunuz. Diğer bazı yerlerde de: "Bakayım, sorayım, memurunu çağırayım.,, gibi cevaplar insanı müteessir ediyor.

Şarkın kat'î surette kavuştuğu bir nimet vardır ki, o da âsayiştir. Şarkın her kısmında mal ve can emniyeti mutlak surette hüküm sürüyor. Bunun da iktisadî hayat üzerinde derhal hayırlı tesirleri görülüyor.

Şarkta ayni zamanda bir imar faaliyeti sahasına girmiş bulunuyor. Şimendifer ve yollar inşaatı çizilmiş programları dahilinde yürümekle beraber bütün kazalarda muayyen tipler dairesini hükûmet konakları inşaatı için tertibat alınmış ve işe başlanmıştır. Bazı mühim merkez de hükûmet konaklarının yanı başında memur apartımanları inşaatı da düşünülmektedir.

Mühim bir faaliyet sahamız da arazi tahriridir. Bunu iş, hem mükellef ,hem idare cephesinden çok müspet neticelerini en yakın bir zamanda almış olacağız.,,

Süvarede başlıyan mülâkatın son kısmı Maliye Vekâleti makamında bitti. Daha birçok soracaklarım vardı. Fakat Maliye Vekilinin boş zamanını telefonla takip ede ede ancak akşam yediden sonra görüşmek imkânı olmuştu. Hâlâ yapılacak işler, imza edilecek kâğıtlar vardı. Ele geçmiş bir mülâkat imkânı hakkında insaf göstermek pek te gazetecilik ananelerine uymaz. Fakat gördüğüm vaziyet karşısında insafsızlığı da ağır buldum. Mülâkatın mabadini ilk müsait fırsata bırakarak ayrıldım.

A. E. Y.

FELEK

İplik İhtikârı

Şu ihtikâr lâfından tâaa (Men'i İhtikâr Komisyonu) diye Umumi Harp sonlarında yapılan Kurumun kuruluşundanberi yılarım. Bizim okuması, yazması yok bir tuhaf bildiğimiz vardı.

— İhtikâr kârdan gelir! Derdi. Bir türlü ben ona anlatamamıştım ki; kâr ihtikârdan gelir.

İstanbulda yeni bir ihtikâr başlamış diye gazeteler haber veriyor. Demek ki, hayli zamandır sürüyormuş. Biz yeni haber almışız. Bu ihtikâr; iplik ihtikârı.

Yağ ihtikârı, yemiş ihtikârı, et ihtikârı, süt ihtikârı, odun ihtikârı, kömür ihtikârı, çimento ihtikârı, un ihtikârı, ekmek ihtikârı, kâğıt ihtikârı ne bileyim? su ihtikârına kadar hepsi görülmüştür. Lâkin iplik ihtikârı?!

Bu nasıl şey! Bu kadar pazara çıkmış iplikler varken bunda da ihtikâr?!

Şimdi ne yapacağız?
İşleri ne ile bağlıyacağız?!

B. FELEK

NASIL YAZIYORUZ?

. . . ava ve avcılığa heves eden her müptedinin, her şeyden evvel, Istanbulda teşekkül eden ve her ikisinin merkezi de .Bahçekapısında, Eminönünde olan avcılar birlik ve derneklerinden birini intihabla hemen oraya kayid ve intisab etmesini tavsiyeye lüzum görüyorum. — Bedri Ziya Aktuna CUMHURIYET 6.11.936

"... kayid ve intisab etmesini..." hatası, kayda bile değmez. Asıl "Bahçekapısında, Eminönünde" hatasını göstermek isterdim: Eminönü büyük bir semt, Bahçekapı o semtte bir mahalledir. O halde "Eminönünde Bahçekapısında" demek, araya da virgül koymamak lâzım gelir.

". . . avcılar birlik ve derneklerinden birine..." doğru değil: birkaç birlik ve birkaç dernek bulunduğunu zannettiriyor. "Avcılar Birliği veya Avcılar Derneğine" demek ve majüskülle yazmak lâzımdır. "Ava ve avcılığa heves eden..." Buradaki av da, avcılık da bir manadadır, birini kaldırmak lâzım.

Bahçekapı'da yerine Bahçekapısında demek sarfça daha doğrudur ama bu kadar taassuba lüzum yok. Halk "Bahçekapı" diyor.)

* *

Bir Eti âlimi Ankarada. — CUMHURIYET, *6. 11. 1936.*

"Meğer dünyada hâlâ Eti varmış, o millet büsbütün münakriz olmamış" diye sevinmeyin, bahsedilen zat Eti âlimi değil, Eti tarihi âlimi imiş...

* *

Birkaç yıldanberi, şimdiye kadar çıkan Türk gazetelerinde çalışmış, yazı yazmış - ölü, sağ - kimselerin, matbuata nasıl intisap ettiklerini, hal tercümelerini, nüktelerini, yazı yazış tarzlarını, ilk yazılarının hangi tarihte, hangi gazetede çıktığını tetkik etmekle uğraştığım için, gerek günlük gazetelerde, gerek haftalık mecmualarda çıkan gazeteciliğimize ait bütün yazıları dikkatle okuyorum. — *M. Süleyman Çapan, Açık Söz, 4. 11. 1936*

Muharrir, bu bitmez tükenmez cümlede söylediklerini şöyle kısaca da anlatabilirdi: "Birkaç yıldanberi, Türk matbuatı tarihini tetkik ettiğim için, gazeteciliğimize dair bütün yazılanları okuyorum.,, Fakat o uzun cümle, tuttuğu işi daha ehemmiyetli gibi gösteriyor.

"Uzun yazış tarzı...,, "İsmi masdarlar zaten "tarz,, beyan eder. Oturuş, oturma tarzı; yazış, yazma tarzı demektir. B. M. S. Çapan: "... nasıl yazdıklarını...,, dese hem bir haşiv, hem de bir tekrardan kaçınmış olurdu.

"Tercemei - hal,, i "hal tercümesi,, diye tercüme etmek hiç te iyi olmuyor. Son zamanlarda, fransızcanın tesiri ile, "hayat,, kelimesini "tercemei - hal,, manasında kullanıyoruz; bu, "hal tercümesi,, demekten bin kat iyi.

"... gazeteciliğimize ait...,, değil, "dair,, olacak.

Ahfeş

Mahkemelerde

Uç yüz Altın Lira Ortada Yok!

Polis, Müddeiumumiliğe dün İlyas, Zeynel, Süleyma nadlı üç suçlu verdi. Davacıları Kantarcılarda Kıbleçeşme sokağında 74 numaralı dükkânda aşçılık yapan Ömerle Niyazidir. Ömerle Niyazi, üç senedenberi 965 kâğıt lira ile (300) altın lira kazanmışlar. Suçlulardan Süleyman da kendilerine (200) lira emanet para bırakmış. Ömer Niyazi kardeşler bankaya para yatırmazlarmış.. Bu paraları yatağın içine yerleştirmişler ve karyolaya sermişler. Suçlular, arasıra dükkâna uğradıkça bu yatakta yatarlarmış. Evvelki gün bunlara para lâzım olmuş. Fakat paranın yerinde yeller estiğini görünce polise başvurmuşlar. Müddeiumumilik tahkikat yapmaktadır.

Hem Suçlu Hem, Davacı Mahkûm Oldu

Vitali, Sultanahmet sulh birinci ceza hâkimine davasını anlattı:

— Bu Hıristo beni dövdü. Yaraladı.

Şahitler dinlendi. Onlar da Hıristonun Vitaliye vurduğunu Vitalinin de ona mukabele ettiğini söylediler. Suçlu Hıristo:

— Ben yanımda akrabamdan üç kadınla Sirkeciden Eminönüne gidiyordum. Vitali bu kadınlara takıldı. Onları takip etti. Ben, dayanamadım. "Arkadaş sen bu kadınları tanıyor musun?,, dedim. Cevabı kasığıma inen bir tekme oldu. On gün tedavi edildim. Asıl davacı benken şimdi suçlu iskemlesine oturtuldum. Dedi.

Hâkim Reşit:

— Çocuklar, ben sizin ikinizi de suçlu buldum. Birer ay hapis cezası verdim. Işte tahrik gördüğüm için de Vitalinin cezasını on beş ve Hıristonunkini de yaşından dolayı 12 güne indiriyorum.

Açık arttırma müzayede ile satış.

İkinciteşrinin 8 inci pazar günü saat 10 da Kabataşta Setüstünde Çürüksulu Mahmut paşa apartımanın 3 sayılı dairesinde şehrimizin çok tanılmış ve maruf simalarından Bay Vâlâ Nurettinin refikassı Bayana ait cidden kıymetli eşyalar açık arttırma suretiyle satılacağı ilân olunur. Şenkler kaplama bir gardrop, bir şifonyer, bir tualet, 2 komodin ve bir karyoladan müteşekkil son model ve cidden itina ile yapılmış çok yeni halde modern yatak oda takımı, defa Viena mamulâtı maon kaplama ve Markiri işlenmiş çok zarif 7 parçadan ibaret yatak oda takımı, yine Viena markalı maon kaplama ve markıtrili yanları kristal vitrinli modern yemek oda takımı, amatörlere mahsus Luyi kenz ve Luyi sez şeklinde oymalı masif pelesenk ve maon müteaddit salon takımları, İtalian mamulâtı oymalı masif ceviz volter koltuklar, Mektebi Sanayi mamulâtı arabesk koltuklar ve kanapeler, ceviz ve pelesenk salon masaları, salonlar için son model divan ve puflar, Şam mamulâtı sedefli müteaddit tabureler sehpalar ve rahleler, Hint sevahi kumaşları, imzalı yağlı boya tablolar ve yazı levhaları, Çin, Japon, Beykoz ve Saks vazoları, kaşpolar ve biblolar, defa Kütahia tabureleri, salon masaları ve kaşpoları, biblolar için güzel bir vitrin, bir çift emsalsiz bakara kristal elektrikli kolon lâmbaları, defa kristal avizeler ve fenerler, kristofl ve blanje çatal, bıçak takımları ve tepsiler, kristal ve maden yemişlikler, heykeller, İran minyatürleri, fildişi mükemmel tualet takımı, Capon tabakaları, eski usul yazı çekmeceleri, aynalı ve aynasız gardroplar, çini ve salamandra sobalar ile yazılamıyacak derecede hayli lüzumlu eşyalar. Anadolu halı ve seccadeleri.

(27183)

Dişçiyi Aramak için Maymuncukla Odasına Girmeye Kalkışmış!

Asliye dördüncü ceza reisi soruyor:

— Peki Yasef, Asımın odasında ne arıyordun?

— Dişçi arıyordum.

— İnsan dişçi aramak için tanımadığı bir adamın kilitli odasını böyle maymuncukla mı açar? Dişçi maymuncukla mı aranır?

Yasef sustu ve önüne baktı. Şahitler dinlendi. Onlar da davacı Tepebaşında Premeci sokağında, 51 numarada Jan Barhi apartimanının kapıcısı Asımın söylediği şekilde şehadette bulundular. Asım davasını şöyle anlatıyordu:

— Ben dün akşam dışarıya çıkmıştım. Apartımana döndüğüm zaman elimi odamın kapısına atınca kapı arkasına kadar açılıverdi. Odanın tam ortasında bir adam var. Hazırladığı bir çuvalı omuzuna vurmak üzere... Inanmak istemedim. Gözüme hayaletler göründü sandım. Yanına sokuldum. kollarını yakaladım: "Sen kimsin, buraya nasıl girdin?,, dedim. Şaşırdı ve nihayet "dişçi arıyordum,, diyebildi. "Peki kapıyı nasıl açtın?,, Dedim. Sustu. Polis çağırdım, kara kola çuvaldaki eşya ile beraber gittik.

Mahkemede bir çuval çamaşır ve elbise ile maymuncuk ta vardı.

Mahkeme, müzakereye çekildikten sonra Yasefi üç sene hapse mahkûm etti. Fakat cürmün tamamlanmaması ve çalınan eşyanın kıymetinin az ve Yasefin yaşının küçük olması yüzünden cezası üç ay on güne kadar indirildi.

Lâğamda Bir çocuk Cesedibulundu

Dün Kumkapıda bir evde lâğam kazan Nubar bir aralık kazmasının ucuna yumuşak bir şeyin takıldığını görmüş, kazmayı çekince ortaya bir çocuk cesedi çıkmıştır. Nubar, derhal Kumkapı karakoluna koşmuş ve bunu haber vermiştir. Polis tahkikata başlamakla beraber nöbetçi müddeiumumîsi Bay Şefik Urar'ı da hâdiseden haberdar etmiştir. Müddeiumumilik cesedi Morga göndermiş ve tahkikata da başlamıştır.

Yalan yere şahitlik

Sultanahmet Sulh Birinci Ceza hâkimi Reşit, dün Abdürrahimle Yunusun hakaret davasına bakıyordu. Mahmut isminde yaşlı bir manav da şahitti. Hâkim, Mahmudun yalan yere şehadet etttiğine kanaat getirdiği için hakkında takibat yapılmasına karar verdi ve Mahmudu polise teslim ederek Müddeiumumiliğe gönderdi.

ÖLÜM

Türkofis raportörü Faruk Sünterin teyzesi, merhum avukat Hacı Ali Rızanın kızı Bayan Rukiye evvelki gün tedavide bulunduğu hastanede ölmüş ve Feriköy kabristanına gömülmüştür. Merhumeye rahmet ve arkadaşımız Faruka ve ailesine taziyetler dileriz.

Cenazeye bizzat iştirak eden mektupla taziyette bulunanlara ve bu arada çok kıymetli yardımlarda bulunan Sürpagop hastanesi tıp heyeti ile idare müdürü Bay Naile bütün aile alenen teşekkürlerini bildirmeyi gazetemizden rica etmişlerdir.

ŞEHIR TIYATROSU
DRAM KISMI
Bugün 20,30 da
AYAK TAKIMI
ARASINDA
KOLTUKLAR: 50, 40 kuruş

ŞEHIR TIYATROSU
OPERET KISMI
Bugün 20,30 da
MASKARA
14 de
Çocuk Tiyatrosu FATMACIK

Bir Cinayet davasının müdafaası

Ağır ceza mahkemesinde bir cinayet davası görülüyor. Leon Behar, nişanlısı Raşeli bıçakla tehdit ederken ölümüne sebebiyet vermiş.

Müddeiumumî, iddianamesini okuyup, hâdisede kasit ve teammüt olmadığını kaydederek maznunun tecziyesini istiyor.

Avukat Cemil, müdafaasına girişiyor. Heyecanlı ve titriyen bir sesi var:

"— Sorarım size, yüksek mahkemenin muhterem heyeti.. Genç olmadınız mı, ömrünüzde sevmediniz mi, o kahir sevgi kudretinin ne olduğunu ruhunuzda duymadınız mı..

Evet değil mi?..

Sevgi insan ruhiyatının en tabiî bir duygusu olarak kabul edildikten sonra, bir genç kalbinin, bütün tecrübesizliği, bütün coşkunluğu ile sevmesi, neden günah olsun, ve böyle bir sevginin işleteceği her hangi bir suç neden o anda ruhî haletle ölçülmesin?..

Müvekkilim Leon Behar, Raşelle sevişiyor. Aylarca süren bu sevgi nişanlanmakla bağlanıyor. Günler, bakir ve mev'ut bir hayatın saadet hülyasiyle geçmekte. Bir gün Raşel, nişanlısına: "Seni her an yanımda görmek istiyorum, benim çalıştığım yere gel,, diyor.

Zavallı çocuk, kızın bu küçük arzusu uğruna ayda (40) lira aldığı işini, her an sevgilisinin yanında olmak ve onun isteğini yerine getirmek için haftada (2) lira ücrete değişiyor. Bundan müteessir değil..

Raşelin üvey anası (40) yaşında bir âcuze, Leona olan iptilâsından bahsederek: "Ben kızımı sana, kendim yaklaşmak için verdim,, diyor.

Ve bu çirkin teklifi çocuğun kabul etmemesi üzerine kızını veremiyeceğini bildiriyor. Leon inanmıyor. Çünkü, o kadar sevşiyorlarmış ki.. Ayrılamıyacaklarına emin olmakla beraber, bunu Raşele sorunca "Evet, ben başka birine varacağım,, cevabını alıyor.

Acı hakikat, Leonun şuurunu altüst ederek, canından çok sevdiği nişanlısını kaybetmek onda, ânî bir ruh buhranı yaratıyor. Raşeli üç yerinden bıçakla yaralıyor. Nihayet, arzusu sadece tehdit olduğu halde kader rolünü oynamış, Raşel ölmüş bulunuyor.,,

Mahkeme kararını bugün saat 12 de verecektir.

Musiki dersleri

Beşiktaş Halkevinden:

Beşiktaş Halkevinde Filüt, Viyolonsel Keman ve Piyano ve sair sazlardan mürekkep olmak üzere bir Orkestra takımı teşkil edilmiştir. Orkestramızda çalışmak ve ders almak istiyenlerin her çarşamba günü saat 16 - 18 arasında Evimiz Müzik şefi Ertuğurula müracaatları.

AÇIK TEŞEKKÜR

Kızım Hayrünnisanın kulağındaki rahatsızlığı mühim bir ameliyatla tedaviye muvaffak olan Gülhane hastanesi profesörlerinden Doktor Sani Yaver, Başasistan Saip ve ameliyat esnasında büyük ve kıymetli yardımlarını esirgemiyen asistanlardan Tevfik ve Zeki ile Başhemşire Hayrünnisaya ve hastane dahilinde gördüğüm ciddiyet ve intizam ile hastalara karşı gösterilen şefkat ve alâkadan dolayı bütün hastane heyetine karşı olan teşekkür borcumun gazetenizle ilânını dilerim.

Levazım Binbaşı Şaban Sönmez

Herkes koşuyor?..
MELEK
Sinemasına
Herkes görüyor?
KARISI
VE
Daktilosu
filmini
Herkes beğeniyor:
KLARK GABLE
MARNA LOY VE
JEAN HARLOV'u
Bu Fransızca sözlü nefis ve Mükemmel bir filmdir.
Ayrıca: Renkli KIZIL ŞEYTAN senfonisi ve Paramount dünya haberleri

FERAH Sinemada
Iki büyük film birden
VOLGA
Mahkûmları
ve
ARADIĞI KADIN
Bugünden itibaren

Bütün şehir halkının ağzında yalnız
Margarita
Fransızca sözlü büyük filminin ismi dolaşıyor
YILDIZ
Sinemasının
vâsi salonu bütün seanslarında tamamen dolup boşalmaktadır.
Büyük muganniye
GRACE
MOORE'un
okuduğu şarkılar hereksin hoşuna gitmekte ve candan alkışlamaktadır.
Bir film.. Bir roman.. Bir opera.. bir harika

YENİ NEŞRİYAT

Yeni bir yıllık

Türk Maarif Cemiyeti, Ankara ilk ve ortaokullarının 1935 - 36 vaziyetlerini gösteren güzel bir yıllık çıkarmıştır.

Tedavi kıliniği ve lâboratuarı

Tedavi Kliniği ve Lâboratuarı dergisinin 22 nci numarası intişar etmiştir.

Belediyeler dergisi

Bu derginin 16 ncı sayısı da neşrolunmuştur.

Halk Bilgisi

Eminönü Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat şubesi tarafından her ay çıkarılmakta olan (Halkbilgisi Haberleri) nin (60) ıncı sayısı çıkmıştır.

alman Dr APOSTEL

ARTIK ÖKSÜRMÜYORSUN?
TABİİ ŞIMDI SIGARAYI DOKTOR APOSTEL AĞIZLIĞI İLE İÇİYORUM!
ARTIK NE KADAR İSTERSEN İÇEBİLİRSİN.

MAVi VALSLER
Filmini görünce siz de:
"KABALERO,, "HOAPALGO,, ve "PIRATE,, danslarını dans edecek siniz!!

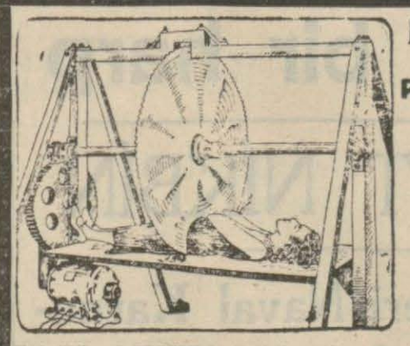

Makstm Tiyatrosunda
Pr. Zati Sungur
Bugünden itibaren
SON HAFTASI MUNASEBETILE muhteşem bir programa başlıyor. Tamamen yeni ve Türkiyede hiç görülmemiş tecrübelerden teşekkül eden bu programı görmeğe koşunuz. Fiyatlar: 100, 60 ve 40 kuruştur.
IÇERDE AYRICA HIÇBIR KONSUMASYON YOKTUR
ZATI SUNGUR'un yeni programında göstereceği müthiş bir tecrübe: Bir kız seyircilerin gözleri önünde maikneli destere ile kesiliyor.
Cumartesi Pazar saat 17 de matine. Her akşam: Saat 21 de süvare.

ÇAPKIN GENÇ
HENRY GARAT - DANIELLE DARRIEUX

Bugün TÜRK Sinemasında
En güzel bir Fransız opereti olan
HAŞMETLİ VALS
Musiki, dans ve neşe filmi. Baş rollerde HENRY GARAT-RENE SENSIR Bu filmin bütün şarkılarını herkes terennüm edecektir. Yerlerinizi evvelden aldırınız. Bugün saat 1 de tenzilâtlı talebe matinesi
Telefon: 40690

Istanbul 7 - ci icra Memurluğundan

Fatma Saliha ve Ayşe Zahide ve veresesine intikal etmek üzere Emine Fatinenin uhdesinde bulunan ve tamamına yeminli üç ehli vukuf tarafından 2000 lira kıymet takdir edilen Boğaziçinde Kuruçeşmede Arnavutköy caddesinde eski 3 mükerrer yeni 7 numaralı bir tarafı Arapyan arsası bir tarafı Ermeni mezarlığı bir tarafı Arapyan Serkis uhdesinde olan arsa ve bir tarafı yol ile mahdut ve evsafı aşağıda yazılı köşkün satılmasına karar verilmiştir.

Zemin katında: Karosimen döşeli bir antre, üç oda, bir helâ.

Birinci katında: Bir çatı arası olup bir sofa halindedir. Önünde balkon vardır. Bina nimkâgirdir. Bahçede zemini çimento bir mutbak, bir oda, bir sarnıç mevcut olup müteaddit meyva ağaçları mevcuttur. Manzarası güzeldir. Umum mesahası 287 metre murabbaı olup bunun 30 metre murabba mutbak 91 metre murabbaı bina zemini ve kalanı bahçe olan bahçeli bir köşkün tamamı açık arttırmaya vazedilmiş olduğundan 4-1-937 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede birinci arttırması icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymeti muhammenenin % 75 ni bulduğu takdirde müşterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdit edilerek 19-1-937 tarihine müsadif Salı günü saat 14 ten 16 ya kadar keza dairemizde yapılacak ikinci açık arttırmasında arttırma bedeli kıymeti muhammenenin % 75 ni bulmadığı takdirde satış 2280 No. lu kanun ahkâmına tevfikan geri bırakılır. Satış peşindir. Arttırmaya iştirak etmek istiyenlerin kıymeti muhammenenin % 7,5 nispetinde pey akçası veya milli bir bankanın teminat mektubunu hâmil bulunmaları lâzımdır. Hakları tapu sicilli ile sabit olmıyan ipotekli alacaklarda diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müspiteleri ile birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilli ile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye, tanzifiyeden mütevellit Belediye rüsum ve Vakıf İcaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. 20 Senelik vakıf icaresi taviz bedeli Müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak istiyenler 25.11.936 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundurulacak arttırma şartnamesi ile 34 - 1612 No. lu dosyaya müracaatla mezkûr dosyada mevcut vesaiki görebilecekleri ilân olunur.

(2766)

Istanbul Merkez Komutanlığından:

Akıl hastalığından ötürü tekaüt edilen P. Teğmen 936 — 55 İşçili Hilmi tekaütlüğü tebliğ edilmek üzere İstanbuldaki adreslerinde bulunamamıştır. Kendisinin veya validesinin Merkez Komutanlığına gelmesi

"453,, "2771,,

TAN

Gündelik gazete

Başmuharriri
Ahmet Emin Yalman

Tan'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmaya çalışmaktır.

Günün Meseleleri

Kâğıt fabrikası

İki sene içinde bu kaçıncı fabrika.

Başvekil ve İktısat Vekili hemen her ay yeni bir fabrikanın kapısını açıyorlar. Sanayileşme siyaseti başlıyalı beş sene olmadı. Fakat bu kısa müddet içinde işlemeye başlıyan, kurulmakta olan fabrikalar, memleketin bütün hayatında yeni bir devir açacak kadar çoğalmıştır.

Bugüne kadar sanayileşme siyasetimiz, haricin esaretinden kurtulmak, kendi ihtiyacımızı kendimiz temin etmekti.

Bugün birçok sahalarda bu maksada vardığımızı iddia edebiliriz. Fakat sanayileşme bu hızla giderse, kendimize mahreçler aramak mecburiyeti karşısında kalacağız. Bu ihtiyaç bizi iktısaden şarka doğru uzanmaya, şarkın sanayi merkezi olmaya sevkedecektir.

Türkiye, inkılâbile şark milletlerine örnek olduğu gibi, sanayileşme siyasetile de müstehlik şarkın sanayi memleketi olmak yoluna girmiştir.

Bu bakımdan sanayileşmemiz Türkiye için yeni bir devir açacak, ve bizi müstehlik bir memleket halinden çıkarıp bir sanayi memleketi haline getirecektir.

• •

İngiliz siyasetinde değişiklik

Mister Eden'in parlâmentodaki nutku, İngiliz siyasetindeki değişikliğin bir ifadesidir.

İngiltere artık Avrupa işlerine eskisi kadar ehemmiyet vermiyor. Habeş harbi esnasında yaptığı tecrübe[illegible] ziyetlerini korumak için mütecaviz lisan kullanmaya mecbur olan bazı devlet adamlarının tahrikâtına kapılmanın zararlarını gördü. Tekrar eski sinirsiz, sakin, ve gürültüsüz siyasetine dönmeye karar verdi

Şimdi artık Mussolininin tecavüz ve tehdid ifade eden sözlerine eskisi kadar ehemmiyet vermiyor.

Harbi kapıda bekliyen bir tehlike gibi gösteren Alman ricalinin sözlerine aldırış etmiyor.

İspanyada dahili harbe eskisi kadar alâka göstermiyor. Yalnız Milletler Cemiyeti siyasetinde ısrarı faydalı görüyor. Çünkü bu cemiyeti İngiliz siyasetinin Avrupa işlerinde bir vasıtası olarak kullanmak ve kendisini doğrudan doğruya müdahaleden kurtarmak hususunda ondan yardım görmek gibi faydaları vardır. Onun için Mister Edeni bu defaki beyanatında gayet sakin, nefsine inanan vakur bir devlet adamı olarak görüyoruz.

Dünyanın mukadderatı İngiltere'nin alacağı vaziyete bağlıdır. İngiltere uzaktan seyirci kaldıkça Avrupadaki gürültülerin de hafifliyeceği, harp tehlikelerinin uzaklaşacağı tahmin edilebilir.

• •

Balık bol, fakat...

Senelerdenberi balık bolluğu kar şısında balıkçıların duyduğu asabiyete şaşarım.

Bu yıl da balık bollaşınca balıkçılarda bir asabiyet. Balık tutmıyacak, fazla balık çıkarsa, fiyatları düşürmemek için, onları da denize dökeceklermiş.

İstanbul gibi halkının dörtte üçü haftada bir defa bile et yemiyen bir şehirde balığın ucuzlamasına ve bollaşmasına karşı gösterilen bu asabiyet insanı isyana sevkedecek kadar acıdır .

Balık fazla ise balıkçılar bunu belediye vasıtasile fakir halka dağıtabilirler.

Balık ucuzlarsa fakir halk bir müddet için et yemek imkânına kavuşmuş olur.

Bu mesele her sene tekerrür ettiği halde belediyenin hâlâ bu işi benimseyip üzerinde çalışmaması, bu bolluktan halkı istifade ettirmemenin yollarını aramaması anlaşılır iş değildir.

MEMLEKET MESELELERİ

Pamuk tarlasında Türk köylüsü ak altın devşiriyor

PAMUK BEYAZ ALTIN

Yazan : Mümtaz Faik

Tan, büyük memleket meselelerini yakından tetkik etmek üzere muharrirlerinden birini memleket dahilinde dolaştırdı. Muharririmiz iki ay süren bu tetkik seyahatinden yeni döndü. Şimdi TAN tüsunlarında tetkik ve müşahedelerine dayanarak büyük memleket dertlerini açmaya başlıyor. Bunların başında, Başvekilin de ısrarla durduğu pamuk meselesi vardır. Pamuk, yalnız Adananın değil, bütün memleketin bugün en büyük meselesidir. Bundan sonra sıtma meselesi, trahom meselesi, kaçakçılık meselesi, mektep meselesi gibi büyük dertlerimize geçilecek ve bütün bu dertler sırasiyle teşrih edilerek tedavi yolları gösterilecektir.

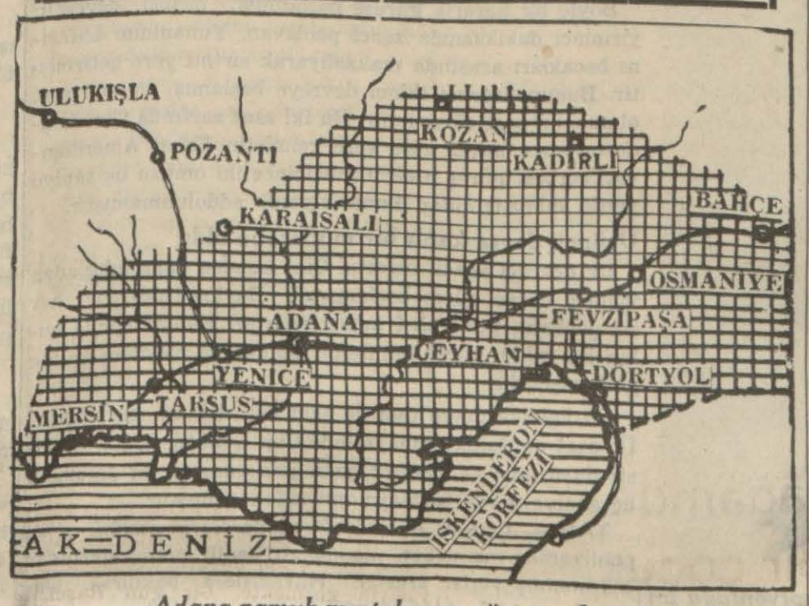

Adana pamuk mıntakasını gösteren harita

Pamuğa "beyaz altın,, denilmesinin elbette mühim bir sebebi vardır. Çünkü altın gibi geçen bir metadır. Hattâ bir çok defalar kıymetinin mahiyeti itibarile altını da geçtiği vakidir. Çünkü altının kıymeti nedretinde, pamuğun kıymeti kendisinde, içindedir.

Bir adamın bir senede 5 — 6 kilo pamuğa ihtiyacı olduğu hesap edilmiştir. Bu ihtiyaçların içinde giyeceği, kullanacağı, yarasına saracağı, altına şilte yapacağı pamuk ta dahildir.

Pamuk son zamanlarda bilhassa harp endüstrisinde esaslı bir rol oynamaktadır. Bu itibarla pamuğa olan ihtiyaç gittikçe artmıştır.

Pamuk tıpkı koyun gibidir. Nasıl koyunun her bir uzvu, eti, derisi, yünü, boynuzu, tırnakları ayrı ayrı kullanılırsa, pamuğun her kısmı da ayrı ayrı sahalarda istimal edilir. Öyle ise pamuk bizim için nebatatın koyunudur. Pamuktan, yanan bir maddedeki kül kadar bile olsun bir şey ziyan olmaz.

Pamuğun çekirdeğinden çıkarılan yağ, pamuk kadar kıymetlidir. Yağ alındıktan sonra kalan küspe hayvanların beslenmesinde kullanılır. Çünkü fevkalâde mugaddi bir maddedir. Pamuğun saklı bulunduğu kozanın kabukları ise, fabrikalarda mahrukat olarak kullanılan muharrik bir kuvvettir.

Pamuk bir Asya nebatıdır. Evvelâ Hindistanda tanımış ve "yün ağacı,, ismini almıştır. Çok eski zamanlarda Racalar bu yün ağacının mahsullerile gayet ince kumaşlar yaptırmasını bilmişlerdir. Sonraları pamuk Çin ve Japonyaya geçmiş ve Mısıra sokulmuştur. Söylendiğine göre Firavun Musaya pamuktan yapılmış güzel bir urba dahi hediye etmiştir.

Adanaya da pamuğun Hindistandan getirilmiş olması kuvvetle muhtemeldir. Pamuk Adananın çok eski bir mahsulüdür. Hattâ bugün en birinci pamuk müstahsili olan ve bütün dünya istihsalinin yüzde 60 mı elinde tutan Amerikada 1621 senesine kadar pamuk ma[illegible]lan değilken, İngilterede icat edilen iplik makinelerinde Adana pamukları kullanılmış ve bundan sonra her yerde Türk pamukları aranmıştır.

Pamuk, çok geçmeden derhal taammüm etmiş, ve büyük ipliçilik ve dokumacılık endüstrisinin [illegible]ğmasile beraber, pamuğa olan ihtiyaç süratle artmıştır. Bunun üzerine Amerikada Mısırda, Hindistanda hülâsa dünyanın her tarafın da pamuk ziraatine fevaklâde ehemmiyet verilmiştir.

Adanada bundan yarım asır evveline kadar gayet az miktarda ekilen pamuk sonradan geniş ölçüde ekilmeye başlamıştır. Adana - Mersin şimendiferinin yapılması Adanada pamukçuluğun süratle inkişafına büyük hizmetler yapmıştır.

Şimdi beş senelik endüstri plânımızın tahakkukile pamuk, bizim için sade bir ihracat maddesi değil, belki içte büyük pazarı olan bir maddedir. Büyük dokuma fabrikalarımız memleket pamuğunun her sene mühim bir kısmını almaktadır.

Bu itibarla, pamukçuluğumuzun daha rasyonel esaslara bağlanması, topraktan ve insan enerjisinden daha çok istifade edilmesi çareleri aranmaya başlanmıştır. Başbakanımız İsmet İnönünün son seyahatinde pamuk müstahsillerimizin dertlerile çok yakından alâkadar olmaları, İktisat Vekili Celâl Bayarın ve Maliye Vekili Fuat Ağralının Şark seyahatlerinde pamuk meseleleri ve pamuk ekim sahaları üzerinde ciddî bir surette durmaları, bu beyaz altının memleketimizde çok yakında büyük bir inkişafa mazhar olacağına bir delildir. Bu suretle pamukçuları zaman zaman tehdit eden dertler ortadan kalkacak, ve pamuk ziraati memleketimizin birçok köşelerine daha genişlik temin edecektir.

Ben size bu sütunlarda Adanadaki pamukçuluğumuza dair mahallinde yaptığım tetkikleri oldukça etraflı surette izah etmeye çalışacağım.

Vâkıa memleketimizde yalnız pamuk mıntakası Adana değildir. Fakat Adana yurdumuzun en çok pamuk yetiştiren ve bu hususta daima ön safta gelen bir merkezidir. Adana iktisadiyatında pamuk ve pamuklu maddeler en mühim bir mevkii işgal etmekte ve netice itibarile bu, memleket iktisadiyatı üzerinde mühim bir rol oynamaktadır. Onun için bu yazılarımda Adana pamuk sahalarında, Adana fabrikalarımda, Adana ticaret odasında, Adana borsasında, Adana pamuk müstahsilleri, pamuk tüccarları ve pamuklarda işliyen ameleler nezdinde yaptığım tetkikleri pamukçuluğumuzun muztarip olduğu dertleri, pamukçularımızın arzularını ve pamuk zer'iyatının inkişafı için neler düşündüklerini elimden geldiği kadar aksettirmeye çalışacağım.

Adana, pamuk mıntakası, Adana merkez ovasını, yani Yüreyir ovasını, Sıçan ovası, Osmaniye ovasının bir kısmını Tarsus ve Mersin mıntakasını ihtiva eder .

Seyhan vilâyeti içinde Adana, Ceyhan, Feke, Kozan, Saimbeyli, Kadirli, Kara Isalı, Osmaniye, Dörtyol, Bahçe, başlıca pamuk ekilen yerlerdir. Tarsus ve Mersinle beraber, Silifke ve mülhakatını da ihtiva eden İçel vilâyeti de dahil olmak üzere bütün Seyhan pamuk mıntakasında bu sene, 197.064 hektar yere pamuk ekilmiştir. Halbuki, yalnız Seyhan mıntakasında her türlü mahsuller için sürülüp ekilen saha 714.413 hektardır.

Adanada pamuk ziraati çok eskidir. Burada başlıca iki cins pamuk vardır:

1 — Mısır pamuğu, yahut "iane pamuğu,,

2 — Koza pamuğu

Bu iki cins pamuk arasındaki fark, Mısır, yahut iane pamuğunun açık koza halinde meydana gelmesi ve doğrudan doğruya kabuksuz olarak toplanmasıdır. Diğerinin kozası kapalıdır. Kabuğu ile beraber toplanır ve sonra pamuğu bu kabuktan ayırmak için ikinci bir ameliyeye ihtiyaç vardır.

Iane pamukları, vaktile kuraklık yüzünden mahsulün az olduğu bir senede hükûmetin Mısırdan getirerek halka mecanen dağıttığı Amerikan cinsi tohumlardan hâsıl olmuş bir pamuktur. Bu pamuk bugün tamamile Adananın iklimine uymuş bir cinstir. Evsaf ve kıymet itibarile diğerinden çok üstündür. Tellerinin uzunluğu 22-27 milimetredir kalınlığı 13-15 mikrondur. Tutumu yumuşak, rengi parlaktır. Bu pamuktan 24 numaraya kadar ince iplik yapılır.

Mısır veya iane pamuğu diğerinden bir ay evvel idrak edilir. Pamuk kemale geldiği vakit kozasının kabuğu açılır. Çekirdekli pamuklar kabuktan taşar ve aşağı sarkar. Eğer bu pamuklar kısa bir zaman zarfında toplanmazsa yere düşer.

Rüzgârlar, yağmurlar bu pamuğun biaman birer düşmanıdır. Onun için olur olmaz toplamak lâzımdır.

İane pamuğu iki nevidir. Birinci toplantıdan alınan pamuğa birinci ağız, ikinci toplantıdan alınan pamuğa ikinci ağız iane denir.

İkisinin arasında şu fark vardır: İkinci ağız iane geç toplandığından ekseriya yağmur yer ve rengi esmerleşir. Birinci ağız ianeye nazaran daha az mukavemetlidir. Eğer yağmur yağmamış olsa bile yağmur ihtimaline karşı erkence ve kemale ermeden devşirilir. Bundan dolayı da telleri biraz zayif ve kuvvetsiz kalır.

Bunun için Adana çiftçisi iane pamuğunu yüzde 25 nisbetinde eker, ve arazinin yüzde 75 ini koza pamuğuna tahsis eder. Çünkü iklim ve amele şartları koza pamuğunun lehindedir. Amele şartları dendiği zaman kastedilen mâna şudur: Koza pamuğunun toplanması, fazla ameleyi tarlaya üşüştürmeye ihtiyaç bırakmaz. Çünkü ne zaman olsa toplanır. Halbuki iane pamuğunu olur olmaz toplamak lâzımdır. Onun için fazla ameleye ihtiyaç vardır. Bu pamuğu azami 20 gün zarfında azami amele tedarik ederek süratle toplamak icap eder.

Pamuğu toplama mevsimi ağustos nihayeti ile eylülün ilk haftasıdır. Adana iklimine göre bu aylarda zaman zaman çok şiddetli ve sağanak halinde yağmurlar yağar. Çiftçi, şimdiye kadar bu yüzden büyük felâketlere uğramış ve bunun için iane pamuğunu az ekmeğe başlamıştır.

Koza pamuğuna gelince, bu pamuk kabuklu olarak nebat üzerinde muhafaza edildiğinden üç ay toplanmadan kaldığı vâkidir. Rüzgârdan, yağmurdan geç toplamadan gayet az müteessir olur. Çiftçi en müsait bir zamanında ve amele gündeliklerinin en hesaplı bir vaktinde kemale eren kozasını **yavaş yavaş** toplayıp anbarına depo edebilir. Bunun

[Lûtfen sayfayı çeviriniz]

GÜNÜN İÇİNDEN

Kuleler

Nihayet Galata kulesi.. Gazeteleri kendisinden bahsettirmeye başladı. Kara sinekleri ve sivrisinekleri kıskanmış olacak.

Diyorlar ki içine bir asansör konacak ve istiyenler buradan sür'atle yukarı çıkıp şehri seyredebileceklermiş.

Yorulmadan şehre tepeden bakabilmek için iyi bir tedbir doğrusu.

Halbuki eskiden böyle miydi? Çık, çık bitmez merdivenler tükenmezdi. Tepeden bakabilmek için hayli yorulmak lâzımdı. Fakat şimdi bu asansörle işler kolaylaştı. Galata kulesi de bazı nevi insanlara döndü. Hiç yorulmadan, didinmeden, zedelenmeden yukarı çıkmak ve oradan aşağıdakilere tepeden bakmak, onları küçük görmek kabil!

Bu sözlerimde hiç bir mecazî mâna aramayın. Çünkü sadece bir fizik kaidesinin tatbikatından bahsetmek istedim.

Galata Kulesi

Galata kulesine ben bayılırım. Durmuş oturmuş, gün görmüş şişmanlamış; efendiden bir kuledir bu...

Uzaktan bakarsanız o, tepesindeki küçücük takkesiyle gayet şık giyinen, fakat yaşlı ve şişman bir kadına benzer. Oldukça gururludur. Fakat o, etrafını saran birçok binalara hakirane bakar. Fakat o, binaların kara gölgeleri içine sığınan kaidesiyle, çorabı düşük bir kokana halinde olduğunu görmez. Çünkü pek fazla şişmandır. Malûmdur ki şişmanlar göbeklerinden aşağısının ne şekilde olduğunu bilmezler. Boyu büyük ve cüssesi iri olduğu için aşağıdan koku da almaz. Çünkü gövdesi bu kokunun yukarı çıkmasına mânidir.

Insanların tuhafı olduğu gibi, binaların da tuhafı vardır. İşte Galata kulesi böyle tuhaf bir bina olduğu için kendisine bayılırım ya..

Beyazıt Kulesi

Bir de Beyazıt kulesine bakın! Bu kule, Galata kulesinin karşısında modaya uygun fettan, levent bir kız gibi dir. Beyazıt meydanında açık saçık yükselir. Ve rüzgâr hangi taraftan esse o tarafa kırıtır. Adeta rumba oynar, kâfir!

Heyecanlıdır ve ateşlidir. Çünkü içinden daima bir ateş gözler Çünkü şehirdeki yangınlar bile oradan kontrol edilir. Bir yerde bir ateş gördü mü, hemen göz kırpmaya başlar.

Gövdesi çok âşıklara merce olmuştur. Onun için — hatırımda kaldığına göre — geçenlerde Beyazıt kulesini gezmek adabı umumiye bakımından yasak edilmiştir. Çünkü bazı çiftler bu kulenin merdivenlerinde biçimsiz vaziyette görülmüşlerdir. Fakat diyeceksiniz ki:

— Merdivenden çıkmak yasak ediliyor da, asansör neden yasak edilmiyor? Bu, Galata kulesine mahsus bir imtiyaz mıdır?

Asansörde de biedebane vaziyetler görülmez mi?

Zaman meselesi..

O da doğru...

Edepsizlik değil yersizlik

Aklıma bir fıkra geldi:

Müskiratın menedildiği bir devirde bir bektaşiyi cami mihrabında rakı içerken yakalamışlar:

— Ulan! diye bağırmışlar, utanmıyor musun? Bu ne edebsizlik?

Bektaşı cevap vermiş:

— Edepsizlik değil! Yersizlik...

Onun gibi şimdi âşıklar için sanki Beyazıt kulesinden başka ~~yer mi yok~~ dersiniz?

Iki gönül bir olunca samanlık seyran olur. Asansör de âşıkları göklere uçurur.

Beyazıt kulesini bir rahibe gibi tek başına bırakmak revayı hak mıdır?

Mümtaz Faik

SPOR

Dedikodu Yine Başladı

Yunanlı Cim Londos beş buçuk saat güreşti

Siyah Canavar Denilen Zenci Mustafayı Yenmiş

Cenubî Afrikada bulunan Yunan güreşçisi Cim Londos, geçende uğradığı mağlûbiyeti silecek bir galibiyet elde etmiştir, Cenubî Afrikadaki Yuhausburg şehrinde yapıldığı radyo ile haber verilen bu güreş şöyle cereyan etmiştir:

Yunanlı pehlivanla iddiaya giren ve Siyah Canavar lâkabı verilen Muzaffer Mustafa ismindeki bir zenci pehlivaniyle çarpışmıştır. Yunanlı ile Mustafa arasındaki güreş gûya iddialı olduğundan üç devre üzerine müsabaka yapmışlardır. Devrelerin şu şekilde olması kararlaşmıştı:

Birinci devrede galip gelen pehlivan, ikinci devreyi tutmaya mecburdur. Eğer ikinci devrede galip gelemezse, üçüncü devreyi tutmaya mecburdur.

İlk devre Mustafa Yunanlıyı yeniyor

Böyle bir kararla güreşe başlanmış; birinci devrenin yirminci dakikasında zenci pehlavan, Yunanlının kafasını bacakları arasında makaslıyarak sırtını yere getirmiştir. Bunun üzerine ikinci devreye başlamış ve çok sert olmuş, iki saat sürmüştür. Bu iki saat zarfında Cim Londosun sırtı birkaç kere yere gelmiştir. Fakat Amerikanvarî serbest güreş nizamı mucibince iki omuzu üç saniye yerde kalmadığından Yunanlı yenik addolunmamıştır.

Üçüncü devre kanlı bir muharebe oldu

İlk devreyi zenci, diğerini Cim Londos kazandığından üçüncü devre güreş başlamıştır. Bu kat'î devrede her iki pehlivan pek vahşî kapışmışlardır. Kanlar içinde kalan iki rakip, güreş minderini muharebe meydanı haline getirmişlerdir.

Bu üçüncü devre tam üç saat on dakika sürmüştür. Üç saat on dakika nihayetinde Cim Londos, Arabı, takatsiz düşürmüş ve ayağını gırtlağına basarak iki omuzunu üç saniye yerde tutmaya muvaffak olmuştur.

TAN — Cenubî Amerikada numaraları malûm olan pehlivanlar memleket, memleket; henüz numaralarından bıkılmamış yerler ararlar. Havadislere bakılırsa, Cim Londos da Cenubî Afrikadaki güreş meraklılarını heyecanlandıracak güreşlerini yapmaktadır.

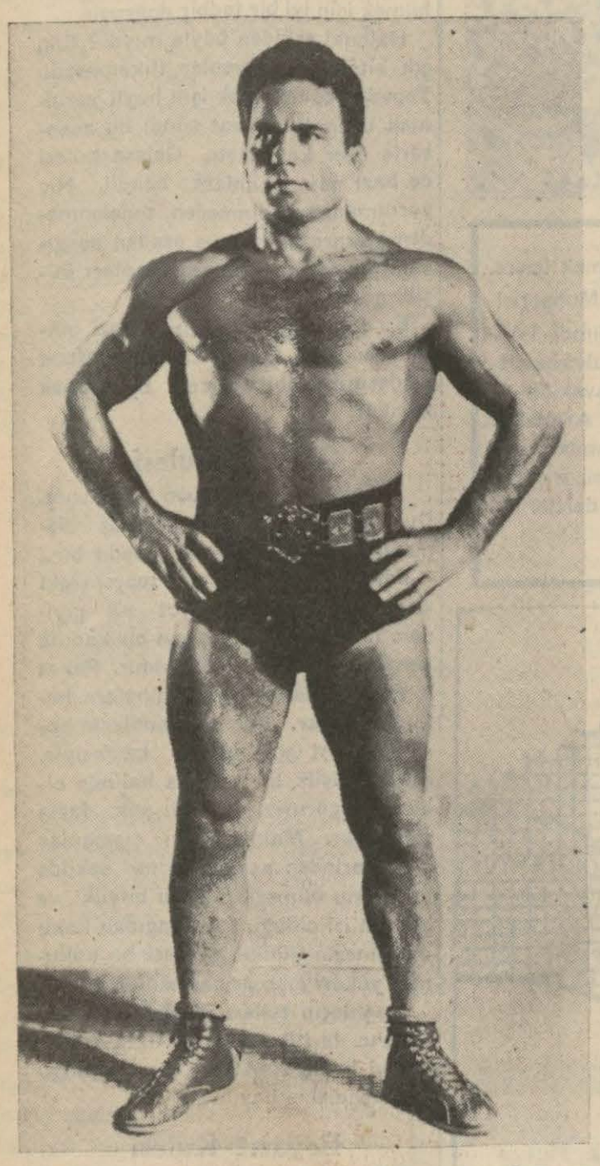

Bir zamanlar kazandığı dünya şampiyonluğu unvanile memleket memleket dolaşan Cim Londos

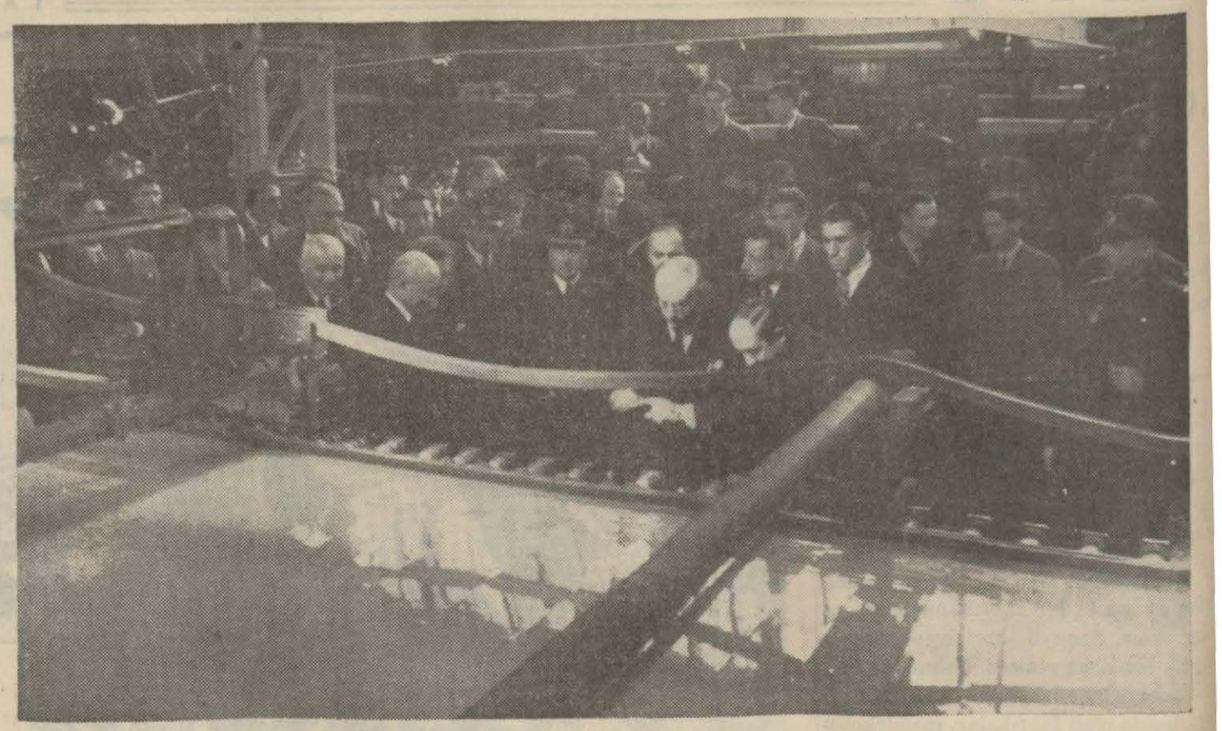

Kâğıdın ilk mayası sellüloz hamuru bu havuzdan tezgâhlara akıyor

Ilk Kâğıt Fabrikamız Dün işlemeye Başladı

[Başı 1 incide]

millî ve iktısadî müesseselerin direktörleri, ve yine yüzlerce davetli çıktı.

Fabrika önünde

Biraz sonra yine trenle ilk Türk kâğıt fabrikasının önünde inildi ve burada başta bando olduğu halde bir bahriye ve bir de piyade kıt'ası tarafından selâm resmi ifa edildi. Burada saf tutmuş olan Adapazarı mektepliler davetlileri ve misafirleri uzun uzun alkışladılar.

Açılış merasimi

Merasime başlanırken ilk nutku Izmit valisi Hâmit Oskay söyledi, sonra belediye reisi Kemal Oz söz aldı.

Her iki hatip Büyük Şef Atatürkün ve onun değerli mesaî ardakaşı ve hükûmet reisi İsmet İnönünün idareleri altında başarılmış olan büyük işler karşısında bütün bir milletin duyduğu minnet ve şükran hislerini ifade ederek ilk sanayi programına girmiş bulunan kâğıt sanayiinin Izmitte kurulmuş olmasının bu yurt parçasına getirdiği refah ve hareketin ehemmiyetine işaret eylemişlerdir.

Hatiplerin alkışlarla karşılanan bu sözlerinden sonra Iktisat Vekili Celâl Bayar kürsüye gelerek şunları söylemiştir:

Celâl Bayarın nutku

"— Sayın vatandaşlarım,

Bugün açılma törenini yapacağımız kâğıt fabrikası endüstri programımızda yer alan mühim mevzulardan biridir.

Bugün bize sevinç veren hâdise bu törenin açılma merasimi itibariyle endüstri programımıza dahil fabrikaların birincisini teşkil etmesidir. Kâğıt endüstrisi, bütün dünya nazarında da kıymetli ve ehemmiyetli bir sanat şubesi olarak kabul edilmiştir.

Hepsini memleket çocukları başardı

Fabrikalarımızı fikir itibariyle ortaya atanlar plân ve programın hazırlanmasında çalışanlar ve bunların inşaatını yakın bir dikkat ve liyakatle takip edenler memleketimizin çocuklarıdır. Bunu bu suretle bahsetmekteki ehemmiyeti ifade etmek için diyebilirim ki, her açılan fabrikanın inşa kudreti, teknik vaziyeti ve verimli olması ve binnetice teknik esaslar dahilinde hüsnü idaresi, bizim için bir kudrettir. ve bunları bize gösterenler genç elemanlarımızdır.

Senelik istihsal

Bu genç elemanları takdirinize arzetmek suretiyle söze başlamak istiyorum.

Bu fabrika 3 milyon 300 bin liraya mal olmuştur. Senevî istihsal kapasitesi 12 bin tondur. Çıkaracağı malın kıymeti 2 milyon 800.000 liradır. Bizim millî ekonomi hayatımızda çok şayanı dikkat safhalar vardır. Bunlardan birisi de işe başladığımız andaki ölçünün her an artmakta olmasıdır.

İhtiyaç arttı

Programlarımızı fikir ve proje halinde ortaya attığımız anla, onların tatbikine geçildiği kısa zaman arasında, görüyoruz ki, millî ihtiyaç ilerlemiş ve hesaplarımız bu ihtiyacın karşısında küçülmüştür.

İktisat Vekili hazla fısıldadı:

İpek gibi

Bu, milletimizin dinamik hayatının bir ifadesi ve memlekette refah seviyesinin gittikçe artmakta olmasının bir işaretidir. Bugün açmak üzere bulunduğumuz bu fabrikayı ihtiyaç nisbetinde kurmak istedik. Fakat inşaat bitinceye kadar geçen zaman içinde ihtiyacın artmış olduğunu, gördük, ve büyültmek mecburiyetin de kaldık.

İkinci fabrika

Bugünkü açılma resmiyle birlikte bu fabrikanın tevsiine ait vaziesası da yapacağız.

Bu tevsiat için bir milyon yedi yüz yetmiş bin lira sarfedilecektir.

Bu tevsiat ile fabrikanın istihsal kapasitesi on iki bin ton ve senelik istihsal kıymeti de iki milyon sekiz yüz bin lira ziyadeleşecektir. Sanayi hareketleri ilerledikçe ölçülerimiz de mütezayit bir surette genişlemektedir. Ve başarılan sanayi manzumesi biribirini ikmal eylemektedir.

Sellüloz

Programımıza dahil esaslardan biri de Sellüloz fabrikasıdır.

Sellüloz, kâğıdın ve Gemlikteki sun'î fabrikasının mayasını teşkil etmekle beraber ayni zamanda bir harp maddesidir.

Gerek askerî ihtiyaç ve gerek millî ekonomi bakımından büyük ehemmiyeti olan bu fabrika 2 milyon liraya kurulacak, senelik istihsali 1 milyon 200,000 lira kıymetinde 12 bin ton olacaktır.

Bütün bu işleri kendisine emniyet ettiğimiz Sümer Bank, teknik esaslara dayanarak size muvaffakiyetli bir eser verdiğinden dolayı bu büyük millî müesseseyi sevgi ve takdirinize arzederim.

Bir sualin kat'î ve canlı cevabı

Endüstri plânımızda hisse ve pay alan diğer millî müesseseler de ayni muvaffakiyeti göstermişlerdir. Gerek işçi, gerek mühendis ve gerek iktisatçı olan bütün elemanlar Türk milletinin mümtaz istidadını isbat eden büyük liyakatler göstermişlerdir.

Bize daima teveccüh eyliyen bir sual vardı. Deniliyordu ki: Türkler ekonomik cihazlarını kurmak için belki para bulabilirler. Fakat bunları kurabilecek elemanları nereden bulacaklar?

Fabrika kurmak kolay, fakat kurulmuş bir fabrikayı teknik esaslar dahilinde nasıl işleteceklerdir?

Arkadaşlar; biz bütün bu suallere nazarî olarak cevap vermiyoruz. Bilfiil bulduğunuz fabrikalarımızın mümtaz ve verimli vaziyeti buna bizzat cevap teşkil etmektedir. Bu fabrikaların mamulâtının nefaseti, metaneti ve ucuzluğu piyasaya ve memlekete şimdiden kendisini sevdirmiş bulunmaktadır.

SANAYI VE MALIYE

Sanayi hareketlerinin memleket hayatında uyandırdığı değişikliğin yanıbaşında malî vaziyetimizi görmek ve mütalea etmek bizim için çok faydalı bir iştir.

Inönü hükûmetinin iktisadî ve malî politikası biribirini tamamlamaktadır. Bu iki kuvvetin birleşmiş olması programlarımızın tahakkukunda en mühim âmil olmuştur. Bu münasebetle yüksek liyakatli arkadaşım Maliye Vekili Ağralmın hatırasını huzurunuzda şükranla yadederim. Programlarımızın tatbikinde maliyemizin müzaharetine her zaman mazhar olmaktayız. Bu müzaharet devam etikçe birinci, ikincide olduğu gibi üçüncü, dördüncü ve beşinci sanayi programlarımızın tahakkukunu hep beraber tesbit edeceğiz.„

Fabrika açıldı

Iktisat Vekili nutkunu, Atatürke ve Türk milletine saygı ve sevgi tezahürleriyle bitirdikten sonra kurdelâyı alkışlar arasında keserek ilk Türk kâğıt fabrikasını işletmeye açtı.

Bütün vekiller ve davetliler fabrikaya girdiler, müdür ve ilk kâğıt mühendisimiz Mehmet Ali makineler işlerken ayrı ayrı izahat verdi. Bu arada odunun kâğıt oluncıya kadar geçirdiği bütün safhalar davetlilere gösterildi.

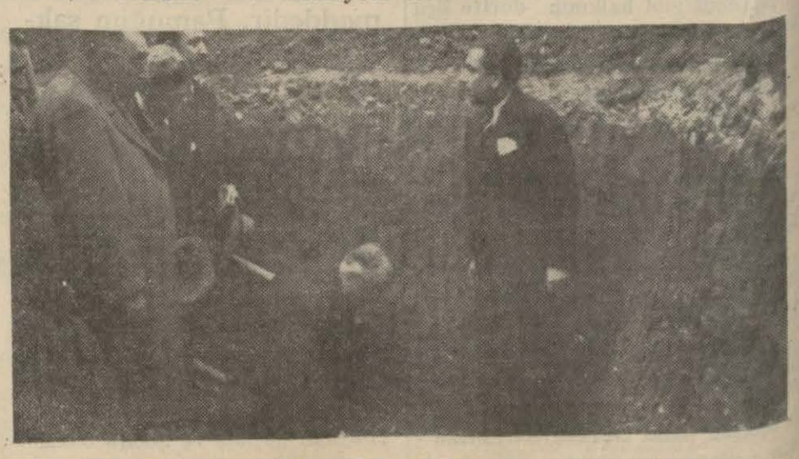

Celâl Bayar yeni fabrikanın temelini dün böyle harçladı

Yüzücü Taris Profesyonel

Hayatımı kazanmıya mecburum ondan profesyonel oluyorum

Fransızların meşhur sürat yüzücüsü Taris profesyonel olmaya karar vermiştir. Kendisi gazetelere verdiği beyanatta: Hayatımı kazanmaya mecburum onun için profesyonel olacağım ve para alacağım. Bundan tabiî bir hak olabilir mi? Demiştir.

içindir ki, pamuk müstahsilleri top raklarının yüzde 25 ine yerli koza pamuğu ekerek mahsullerini ve kazançlarını kısmen sigorta etmeye çalışırlar.

Koza pamuğu, temizliklerine göre başlıca: Kapı malı, piyasa parlağı, ve piyasa temizi adları altında üç nev'e ayrılır. Bu pamuğun tellerinin uzunluğu 18-22 milimetredir. Telleri kalın ve kısa olduğundan bundan ince iplik yapılmaz. Ancak 16 numaraya kadar kalın iplik imal edilir. Fiyatları diğer cinslere nazaran birkaç kuruş düşüktür.

Kapı malı pamuklar, evlerde itina ile, îslatılmadan kozasından ayrılan pamuklardır. Renkleri beyazdır içlerinde ecnebi maddeden eser yoktur. Çok temizdir. Yerli cinslerin en iyisi bu nevidir.

Piyasa parlağı ile, piyasa temizi, biribirlerinden ancak renk parlaklığı ve temizliği ile ayrılır. Yerli cinslerinin en aşağısı piyasa temizidir. Piyasa parlağı, kapı malın dan sonra gelir. Orta cinstir. Ve memleketin en çok istihsal ettiği bir pamuk nev'idir.

Halbuki ince iplik ve ince bez dokuyabilmek için temiz ve uzun elyaflı pamuğa ihtiyaç vardır. Hükûmet, memleket dahilinde büyük mensucat sanayii programını tatbik edebilmek için iyi cins yani uzun elyaflı pamuk yetiştirmeyi ihmal etmemiş ve birtakım tetbirler almıştır. Şimdi Adana mıntakasında Klevland denilen açık kozalı Amerikan pamuğu da yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu pamuktan gelecek yazımda bahsedeceğim.

Beynelmilel boks âleminden yeni haberler

YiNE ARAP! DAiMA ARAP!

Beynelmilel boks âleminde mühim maçlar hazırlanmaktadır. Amerikalılar ağır siklet dünya şampiyonluğunu ilkbahara tertip etmek üzere şimdiden efkârumumiyeyi alevlendirmeye başlamışlardır. Avrupalılar zannederler ki, dünya üstünde en şöhretli ve en kıymetli boksör zenci Amerikalı Coe Luviz'i mağlûp eden Alman Şimeling'tir. Halbuki Amerikada mesele tamamen bunun aksinedir.

Amerikalılar Arabın mağlûp olmasına rağmen onu dünyada en birinci ağır siklet boksör olarak tanıyorlar. Aksini söyliyenlerin, Arabın mağlûbiyetini ileri sürenlerin burunlarına gülüyorlar. Öldürücü yumruklarile şöhret kazanmış olan meşhur Demsey'in galibi eski dünya şampiyonu Tüney de bu seneler içinde arabın üstüne boksör gelmediğini Almanın galibiyetinin pek anlaşılamıyan bir tesadüfle olduğunu geçende Fransada seyyah gibi bulunurken açıkça söylemişti.

Amerikalıların reklâmları, Arapla dünya ağır siklet şampiyonluğunu Max Bear'dan kazanan Arapla dövüşmeye razı olmazsa, dünya şampiyonu Bradokla Coe Luviz'in maçı tertip edilecektir.

Burada yaptığı üç maçta boks meraklıları üstünde pek iyi bir tesir bırakarak Romanyaya avdet eden boksör Teodoresku Fransaya gitmiştir. Fransanın Lion şehrinde Parisli boksör Revaud'u ile yaptığı müsabakayı büyük farkla kazanarak fevkalâde alkışlanmıştır. Romanyalı boksöre bu galibiyetinden sonra Pariste mühim maçlar verilmesi mevzuubahistir.

Şöhreti günden güne artan zenci Boksör Coe Luviz

Erkek kalacak

Geçende bir ameliyatla kadın iken erkek olan atlet Zoubek Fransaya dönmüştür. Tekrar bir ameliyatla kadın olacağı söylenen atlet gazetelere gönderdiği mektupta: Erkeğim ve erkek kalacağım. Demiştir.

Başpehlivan Tekirdağında

Tekirdağ, 6 (A.A.) — Türkiye başpehlivanı Hüseyin bugün geldi. Şehir methalinde Belediye Reisi, belediye heyeti ve kalabalık bir halk kütlesi Halkevi bandosile karşılıyarak alkışladı.

Hüseyin doğru Atatürk anıtına giderek çelenk koydu. Bundan sonra Vilâyete giderek Valiye saygılarını sundu.

BÜYÜK TÜRK İNKILÂBI

Acı Hakikatler

No. 97

Yazan : Ziya Şakir

Bu Mağlûbiyet, Loyd Corcun Hülyalarına Ağır Bir Darbe İndirmiş Oluyordu

Memleketin umumî vaziyeti, heyecanları artıracak münakaşalara müsait değildi. Netekim, söz alan meb'uslardan (Kars meb'usu Ali Riza Efendi) Dahiliye vekâletinin lüzumsuzluğundan bahsederek; (Bu vekâleti il agedelim. Bütün idareyi askerlerin eline teslim edelim. O zaman memleketin hali düzelir) diye, gayet heyecanlı bir hitabede bulunduğu zaman, meclis salonu, bir barut deposu haline gelmişti.

Bu münakaşalar bir hayli devam ettikten sonra Dahiliye Nazırı Fethi Bey (1) kürsüye çıkarak vaziyeti bir de kendi görüşüyle ve bütün hakikatı ile teşrih etmiş; yanlış tahlillere girişen meb'uslara cevap vermiş; ve her şeyin yoluna gireceğine teminat vermişti

Fethi Bey, Maltadan henüz gelmişti. Ve Ankaraya muvasalatından yirmi gün sonra da, (Dahiliye Vekâleti) ne seçilmişti. Tabiîdir ki, umumî vaziyet hakkmda kâfi derecede bir fikir edinememişti. Fakat, vekâlet sandalyasına oturduğu günden itibaren başlıyan şikâyetlerle, şimdi meclis salonunda cereyan eden şu münakaşalar artık onu lüzumu kadar tenvir etmişti.

Mülki idare

Filhakika Anadolunun merkez vilâyetlerile bazı sahil vilâyetlerde, dahili idare pek bozuk düzen bir hale gelmişti. Buna da, (Merkez ordusu kumandanı Nurettin paşa) sebebiyet vermişti

Koçkiri isyanmda, asıl âsileri (Dersim)e kaçıracak kadar gaflet gösterdikten sonra, masum halkın üzerine (Topal Osman) gibi Allahın bir belâsını musallat eden. bin beş yüzü mütecaviz nüfusun kırılmasına ve yüzlerce köyün yağma ve yakılmasına sebebiyet veren bu zat, bir buçuk sene müddetle merkez mıntakasında ifa ettiği kumandanlık hizmetinde -salâhiyeti haricinde olarak- ahalinin hukukuna tecavüz etmiş; kanunî kuvvet ve hakları altüst ederek mülkiye idaresini perişan bir hale getirmişti.

Fethi Bey, her şeyden evvel bu cihete ehemmiyet vermiş; -memlekete olan birçok hizmetleri arasmda, cidden iftihara şayan bir himmet göstererek- Nurettin paşanm anarşi haline getirdiği idareyi sür'atle ıslah etmiş.. Tam (Halk hükûmeti) nin icap ve ihtiyacına uygun bir şekilde (Mülki idare) yi tesis eylemişti.

Bunlar lüzumundan fazla üzerinde durulacak şeyler değildi... Asıl mühim mesele, ordunun noksanlarını biran evvel ikmal etmek... Bütün fırkalara kuvvetli bir taarruz kudreti ve kabiliyeti temin eylemek.. ondan sonra da taarruza geçilerek, memleketi düşmandan temizlemek.. ve uzayıp giden harp haline nihayet vermekti.

Askerî ve siyasî veziyet te buna müsaitti. (Sakarya) da son kozlarını atan Yunan siyasileri, zorla felâkete sürüttükleri ordularının -maddî, manevî- inkisar ve inhilâli karşısında, şaşırmış bir haldelerdi.

Mösyö Franklen dö Büyyon ile arkadaşları olan Miralay Mojen ve Miralay Saronun akdettikleri (Ankara) itilâfnamesi, Fransızların fikirlerini tamamile Türklerin lehine çevirmişti.

İngilizlere gelince, orlar da Yunanlılara karşı veziyetlerini değiştirmişlerdi. Bu mağlûbiyet, adeta Loyd Corcun beslediği hulyalara, ve takip ettiği siyasete de ağır bir darbe indirmiş, Yunanlılardan beklenen ümitler, birdenbire zevale uğrayıvermişti.

İtalyanlar ise; İzmirin işgali günündenberi, Yunanlılardan nefret etmektelerdi.

Mağlûbiyetin sebepleri

Yunanistanda Kral taraftarlarile Venizelistler arasında gene mücadeleler başgöstermişti. Mağlûbiyetin sebeplerini, biribirlerine atfeylemekterdi. Bu mücadele ve münakaşalar, orduya okadar sirayet eylemişti.Harpta fedakârlık gösterenlere madalyalar vermek için Kral Kostantin Eskişehire gelmişti. Kendisini selâmlamaya memur olan askerler, önlerinden geçen Kralı selâmlayacakları yerde:

— Terhis isteriz.

Diye bağırmaktan bile çekinmemişlerdi.

Yunanlılar bu perişanlık içindelerken Millî hükûmetin erkânı, siyasî ve askerî işlerde büyük bir hararetle çalışmaya devam etmektelerdi... Siyasî faaliyetler arasında, (Rus Sovyet) hükûmeti ile (Moskova muahedesi) aktedildiği gibi, Asyanın diğer komşu devletlerinin de dostlukları temin edilmişti.

Askerî cephedeki faaliyete gelince: kıt'alarda talim ve terbiyeye son derecede ehemmiyet verilmişti. Her türlü ihtiyaçlarm teminine girişilmişti. Fransızlar vasıtasile birkaç tayyare elde edilmiş; genç Türk ordusunun tayyare kuvveti (12) ye çıkarılabilmişti.

Şimendifer hatlarının tanzimine de ehemmiyet verilmişti. İnönü ve Sakarya harplerinde, kömürden tamamile mahrum oldukları halde, sadece odun kullanarak tek bir hatla, ordunun ihtiyacma yetişen ve bu uğurda birçok tehlikelere göğüs geren fedakâr şimendiferciler de mühim bir faaliyete girişmişlerdi.

Karadenizin kayalık sahillerinde de başdöndürücü, gizli bir hareket mevcut idi... Sağır Murat Bey isminde bir zatın idaresinde, esaslı bir kaçakçılık şebekesi teşekkül etmişti. Bu şebekeyi idare edenler arasında, Anadolu Kavağında (Harun kaptan), Rizeli (Giritli oğlu zade Şevki efendi), (Lâz Şerif reis), (Altı kardeş Mehmet), (Hafız Muharrem), (Kansız Ali) [1] (Rumeli Kavağındaki silâh deposu kumandanı Mülâzim Camal Bey), (Tersane havuzlar müdürü, Bahriye Kaymakamlarından Alâettin Bey [2]gibi, fedakâr şahsiyetler bulunmakta idi.

Karadeniz sahilinde (Akçeşehir) ve sair mahallerde gizli merkezler teşkil edilmişti. İstanbuldaki silâh depolarından kaçırılan tüfek, mitralyöz, cephane ve saire motörlü takalar vasıtasile bu istasyonlara nakledilerek oradan da cephelere gönderilmekte idi... 336 senesi sonlarma doğru teşekkül eden (İstanbul Müdafaai Milliye teşkilâtı) erkân ve mensûpları da, bu gizli faaliyete iştirak ederek onutulmaz hizmetler etmişlerdi.

İngilizler, bu hararetli hareketi haber almakta gecikmemişlerdi. İngiliz zabıtasmın en kudretli şeflerinden (Majorhey), bir aralık bu kaçakçılıkla mücadeleye girişmek istemiş ise de büyük millî faaliyetin önüne geçilemiyeceğine kanaat getirmiş;

— Artık işleri, tabiî mecresma terk etmekten başka çare kalmamıştır.

Demek mecburiyetini hissetmişti.

Bu esnada evvelâ polis müdürü umumisi, ve sonra da İstanbul valisi olan Suvari Livası (Esat paşa - merhum), İstiklâl mücadelesi tarihine cidden şeref verecek mühim hizmetler ifa eylemekte idi.

[Arkası var]

(1) Puntosçularla (Kandağı) nda giriştiği bir musademede şehit olmuştur.

(2) Bahriye nezareti yaverliğinden, havuzlar müdürlüğüne gelmişti. Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Romanya Parasını Düşürecekmiş

Bükreş, 6 (A.A.) — Finans Bakanı, Ticaret Bakanı ve Milli Banka Genel Direktörü arasında bugün müzakereler olmuş bilâhare Başbakana bu müzakereler neticesi hakkında izahat verilmiştir.

Sanıldığına göre, Romanya leyin yeni kıymeti bugünkü kıymetinden yüzde 40 noksan olacaktır.

Mülkiye Ankarada

Ankara, 6 (Tan muhabirinden) — Siyasî bilgiler okulu bugün Ankaraya geldi ve yeni mektep binasına yerleşti.

Okul, istasyonda eski mülkiyeliler tarafından karşılandı. Mülkiyeliler Zafer âbidesine merasimle çelenk koydular

Kâğıdımızın Sahibi Olduk

[Başı 1 incide]

tir. Kendi kâğıdımızı kendimiz yapmamız gayesini kendine dert edinen ve senelerce vukuf ve ihtisasla bu hedef için çalışan fabrika müdürü Mehmet Ali Kâğıtçının ve genç mesai arkadaşlarının hayırlı himmetleri ve emekleri iftiharla zikredilmeye lâyıktır.

Dün fabrikamızın açılma resmi yapılırken ikinci bir fabrikanın temeli atılmıştır. İlk hesaplara göre bu ikinci kâğıt fabrikası memleketin bütün ihtiyaçlarını karşılıyacaktı.

Fakat Celâl Bayarın çok samimî nutkunda söylediği gibi, memlekette hayırlı bir inkişaf var. Ihtiyaçlar artıyor. Bir fabrika açılmazdan evvel hesap edilen miktarlar, fabrikanın ikmal edildiği güne kadar inkişafa devam eden ihtiyaçlara kâfi gelmiyor. Bunun için belki de ikinci fabrikanın açıldığı gün üçüncü fabrikaya olan ihtiyaç karşısında bulunacağız ve sevineceğiz.

Kâğıt fabrikası yakın bir istikbalde bir sellüloz fabrikası doğuracaktır. Böylece kâğıdın en mühim ham maddelerinden biri memleketimizde yapılacak, ayrıca da sun'î ipeğe ve harp malzemesine ait çok lüzumlu bir ham maddesi de elde edilmiş bulunacaktır.

Her şeyi bizzat yapmayı ve harice mühtaç olmamayı hiçbir millet istememelidir. Milletler arasında alıp verme, dünya yüzündeki ahenk ve sulhün çok mühim temel taşlarmdan biridir. Fakat her memleket, ilk ihtiyaca taallûk eden birtakım mamulâtı, buhran ve harp zamanlarını düşünerek, kendi hudutları dahilinde tedarik etmeye mecburdur. Ancak böyle yaparsa ferah ve istirahat duyabilir.

Fikirlerin yayılmasma hizmet eden kâğıt bu sınıf eşyanın en mühimlerinden biridir. Dün Izmitte açılma töreni yapılan büyük kâğıt fabrikası bu bakımdan iftihar verici bir varlık ve inkişaf tezahürüdür.

Ahmet Emin Yalman

Irak Erkânıharbiye Reisi ile konuştuk

[Başı 1 incide]

General Taha Hâşimînin; daha ilk görüşmede anlaşılan kuvvetli bir şahsiyeti var.

Kendisini çekingenliğe, sevketmemek için ilkin, şuradan buradan konuşuyoruz.

Ankarada Türk ordusunu seyrettim

Bir aralık, söz döne dolaşa geçen Cümhuriyet Bayramında Paşanm Ankaraya yaptığı seyahat üzerine geliyor.

Taha Paşa "Ankara,, da, bir asker gözile gördüğü şeyleri anlatırken, çok heyecanlı:

— Geçit resmi yapan ordunuzu o gün ne büyük bir iftiharla seyretiğini size tarif edemem, bir asker ancak kendi ordusu karşısında bu kadar iftihar duyabilir. Türkiyenin kuvveti, emin olunuz, bizim için de kuvvettir. Teslihat, teçhizat, rabıt ve zabıt noktalarından Türk ordusunun eriştiği bugünkü mevkii, gerçekten göğüs kabartacak bir derecede buldum! Ankarada bir öz kardeş muhiti içinde idim. Değerli Başvekiliniz Ismet Inönü ile Balkan Harbinde beraberdik. Generallerinizden Fahrettin ve Ali Sait çok iyi arkadaşlarımdı. Hele Harbiyede aynı sınıfta okuduğum Maarif Vekiliniz Saffet Arıkanla yeniden tanışabildiğime son derecede memnun oldum.

Uzun seneler, biribirlerinden ayrı düşen kardeşler, nasıl eski günleri anarlarsa biz de buluşunca, uzakta kalan maziyi beraberce öyle hatırladık.

Asîl Türk milletini idare eden büyük şahsiyetlere karşı, biz Iraklıların ne derin bir hayranlık beslediğimizi size tarif edemem!,,

Avrupa seyahatinde

— Iraktan ne vakit ayrıldınız paşam?..

— Uç ay var ki, Bağdadı terketmiş bulunuyorum. Seyahate geçen temmuz sonlarında çıkmıştım. Londra, Berlin, Prağ şehirlerine uğradım. Ingiliz ordusunun yaptığı büyük sonbahar manevralarında bulundum. Ve bu arada, gerek Ingilterede, gerek Almanya ve Çekoslovakyada askerî müesseseleri ve silâh fabrikalarını gezdim. Avrupadan dönüşte Istanbula uğradım.

29 Teşrinievvel Cümhuriyet Bayramında Ankarada yapılan resmiğeçidi seyretmek fırsatını tabiî kaçırmak istemedim.

Resmigeçit bittikten sonra, bazı ziyaretler yaparak Istanbula döndüm.

Yavaş yavaş asıl maksada giriyordum:

— Iraktaki son hükûmet değişikliği hakkında ne düşünürsünüz paşam?

Taha paşa, samimî ve mert bir asker ruhu taşıdığını anlatan bir açık kalplilikle:

— İtimat edebilirsiniz ki, Bağdat kabinesinin çekildiğini sefarethaneye gelen küçük bir telgraf haberile öğrendim. Gazetelerde sizin de okumuş olacağınız bazı tafsilâttan başka henüz bir şey bilmiyorum.

— Yâsin paşanın yerine geçen kabine reisi Hikmet Süleyman Bey hakkında biraz malûmat lûtfeder misiniz?

— Hikmet Süleyman Bey, bildiğiniz gibi, Osmanlı hükûmeti sadrazamlarından Mahmut Şevket paşanın küçük kardeşidir. Kendisi, mülkiye mektebi mezunudur. Umumi Harpten evvel Bağdatta, Osmanlı hükûmeti maarif müdürü idi.

Irakta yeni kabine

— Yeni kabinenin Ingiliz aleyhtarı bir politika takip edeceği söyleniyor?

Taha paşa; suallerimde pek ileri gittiğimi hatırlatan bir tavırla cevap verdi:

— Askerler politika ile uğraşmazlar

— Şüphe yok, paşam, dedim, yalnız meselâ, Hikmet Süleyman beyin hangi partiye mensup olduğunu da söyliyemez misiniz?

Taha paşa ciddiyetle:

— Bir kere, Irakta parti yoktur, dedi, millet, tek vücut halinde memleketin imarına çalışır.

— Yeni kabinenen başlıca simaları kimlerdir?

— Osmanlı ordusu zabitlerinden Abdüllâtif paşayı, Türkiyede tanıyanlar pek çoktur. Kendisi, bugünkü Irak kabinesinde, millî müdafaa nazırlığını deruhde etmiştir.

Bekir Sıtkı Bey

— Inkılâp hareketinin başına geçen Bekir Sıtkı Bey kimdir?

— Bekir Sıtkı Bey, Osmanlı ordusunda, kıdemli Erkâniharp yüzbaşısı idi. Balkan Harbinde garp cephesi Erkâniharbiyesinde çalıştı. Harbiumumîde de muhtelif cephelerde bulunmuştu Kendisi bugün, Irak ordusunda ikinci fırka kumandanıdır.

— Paşam, müsaade ederseniz sizin Osmanlı ordusundaki vazifelerinizden de biraz bahsedelim.

— Ben, Harbiumumînin nihayetine kadar Yemende kolordu Erkâniharbiye reisi idim. Mütareke olduktan sonra da bir müddet Yemende kaldım. Istanbula gelince, istifa ederek Irak ordusunda hizmet aldım.

Musul kumandanı, daha sonra Erkâniharbiyei Umumiye Reisi oldum. Altı senedenberi bu vazifedeyim.

— Bağdada döenecek misiniz?

— Elbette!.. Hem de birkaç güne kadar... Bazı gazeteler, benim Londraya gideceğimi yazmışlar. Yalanlıyabilirsiniz. Buradan doğruca Bağdada gideceğim.

Şark misakı

— Türkiye, Iran, Efgan ve Irak hükûmetleri arasında bir Şark misakı imzalanacaktı? Hattâ, gazeteler, bir aralık misakın Irakta imzalana - cağını yazmışlardı.?.

— Evet, doğrudur. Misak, bundan bir buçuk sene evvel Cenevrede dört Şark hükûmeti arasında parafe edilmişti. Nerede imza yapılırsa yapılsın bu bir formaliteden ibaret olacaktır. Çünkü misakın bütün esasları hazırdır.

— Biraz da Irak ordusunun umumî vaziyetinden bahseder misiniz?

— Ordumuz, üç fırkadan mürekkeptir. Fakat orduya merbut ayrı teşkilât ta vardır. Bağdatta bir Harbiye, mektebi bulunduğu gibi, topçu, süvari, mitralyozcü ve Erkâniharp yetiştirmek üzere de ayrı ayrı mektepler vardır.

Halk ve kültür

— Irakın nüfusu?

— Son sayımda Irakta 3 buçuk milyondan fazla nüfus olduğu tesbit edilmiştir. 1920 de yapılan sayımda ise, Irakın bütün nüfusu ancak (2) milyon 800 bin kişiden ibaretti.

— Irakın umumî kültür vaziyeti?

— Irak maarifi, büyük inkişaftadır. Şimdiden Irakta (4) lise var. Universitenin hukuk, tıp, tedrisatı yapan iki fakültesi ile muallim mektebi ve bir de mühendis yetiştiren mektep, faaliyet halindedir.

Her sancak merkezinde bir orta mektep var. Bunlar, kızlar ve erkekler için ayrı ayrıdır. Bağdattaki kız lisesi, her sene, yeni unsurlar yetiştirmektedir.

Irakta tahsil üç derecelidir: Ilk tahsil 6, orta tahsil 3, lise tahsili 2, hukuk tahsili 4, tıp tahsili 5, yüksek muallim mektebi tahsili üç senedir.

Kadınlar

— Irakta kadın...

— Yeni medenî şartlara Irak kadınının çabuk uyacağına şüphe yoktur. Kadın hareketleri, pek göze çarpacak derecede değilse de, yeni neslin, çok iyi yetiştiği muhakkaktır.

— Kadınlar arasında çarşafsız gezenler var mı?

— Var, hem pek çok.. Meselâ, benim refikam.. Az evvel, yanımıza gelen refikamdı. Ve gördünüz ki, yabancılardan saklanmıyordu.

Çok değerli Irak Generali, sorduğum şeylerin hiçbirini cevapsız bırakmıyordu.

Askerlik, bütçe

Ben, bundan cesaret alarak son Irak hareketinde, Ahzıasker Kanununun tatbik edilmemesinin rolü olup olmadığını sordum.

Taha Paşa, dedi ki:

— Bu rivayeti tekzip edebilirsiniz. Irakta Askerî Mükellefiyet Kanunu 934 senesindenberi tatbik edilmektedir. Ordunun yarısmdan fazlası, ahzıasker usuliyle toplanan efrattan mürekkeptir.

— Irakın bütçe vaziyeti?

— Bütçe vaziyetimiz iyidir. Varidat, beş milyon dinara yakındır. (Bir dinar, aşağı yukarı bir İngiliz lirasıdır) Bundan başka, petrolden de her sene bir milyon dinara yakın bir para alırız. Bu para, fevkalâde bütçenin malı olduğu için münhasıran memleketin imarına, ordunun ihtiyacına sarfolunur.

Bağdat

Irak hükûmeti, beş senelik bir plân hazırlamıştır. Bu plânda Bağdat şehrinin imarına, mühim bir yer ayırılmış bulunuyor. Şehir çok genişlemiş, muhtelif istikametlerde yollar açılmış, köprüler yapılmıştır. Yollar, otomobillerin hareketine müsait olacak tarzdadır. Son tahrirde, Bağdat şehri nüfusunun 360 bine yaklaştığı görülmüştür.

Bağdat ile Basra, Kerkük biribirlerine demir ağlarla bağlıdırlar. İleride, şimendiferlerimizi Türkiye dahilindeki hatlarla birleştirip Bağdadı Ankaraya bağlamak, iki tarafın da arzusu olduğuna şüphe yoktur.,,

Taha Paşanın gösterdiği müsaadekârlığı daha fazla, suiistimal etmek istemedim.

Sevimli Bağdat Generali, beni apartmanın dış kapısına kadar geçirmek nezaketini gösterdi.

Salâhattin GUNGÖR

SAGLIK ÖGÜTLERİ

LOKMAN HEKİM

Yemekten önce çerez

Frenkler öğle yemeklerinde, et ve sebzeye girişmeden önce, hors-d'oeuvre (ordövr) adiyle yedikleri türlü türlü çerezleri bizden öğrendiklerini iddia ederler, hem de bunların bizim mezeye muadil olduğunu rivayet ederler.

Halbuki meze — aldanmıyorsam — aralık demektir. Zaten iki kadeh arasında yenilmesi de bunu ispat eder. Sonra da bizim türlü türlü mezelerimiz en çok akşam yemeğinden önce, kerahet vakti denilen zamanda ve, yemek sofrasından ayrı olarak, çilingir sofrasında yenilir. Halbuki onlar hors-d'oeuvre dedikleri şeyleri öğle yemeğinden önce, hem de yemek sofrasında yerler.

Doğrusunu isterseniz, öğle yemeğinden önce böyle çerez yemek usulünü frenklerin açıkgöz lokantacıları icat etmişler, sonra da müşterilerine onları bizden öğrendiklerini yutturmuşlardır. (Burada yutturmak tabirini elbette kaba bulmazsınız.) Bu çerezler lokantacıların pek işine yararlar. Bir kere sermayeleri pek azdır. Sonra da et kızarırken, karnı pek acık mış olan, müşterilerin söylenmeden bekliyebilmesine pek ziyade yardım ederler. Onun için lokantacılar çerezleri gittikçe daha ziyade çoğaltmaktadırlar.

Her ne olursa olsun, öğle yemeğinden önce çerez yemek usulü — henüz evlerimize değilse de — bizim lokantalara da haylice sirayet etmiştir. Hele Avrupa şehirlerini görmüş olan bayanlar o çerezleri buraya döndükten sonra da çok arıyorlar. Bundan dolayı, benim bilemediğim evlere de o usulün sirayet etmiş olduğunu duyarsam ben hiç şaşmam.

Yemekten önce böyle birçok türlü şeylerle birlikte birçok ekmek yiyerek karnı doyurman ilk hamlede bazılarına yanlış görünür. Insan yemek yiyince kuvvet verecek, gerçekten gıda olacak yemek yemelidir, derler.

Iştahları yolunda ve muayyen vakitlerde yemeklerini yemeye alışmış olanlar için şüphesiz öyledir. Fakat iştahları zaten yolunda olmıyan, gerçekten gıda olacak yemekleri yemeye nazlanan mideler için yemekten önce o çerezlerden yemek, doğrusu, faydasız şey değildir.

O çerezler, gerçekten iştah verecek şeyler olmasa bile, dolayısile, gene iştah açmaya vesile olur. "Iştah dişin dibindedir" sözü fiziyoloji bakımından da izah edilebilir. Çünkü dişler herhangi vesileyle oynamaya başlayınca mide hazım usaresi ifraz eder. Bu da insana az çok iştah verir ve mideyi yemekleri hazmetmeye hazırlar.

Ondan sonra, o türlü türlü çerezlerin herbirinde az çok bir miktarda gerçekten gıda da bulunur. Hele tuzlanmış balıklar yahut küçük börekler gibi undan yapılmış şeyler olursa insanı adeta besler. Onların daima ekmekle yenilmesi de gene beslenmek demektir.

Usta lokantacıların himmetlerile çeşitleri gittikçe çoğalan bu çerezlerin hergün değiştirmeye müsait olmaları da bir iyiliktir.

En sonra da o çerezlerin kimisi kendilerinde şeker hastalığı olanlara, kimisi böbrekleri yahut karaciğerleri bozuk bulunanlara uygun gelir ve onları beslemeye hizmet eder.

Sözün kısası, lokantalarda gördüğümüz bu usulü faydasız bir israf diye büsbütün yabana atmamalı ve evlerimize sirayet etmesine de mâni olmamalıyız.

Simavne Kadısı Oğlu
BEDREDDİN DESTANI
Yazan
NAZIM HİKMET
Yakında çıkıyor.
Fiyatı 50 kuruştur.
Şimdiden sipariş veriniz:
Yeni Kitapçı Ankara
Caddesi No. 85

KAĞNI
HİKAYELER
ABAHATTİN ALİ
Son senelerin en güzel ve olgun eseri
YENİ KİTAPÇI Fi: 50 kuruş.
İst. Ankara
Caddesi 85
TAŞRA için Posta parası alınmaz.

No. 92

MARI ANTUVANETin ROMANI

Yazan: Stephan ZWEIG *Çeviren. Rezzan A. E. YALMAN*

Antuanetin Mukadderatı Hakkında Henüz Kat'î Bir Karar Yoktu.

Saint Lazare'dan, Abbaye'den velhasıl bütün hapishanelerden canlı olarak çıkılabilirdi. Fakat Conciergerie'den ancak darağacına gitmek için çıkılırdı. Bu suretle ihtilâlciler Mari Antuanete ve bütün dünyaya bugünlerin son günler olduğunu anlatmak istiyorlardı. Muhakeme ve idam kararı vermek için hiç acele etmiyorlardı. Mari Antuaneti Conciergerie'ye kapamakla Avusturya ile olan münasebeti faaliyete getirmek ve nihayetlendirmek istiyorlardı. Ecnebi matbuatı bu hareketi hayret ve dehşetle karşılamışlardı. Kraliçe üç haftadanberi hapsedildiği halde henüz muhakemeye başlamıyorlardı. Müfrit ihtilâlci gazeteler bilhassa Hebert'in meşhur gazetesi gene küfürler savurmaya ve tehdit etmeye devam ediyordu. Fakat selâmeti milliye komitesi bunlardan hiç müteessir olmuyor, ve bekliyordu. Habsburg hanedanına mensup olan Mari Antuanetten belki de siyasî gayeleri için istifade edebilirlerdi. Son senelerde Avusturya orduları çok Fransız kanı dökmüştü. Hebert'in bir an evvel idam kararı vermeleri için bağırmasına ehemmiyet vermiyorlardı. Mari Antuanetin mukadderatı hakkında henüz kat'î bir karar yoktu. Onu ne serbest bırakıyorlar, ne de mahkûm ediyorlardı. Başının üzerinde yalın bir kılıç, daimî surette parıldıyor, fakat ne çekiliyor, ne vuruyordu. Bu hareketle Habsburg hanedanını kor - kutup müzakereye girişmelerine yardım etmek istiyorlardı. Fakat maalesef Habsburg hanedanı aile efradın dan birisinin Conciergerie'ye nakledilmesinden müteessir bile olmamışlardı. Nazarlarında Mari Antuanet Fransa kraliçesi olduğu müddetçe kıymetli ve ehemmiyetliydi. Tahtından inmiş bir kraliçe, felâket görmüş zavallı bir kadın, bu prensler, nazırlar ve generaller için hiç te dikkate değer bir fert değildi. Diplomatlık hassasiyetle kabili telif olamıyordu. Yalnız bir tek insan bu haber karşısında teessür ve heyecan duymuştu. Fakat onun da elinden bir şey gelmiyordu. Bu Fersen idi. Kızkardeşine yazdığı bir mektupta ne dereceye kadar müteessir olduğunu anlatmıştır:

En büyük saadet!

"Sevgili ve yegâne dostum, kardeşim Sophie;

Müthiş haberi tabiî almışsınızdır. Kraliçeyi Conciergerie'ye nakletmişler. Muhakeme bile edilmeden buraya atılmanın ne demek olduğunu tabiî anlarsınız. Bu haberi aldığım dakikadanberi sanki yaşamıyorum. Çünkü bu şekilde yaşamak, yaşamak değil ki... Çektiğim ıstırabın derecesini anlatamam. Onu kurtarmaya uğraşsam belki de bu kadar ıstırap çekmem. Fakat etrafa ricadan başka bir şey yapamıyorum ve müteessir oluyorum. Sizden başka bu halimi anlıyacak kimse yoktur. Her şey artık benim için mahvolmuştur. Teessür ve teessüfüm ebedî olacaktır. Bana bunu ancak ölüm unutturabilir. Hiçbir şeyle meşgul olamıyorum. Bu biçare ve asil kadının felâketinden ve ıstıraplarından başka bir şey düşünmüyorum. Hissettiklerimi anlatamıyorum. Hayatımı seve seve onu kurtarmak için veririm. Fakat bu da kabil değil. En büyük saadetim onu kurtarmak için ölmek olacaktır...

Birakç gün sonra bir ikinci mektupta:

"Teneffüs ettiğim havayı bile kendime çok görüyorum. Müthiş bir mahpeste olduğumu düşündükçe kalbim parçalanıyor. Hayatım zehirli bir kâbus içinde geçiyor. Onu oradabilmek beni öfke ve kedere boğuyor."

Fakat zavallı Fersen, bütün bir memlekete, bütün bir devlet kuvvetine karşı ne yapabilirdi? Ofkesini, heyecan ve kederini dört tarafa bağırmaktan, içinde yanan ateşi haykırmakla söndürmekten başka elinden bir şey gelmezdi. Etraftaki nüfuz sahibi adamların hepsine yalvarıyordu. Bir Fransa kraliçesinin bir Habsburg prensesinin böyle idam edilmesine müsaade etmemelerini istiyordu. Fakat her taraftan soğuk bir nezaket ve lâkaydi ile karşılanıyordu. Sadık Mersi bile onu buz gibi soğuk bir tavırla kabul etmiş ve her türlü yardımdan kaçmıştı. Buna sebep te eskidenberi Fersene karşı olan husumeti idi. Ihtiyar sefir Ferseni kraliçe ile gayrimeşru münasebeti oldu diye bir türlü affedemiyordu. Ve bilhassa onun vereceği talimatı kabul etmek istemiyordu. Bütün bunlara rağmen Fersen, hâlâ kurtarmaktan vazgeçemiyordu. Kendi içinde yanan ateşe mukabil karşısındakilerden gördüğü buz gibi muamele onu çıldırtıyordu. Mademki Mersi her türlü yardımı reddediyordu, o da kral ailesinin bir başka dostu olan ve vaktile Mirabo meselesinde hizmet eden La Mark'a müracaat etti. Bu adam onu daha iyi anladı, daha insanî bir şekilde hareket etti. Derhal Mersi'ye giderek bir çeyrek asır evvel Mari Tereze verdiği sözü hatırlattı. Bu söz imparatoriçenin kızı Mari Antuanete sonuna kadar hizmet etmekti. Iki yaşlı adam bir olup derhal Koburg prensine müşterek bir şiddetli mektup yazdılar. Ve kraliçeyi kurtarmanın yegâne çaresi ordularının Paris üzerine yürümesi olduğunu söylediler. Askerî bir müdahalenin kraliçeyi kurtarabileceğini zannediyorlardı. Fakat bu mektup dehşetli budala ve çok zayıf iradeli bir adama hitaben yazılmış olduğu için hiçbir akis bulamadı.

Mersi ve La Mark, ikisi de gayet zeki ve dirayetli olduklarından bu adamın hamakati karşısında yapacak bir şey bulamadılar ve derhal Viyana sarayına yazmaya karar verdiler.

"Derhal sizi şundan haberdar etmek isteriz ki, vaziyet çok vahim ve müstacel kararlar almaya müsaittir. Viyana sarayının şunu bilmesi lâzımdır. Tarih bir gün onu itham edebilir. Avusturya ordularından pek uzak olmıyan bir mesafede sevgili imparatoriçeleri Mari Terezin bir tane kızı Mari Antuanet darağacında can verecektir. Onu kurtarmak için hiçbir teşebbüs yapılmıyor. Bu saray için öyle bir kanlı lekedir ki, hiçbir şey bunu silemiyecektir."

Sonra, güç harekete gelen ihtiyar imparatoru faaliyete geçirmek için Mersi bir de şahsî mektup daha yazmıştır. Onda da şöyle söylüyor:

[Arkası var]

HASAN

Kuvvet Şurubu

Zaafı umumî, kansızlık ve kemik hastalıklarına şifaî tesirleri çoktur. Çocuklar, gençler, genç kızlar ve ihtiyarlar her yaşta istimal edebilirler. Hasan deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu.

1936 - 937 başmahsulü

Norveç Morina BALIKYAGI

Halis Morina balığının ciğerlerinden çıkarılmıştır. Içmesi kolay ve nefistir, mideyi bozmaz. Gayet temiz ve muakkam ve yeni Hasan markalı şişelerde satılır. Taklitlerinden sakınınız. ¼ litre 40, ½ litrelik 60, 1 litrelik 100 kuruştur. Hasan deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu.

Deniz Yolları

IŞLETMESI

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdar zade Han. Tel. 22740

Trabzon postaları

Pazar 16 da, Salı Çarşamba, Cuma 12 de

Izmir Sür'at postası

Cumartesi 15 te

Mersin postaları

Salı, Perşembe 10 da kalkarlar.

Diğer postalar

BARTIN — Cumartesi, Çarşamba 18 de.

IZMIT — Pazar, Salı Perşembe 9,30 da

MUDANYA — Pazar, Salı, Perşembe, Cuma 8,30da.

BANDIRMA — Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cumartesi 20 de

KARABIGA — Salı, Cuma 19 da.

AYVALIK — Salı, Cuma 19 da

"Salı postası gidiş ve dönüşte Lâpseki ve Imroza da uğrar."

Trabzon ve Mersin postalarına kalkış günleri yük alınmaz.

(2746)

İst. Asliye 5 inci Hukuk Mahkemesinden: İstanbul Evkaf Müdiriyetinin Şişlide Harbiye caddesinde Galatada apartımanının 4 üncü katında oturan Habip karısı Melek aleyhine ikame eylediği alacak davasından dolayı mumaileyha namına yazılan davetiyede gösterilen ikametgâhına gönderilmiş ise de mahalli mezkûrda bu namda kimse olmadığı davetiyenin arkasındaki yazıdan anlaşılmış ve bermucibi talep ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve emri muhakemenin 30/11/936 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 de tayin kılınmış olduğundan yevm ve vakti mezkûrda mahkemede hazır bulunması veyahut tarafından musaddak senetle bir vekil gönderilmesi lüzumu beyan ve aksi halde hakkında gıyaben muamele icra olunacağı tebliğ olunur.

Fatih Sulh Üçüncü Hukuk hâkimliğinden: Şehremininde Uzunyusufta Vani dergâh sokağında 21 sayılı evde oturan Mehmet oğlu Mehmet Aliye ayni evde mukim ağabeyisi Mahmudun küçüğün sinni rüşte vusulüne kadar bilûmum umuru vesayetini ifa etmek üzere 4/11/936 tarihinden itibaren vasi tayin olunduğu ilân olunur.

KAYIP — Adapazarı Türk Ticaret Bankasının 1301 numaralı hesabına ait tatbik mühürümü kaybettim. Yenisini yaptıracağımdan hükmü yoktur. Tahtakalede Şih Davut hanında Zekeriya

İstanbul 2 nci İcra Memurluğundan: Mahçuz ve paraya çevrilmesine mukarrer yatak oda takımı, yemek oda takımı, halı ve saire eşyaları 11/11/936 tarihine müsadif çarşamba günü saat 9 dan itibaren Beyoğlu Ayaspaşa Gümüşsuyu caddesi Murat apartmanı önünde birinci açık arttırma sureti ile satılacağından ayni gün ve saatte mahalline memuruna müracatları ilân olunur. (27161)

İstanbul 2 inci İcra Memurluğundan: Mahçuz ve paraya çevrilmesine mukarrer piyano, karyola ve saire eşyaları 11/11/936 tarihine müsadif çarşamba günü saat 9 dan itibaren Beyoğlunda Cihangir Güneşli sokak 20 No.lı apartımanın önünde satılacağından birinci açık arttırma sureti ile taliplilerin ayni gün ve saatte mahallinde hazır bulunan memuruna müracatları ilân olunur. (27162)

Zayi — Galata İthalât Gümrüğü müdürlüğünün 20311 No. ve 30 - 4 - 36 tarihli beyannamesile muamelesi yapılan adi demir saçlara ait 375493 No. 30 - 4 - 36 tarihli depozito makpuzunu zayi ettik. Yenisini çıkartacağımızdan bunların hükmü kalmamıştır.
Mustafa Sırkı ve Şsı. Limited Şirketi.

Zayi — Beyoğlu Malmüdürlüğünden almakta olduğum 260 numaralı maaş cüzdanımı kaybettim. Yenisi almacağımdan zayiin hükmü yoktur.
Ubeydullah oğlu Osman

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Konstantin Galeniden istikraz ettiği paraya mukabil Istavrula Panayot tarafından ipotek edilen ve tamamına (2200) lira kıymet takdir olunan Anadoluhisarında, Göksü Yeni mahllede eski 3 mükerrer 3 yeni 1/3 No.lı Çırnak bahçe denmekle maruf bahçenin 40 sehim itibarile 8 sehmi satılığa çıkarılmıştır

Hududu: Bir tarafı Topal oğlu bostanı, bir tarafı Göksu deresi ve tarik ve bir tarafı Küçük bahçe denmekle Emlâki Hümayun fidanlığı ve bir tarafı Küçük sudan Göksu deresine giden tarik ile mahduttur.

Evsafı: Bu gayrimenkul iki parçadan ibaret bostan olup ortasından Göksu caddesi geçmektedir. Her iki parçada birer ada bostan dolaplı kuyusu olup etrafı hendeklerle tahdit edilmiştir. Büyük parçanın içinde ve Göksu caddesinde yakın kısmında 12500 metre murabbaı sahasında ahşap bahçıvan mekânı tabir olunur bir oda ile bir ahırı vardır. Harap bir vaziyettedirler. Tapu idaresinin 24 Teşrinievvel 329 tarihli ve 462 No.lı haritası mucibince 47741 metre murabbaıdır. Bu gayrimenkul bostan olarak istimal edilmekte ise de kuyularının suları acı olduğundan ve daimî surette bostanın altında bulunması ve bir kısmı da bataklık olması hasebile her nevi sebze ve mezruat yetiştirmeğe elverişli değildir. İşbu gayrimenkulün 40 sehim itibarile 8 sehmi 8. 12. 936 tarihine müsadif salı günü saat 14 den 16 ya kadar dairede satılacaktır. Talip olanlar gayrimenkulün tamamına takdir olunan kıymetin % 7,5 buçuğu nisbetinde pey akçesi veya ulusal bir bankanın teminat mektubunu vermeğe mecburdurlar. İşbu artırmada verilecek bedel gayrimenkulden satılacak hisseye isabet edecek miktarın % 75 şini bulduğu takdirde en son arttıranın üstünde bırakılacak ve aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile arttırma 15 gün daha temdit olunarak 24. 12. 936 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar yeniden arttırmaya devam olunarak verilecek bedel muhammen kıymetten işbu hisseye isabet eden mikttarın % de 75 şini bulmadığı takdirde satış 2280 No.lı kanun hükümlerine tevfikan geri bırakılacaktır.

Arttırma peşin para iledir. Gayrimenkulün nefsinden doğan müterakim vergi ve tanzifiye ve tenviriye ve vakıf icaresile resmî dellâliye borçluya ait olup bedeli müzayededen tefrik edilecektir. Yalnız Tapu harçlarile yirmi senelik Vakıf taviz bedeli müşteriye aittir. 2004 No.lı İcra ve İflâs Kanununun 126 mcı maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklılarla diğer alacaklıların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Arttırma şartnamesi herkes tarafından görülebilmek üzere 16. 11. 936 tarihinden itibaren divanhaneye asılacaktır. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin dairemize gelerek 935/2333 No.lı dosyasına müracaat eylemeleri lâzımdır. Müzayedeye iştirak edeceklerin işbu gayrimenkule müteallik ve dosyasında mevcut haritasında bulunan bütün malûmatı öğrenmiş addolunacakları ilân olunur. (27167)

Beşiktaş İcra Dairesinden: Borçtan dolayı tahtı hapse alınıp paraya çevrilmesine karar verilen gül, şakayık, salon yaprağı, süs ağacı, margarit, asterin fidan ve ağaçları açık arttırma suretiyle Beşiktaşta Cihannüma mahallesi Abbasağa Bostan sokak 2 No.lı bahçede 11/11/936 çarşamba günü saat 9 dan 12 ye kadar satılacağından talip olanların yüzde yedi buçuk pey akçeleriyle dellâliye rüsumu ve ihale pulları müşterisine ait olmak üzere mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (27168)

KAYIP: — Ankara Hukuk Fakültesinden 933 senesinde aldığım şehadetnamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. 1314 Bürhan

Zayi — Beyoğlu Malmüdürlüğünden almakta olduğum maaşımda kullandığım tatbik mühürümü kaybettim. Yenisi kazdırılacağından zayi mühürün hükmü yoktur. — Ifakat.

Dişlerinizin çürümemesini istiyorsanız ağzınızı sabah akşam RADYOLİN ile temizleyiniz.

Dişlerinizi beyazlatacak, mikropları öldürecek, nefes kokuşunu izale edecek, diş etlerini kuvvetlendirecek

En müessir diş macunu..

RADYOLİN di

Istanbul Dördüncü icra Memurluğundan:

Evvelce Fatihte Altıpoça mahallesinde Mühendis sokağında No. suz evde oturmakta iken şimdi ikametgâhı meçhul olan Lûtfiyeye.

10/7/934 ta. ile Emniyet Sandığından borç aldığınız (200) liraya karşı birinci derece ipotek gösterdiğiniz yukarda adresi yazılı ve halen 16 No. lu olan kâgir eve memuriyetimizce tayin olunan ehlivukuf tarafından 22/9/936 tarihinde (616) lira kıymet takdir edilmiştir. Bu kıymete itirazınız varsa üç gün içinde 936/205 No. ile memuriyetimize bildirmeniz 2004 No. lu kanunun 103 üncü maddesi mucibince ilân olunur. (2764)

İŞE GİREBİLMEK İÇİN

Banka - Fabrika ve Ticaretevlerinde çalışmak için: Defter yazılışın 4 şekli, Faiz hesapları, bilânço, Bono, Çek ve Poliça kaideleri öğretilir. Hususî muhasebeci şehadetnamesi verilir. Programı almak ve yazılmak için AMERİKAN ERKEK LİSAN VE TİCARET DERSANESİNE başvurunuz.

Sultanahmet, Alemdar caddesi 23. Hususî ders de verilir.

Istanbul Beşinci icra Memurluğundan

Necibin tasarrufunda olup Emniyet Sandığına birinci derecede ipotekli olan ve paraya çevrilmesine karar verilip tamamına yeminli üç ehli vukuf tarafından (1619) lira kıymet takdir olunan Erenköyünde Merdivenköy mahallesinde eski 4 defa 14 yeni 1, 3, 5, 1/1 No. lu şarkan sahibi senedin 2 harita numaralı müfrez bahçeli, garben İspirağa caddesi şimalen Ortakapı sokağı cenuben Gülgül ve Yarcenan Hanımlara ferag olunan 2 harita numaralı müfrez maabahçe hane ile mahduttur. Zemin katında toprak bir havlu, bir ahır, bir ocak sokak tarafından zemin kat olan birinci katta bir sofa üzerinde dört oda bir helâ mevcuttur. İçinde elektrik tesisatı ve bahçede bir ağıl vardır. Etrafı divarla çevrilmiştir. Umum mesahası 678 m² dir. Bundan 80 m² iki katlı kâgir binadır. Yukarda evsafı yazılı maabahçe kâgir ev açık arttırmaya vazedilmiş olduğundan 10/12/936 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede birinci arttırması icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymeti muhammenenin % 75 ni bulduğu takdirde müşterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdit edilerek 25.12.936 tarihine müsadif Cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar keza dairemizde yapılacak ikinci açık arttırmasında arttırma bedeli kıymeti muhammenenin % 75 ni bulmadığı takdirde satış 2280 No. lu kanun ahkâmına tevfikan geri bırakılır. Satış peşindir. Arttırmaya iştirak etmek istiyenlerin kıymeti muhammenenin % 7,5 nispetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hâmil bulunmaları lâzımdır. Hakları Tapu sicilli ile sabit olmıyan ipotekli alacaklarda diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müspiteleri ile birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları Tapu sicilli ile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye, tanzifiyeden mütevellit Belediye rüsumu ve Vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur ve 20 senelik vakıf icaresi tavizi de müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak istiyenler 17.11.936 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundurulacak arttırma şartnamesi ile 935 — 3208 No. lu dosyaya müracaatla mezkûr dosyada mevcut vesaiki görebilecekleri ilân olunur. (2769)

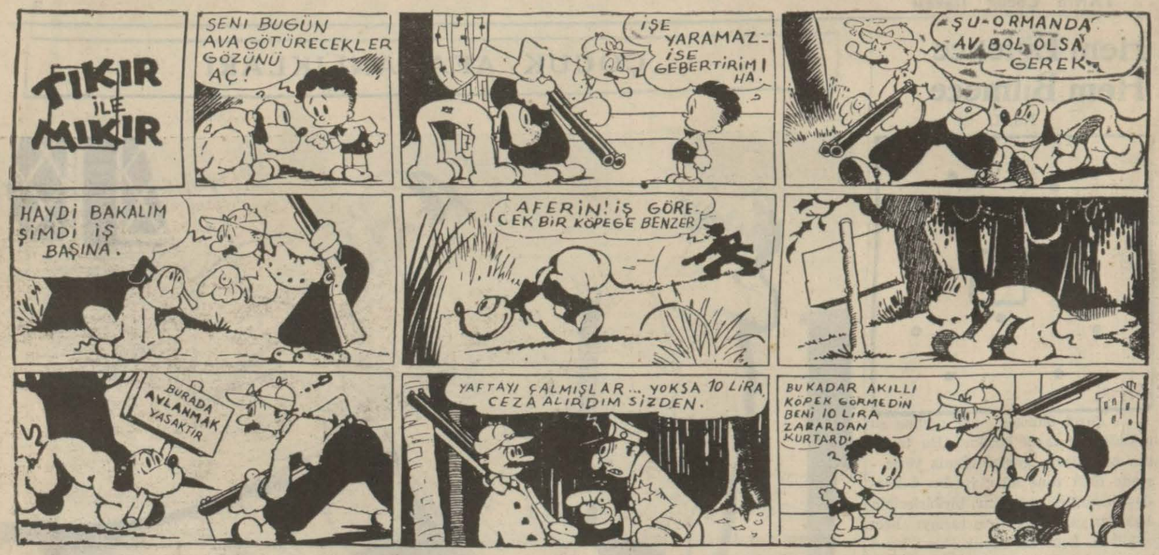

Renkli tabloyu güzel boyayanlar

24 Teşrinievvel tarihli ve 4 numaralı (Çocuk Mecmuamız) ın (renkli tablo) sunu doğru boyayıp hediye kazananların listesi:

BİRER MUREKKEPLİ KALEM KAZANANLAR:

Arnavutköy Dolaplıkuyu Ceviz sokak No. 2 de Piraye Imer; Istanbul İthalât Gümrüğü mümeyyizi oğlu Çetin Cevval; Nişantaşı Kız Orta okulunda 422 Melek; Göztepe Istasiyon caddesinde No. 64 te Behiye; Kadıköy orta okul 518 Rıdvan.

BİRER KİTAP KAZANANLAR:

Ankara İsmet İnönü mahallesi Akşehir sokak No. 11 Oğuz Herkmen; Istanbul erkek lisesi 1044 Fuat Kaşkal; Istanbul erkek lisesi 1219 Hami Aydın; Manisa Akhisarı Gazi okulu 178 Fazıl Ertan; Kırklareli 3 üncü tabur kumandanı oğlu Necdet; Ayvalık Altmova caddesinde 2617 numarada Selâmi; Ankara hükûmet caddesi Inkılâp mahallesi Tahtakonak sokağında M. Sezai; Çanakakle Halkevi başkanı oğlu Nejat Dilmaç; Beyoğlu Istiklâl caddesi No. 451 de Kurt Aykut; Istanbul 2 inci okulda Zehra Süheylâ.

BİRER ALBUM KAZANANLAR:

Hasekide Hakimoğlu caddesinde Bay Süheylin 36 numaralı evinde Nâzıma; Düzce sıtma mücadele memuru oğlu Rüştü; Kadıköy Gazi ilk mektebi talebesinden Neclâ Olcay; Istanbul lisesinden 926 Baha; Kütahya lisesi sınıf 5 ten 356 Rüştü; Beykoz orta okul 57 numaralı Mihriye Atakuş; Afyon gazete bayii Şeref elile Turan Erdemli; Ankara belediye su direktörlüğünde Alâeddin Özkan; Yalvaç öğretmen oğlu Ilhan Dilmaç; Konya askerî orta okul işyarı oğlu Hikmet Otergenler.

BİRER BUYUK OYUNCAK KAZANANLAR:

Istanbul lisesinde 830 Yılmaz; Istanbul Ticaret lisesi 1106 Mehmet Celâl Bilgin; Niğde Sakarya ilk okulunda Halûk Berksan; Izmir Ikinci Kordon 219 numarada Türkân Veske; Çerkeş ilk okul sınıf 2 de Neriman.

BİRER KUÇUK OYUNCAK KAZANANLAR:

Hayriye lisesi sınıf 10 da 199 Turgut; Edirnekapı Ka'riye mahallesi No. 7 de Celâlettin Tunca; Istanbul erkek lisesi 1595 Mecdi Yalçın; 44 düncü okulda 339 Mazhar Ozman; Ankarada Kızılelma mahallesi 61 - 63 numarada Omer Ergül.

BİRER KART KAZANANLAR:

Çumra tahrirat kâtibi kızı Saime Uğur; Fatih Çarşamba Beyceğiz caddesi 49 numarada Salih Zeki; Afyon avukat Nezif oğlu Rüştü Kokamanâ, Erenköy kız lisesi 774 İhsan Ceylân; Malkara gazete bayii Haşim; Amasya orta okulunda3 numarada A. Çelebi; Giresun kültür direktörü kızı Gülçin Evrimer; Aksaray Çakırağa No. 25 Necdet; Bursa Hoşkadem mahallesi Sağlık sokak No. 6 Ergün; Tokat memleket hastanesi operatörü oğlu Fikret Sataç; Ayvalık gümrük caddesi tabelâcı Ali oğlu Recai; Ayvalık Vehbibey mahallesi Sefaçıkmazı No. 25 Lûtfiye.

Gaziantep gaziler caddesi No. 186 Ilhan N. Geçer; Istanbul lisesi 642 Burhan.

Geçen Bilmecemizi Doğru Halledenler

kizinci sınıftan Kostantin Kika.

BİRER KİTAP KAZANANLAR:

Ayvalık Mektepler Pazarı Cafer Oçal; Kayseri hava rasat müdürü vasıtasile M. Ötem; Istanbul lisesinde Sıtkı; Dizdariye 6 numârada Vedat Öznur; Beneberit lisesi sınıf 4 de Leylâ Aykut; Afyon gazete bayii Şeref elile Nuran Erdemli; Iskenderpaşa mahallesi Feyzullah sokak No. 22 Nuran Yaltırar; Istanbul lisesinde 417 Semih; Vefa lisesinde 625 Ekrem; Şehzadebaşı Feyziye caddesi No. 21 Nurettin Derman.

BİRER ALBUM KAZANANLAR;

Bakırköy Hatbayır 106/1 de Hüseyin Yalçın; Fatih Fevzipaşa caddesi 116 numarada Hasip oğlu Vedat; Çanakkale müddeiumumisi oğlu Bedri Turan; Manisa Akhisarı Reşatbey mahallesi No. 40 ta Mehmet; Ankara Adliye Vekâleti merkez bürosu memurlarından Hıfzı oğlu Galip; Beşiktaş 19 uncu ilk okul 348 Kâmran Tüner; Zile Parti sekreteri kızı Sevim Soydan; Bursa Setbaşı Önder sokak No. 4 te İli; Üsküdar İhsaniye No. 76 da Müzeyyen Ertencan; Izmir Karşıyaka Cümhuriyet okulunda 375 Ozer Oney.

BİRER BUYUK OYUNCAK KAZANANLAR:

Feriköy 17 inci ilkmektep 226 Salâhaddin; Kumkapı orta okul talebesinden Muhlis; Istanbul kız lisesi 375 Nezihe Bulaner; Gaziantep Ismet Inönü ilk okulunda 91 Hatice Yeşilova; Istanbul erkek lisesi 197 Akif.

BİRER KUÇUK OYUNCAK KAZANANLAR:

Süleymaniye Yoğurtçu oğlu sokak No. 21 Sema Arıturu; 45 inci ilk okul sınıf 5 te 341 Beria; Kadıköy Recaizade sokak No. 49 Semih Tolpar; Istanbul lisesi 1248 Ferruh; Arnavutköy Birinci cadde 90 numarada Şake.

4 numaralı bilmecemizi halledenler

24 Teşrinievvel tarihli ve 4 numaralı (Çocuk Mecmuamız) ın (Hem eğlence, hem bilmece) sinde en çok puvan kazanıp hediye alanların listesi:

BİRER MUREKKEPLİ KALEM KAZANANLAR:

Istanbul erkek lisesinde Mehmet Ali; Istanbul 1 inci okul 5 A. da Şerife Yalçın; Istanbul erkek lisesi 1044 Fuat Kaşkal; Beyoğlu Halkevi üyesinden Emin; Alman mektebi se-

(4) numaralı bilmecelerin halli:

1 — Müftünün karısı kadının kızı olduğundan bağa gidenler dört kişi değil, üç kişi imişler. Karpuzdan bir dilim onun için artakalmış.

2 — Denizin ortasında (N) harfi vardır.

3 — Bulmacanın halli şudur:

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	L	E	Y	L	E	K	■	P
2	A	V	■	O	K	■	L	A
3	V	■	E	Ş	■	■	O	D
4	A	N	T	■	Ş	E	R	İ
5	N	E	■	D	U	L	■	Ş
6	T	■	E	■	■	B	U	A
7	A	■	L	E	K	E	■	H
8	■	S	A	L	A	T	A	■

4 — Dördüncüsü cevizi tabakla beraber aldığından herbiri bir ceviz aldığı halde tabakta gene bir ceviz kalır.

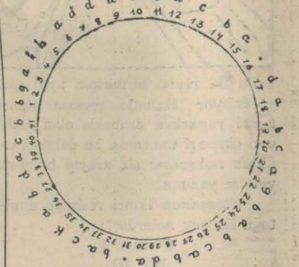

5 — Bir dairenin etrafına çepeçevre 40 kişiyi gösteren 41 adet dizip bir diye başlıyarak sayar ve sayarken her üçüncüyü ortadan kaldırır ve dönüşte bir daha saymazsanız 16 mcı ile 31 incinin sona kaldığını görürsünüz. Reis 16 mcı veya 31 inci ölünce öbürünü de öldürüp en son kendisi sağ kalır. Resimde birden başlıyarak sayılmış ve devirler sıra ile a, b, c, d, e, f, g, h, k harfleri*le işaretlendirilmiştir.*

Amcanın Köşesi

Cici yavrularım;

(TAN) ın içine saklanan küçük gazeteniz işte altıncı defadır gelip sizi buluyor. Sabahleyin büyükler gazetelerini alırlarken sizin de kendi gazetenize kavuşmanız bulunur zevk mi? Sizi derslerinizden alakoymamak için gazeteniz büyüklerinki gibi hergün çıkmıyor, haftada yalnız bir gün çıkıyor. Onu belki çok özlüyorsunuz. Fakat bir defa kavuştunuz mu sevdiğiniz, okumayı istediğiniz her şeyi bularak bir haftalık bekleyişinizi unutuyorsunuz değil mi?

Cici çocuklarım! Bu hafta bir müjdem var. Sizi birkaç arkadaşımızla tanıştıracağım. Tabii unutmamışsınızdır: Geçenlerde, bizim vasıtamızla biribirinizle nasıl tanışıp kartpostal muhaberesi yapacağınızı öğretmiştim. Bu tatlı iş çoğunuzun o kadar hoşuna gitmiş ki, bize hemen adreslerini yollamışlar. Bu adreslerden birkaçını dördüncü sayfamızdaki "Kartpostalla tanışma" sütununda bulacaksınız. Onları birer birer okuyunuz. İçlerinden hangisile tanışmak isterseniz doğrudan doğruya o adresteki kardeşinize bir kartpostal yollayınız. Kendisile tanışmak istediğinizi yazınız. O da size bir kartla cevap verecektir. Yahut isterseniz bize kendi adresinizi yollayınız. Hangi adresteki kardeşinizle tanışmak istediğinizi de açıkça yazınız. Biz bunu ayni sütunda ilân ederiz. O arkadaşınız okur ve hemen size kart yollar. Siz de ona bir kartla cevap verirsiniz. Böylelikle hem yeni arkadaşlar kazanır, hem de görmediğiniz yerlerde neler olduğunu sorar öğrenirsiniz. Bir yandan da güzel bir kartpostal kolleksiyonunuz olur. Kim bilir Anadoluda kaç taneniz, İstanbuldan bir şeyler sorup öğrenmek istiyor. Kim bilir İstanbulda kaç küçük yavrum Anadolunun görmediği yerlerini öğrenmek hevesinde... Bunun için gelecek haftaya kadar belki yığınlarla küçük okuyucum "Kartpostalla tanışma" sütununda kendi adresine yer bulmak için heyecan geçirecek. Üzülmeyiniz yavrularım. Ben hepinizin istediğini yaparım. Sizi biribirinizle tanıştırdıkça ben de çocuk gibi seviniyorum. Amcalık kolay iş mi?..

Bugün biraz çokça konuştuk. Sizi daha fazla alakoymıyayım. Gazetenin içinde bu kadar eğlenceli şeyler dururken ihtiyar bir amcayla bundan fazla konuşulur mu? Haydi artık hepinizin gözlerinden öpeyim de köşeme çekilip size gelecek hafta için masallar, eğlenceler hazırlıyayım şeker yavrularım.

AMCA

Davetli olduğum zaman görseniz

Lokantada yanyana yemek yiyen iki müşteri arasında:

Birinci müşteri:

— Aman efendim, ne de iştahınız var, maşallah!..

Ikinci müşteri:

— Burada gördüğünüz bir şey mi? Siz beni davetli olduğum zaman görseniz...

Resımlı Hıkâye — Ali Dayının Definesi

1 — Ali Dayı çok zengindi, fakat paralarını ormanda bir ağacın kovuğunda saklardı. Bir gün ağacı oduncular kestiler, kütüklere ayırdılar ve bunları ormana bitişik su bendine attılar. Yakındaki su bendinin kenarında bir kayıkçı gelen kütükleri görür, birer birer çeker alır.

2 — Bir tanesinin içinde [illegible] sesine benziyen bir şıkırtı işitince şaşar kalır.

3 — Kayıkçı iyi bir adammış. Hemen jandarma dairesine koşar ve şaşkınlıktan gözleri faltaşı gibi açılan onbaşının önüne keselerle altını ve banknotları döker.

4 — Hemen gazetelere ilânlar verilir. Define sahibi aranır.. Definesinin bütün bütün elinden gittiğini sanarak yanıp duran Ali Dayı bu ilânı okuyunca sevincinden deli gibi jandarma dairesine koşar.

5 — Banknotlarının numaralarını birer birer söyliyerek definenin kendisinin olduğunu ispat eder, paralarını alır.

6 — Iyi yürekli kayıkçıyı unutmaz. Mükâfat olarak ona epeyce para verir.

Bu felâketten gözü yıldığı için, Ali Dayı işte o gündenberi paralarını hep evindeki dolapta saklamaktadır.

Kahkaha Köşesi :

Kör Kalmıya Mahkûm Adam

1 — Birkaç aay evvel Amerika zenginlerinden biri bir otomobil kazasına uğrar. Hastaneye kaldırıldığı sırada zavallı mütemadiyen

— Gözlerim kör oldu! diye feryat eder, durur. Hastanede birçok defa muayene yapılır, hakikaten zavallı adamın iki gözünün de kör olduğu anlaşılır. Tedavi, tedavi üstüne.. Hiçbiri fayda vermez. Adamcağız kör yaşamaya mahkûm olur. Aradan iki ay geçer. Bir gün kör adam kuvafürüne gider. Traştan sonra yüzüne elektrik masajı yaptırmak ister. Berber alnına doğru masaj yaptıkça Amerikalının gözünün önünden sanki siyah bir perde kalkar gibi olur. Kuvafüre:

— Devam et, devam et, diye bağırır. Bir saate kalmaz. Iki gözü birden açılır. Tabii bu sevinç içinde Amerikalı, berbere birçok bahşiş verir... Işin en garibi şurası... Bu iyiliğin sebebini sade masajı yapan kuvafür değil doktorlar bile bir türlü anlıyamamışlar.

Zavallı kedi

2 — Fransanın küçük köylerinden birinde (Alfons) adında yaramaz bir mektepli paraşüt tecrübesi yapacağım diye bir şemsiyenin sapına küçük bir sepet bağlar. Sepetin içine de bir kedi yavrusu koyar. Bir ambarın damına çıkıp, kuvvetli bir rüzgâr eserken, şemsiyeyi salıverir. Garip bir tesadüfle şemsiye yakındaki küçük kilisenin çan kulesine takılır. Zavallı kedi yavrusu o kadar acı acı miyavlar ki feryadına köy halkı dayanamaz. Nihayet bir itfaiye askeri işe karışır, kediyi asıldığı yerden indirir. Köylüleri de yürek acısından kurtarır.

Rekor kırmış

3 — Papağanın birkaç söz ezberleyip tekrarladığını hepiniz bilirsiniz. Bir kuşun — isterse söylediği şey birkaç sözden ibaret olsun — insan gibi söz söylemesi hakikaten hoş bir şeydir. Fakat Amerikada bir papağan bütün hemcinslerini geçmiş ve rekor kırmıştır: Adı Lora olan bu akıllı papağan (rusça, almanca, ingilizce, fransızca) tam dört lisanda nutuklar veriyor ve tıpkı bir erkek gibi şarkı söyleyip ıslık çalıyormuş.

Burada inecekler..

4 — Bir tren kondoktoru nedense istasiyon isimlerini bir türlü hatırında tutamazmış. Hele isim biraz da zor olursa... Halbuki tren her yeni istasiyona geldikçe onun bağırıp yolcuları haberdar etmesi lâzım, zavallı ne yapsın. Her istasiyona yakınlaşırken kızarır, bozarır, bin güçlükle hangi istasiyon olduğunu hatırlar ve müşkülü savarmış. Aksilik bu ya... Bir defasında istasiyonun adını dünyada hatırlıyamaz. Sıkılır, kekeler, terler... Nafile... Nihayet aklından şimşek gibi bir fikir geçer. Tren tam istasiyona gireceği sırada aşağı atlar ve vagonların önünde koşarak bağırmaya başlar:

— Burada inecekler insin... Burada inecekler insin...

Böylelikle yolcuları vaktinde ikaz eder.

Ne nazik adam

5 — Şimal kutbunu keşfe giden bir heyette gayet nazik bir nebatat âlimi varmış. Adamcağız o kadar nazikmiş ki buz dağlarının üstünde bin müşkülâtla yaşamaya uğraşırken bile salon nezaketini bir türlü bırakmazmış.

Bir gün çok tehlikeli bir buz dağına tırmanırlarken en önden giden heyet reisinin kulağına nebatat âliminin sesi gelir:

— Mösyö K.. Mösyö K. Bir meşguliyetiniz var mı?

Mösyö K. arkaya bile bakmadan:

— Tabii, der. Kâfi derecede işim var. Profesör bu sefer de-

— Mösyö K., pek mi, pek mi meşgulsünüz, diye seslenir.

Mösyö K:

— Meşgulüm, dedik ya, deyince ses bu defa daha derinden:

— Oyle ise sizi rahatsız etmiyeyim, der ve sanki bunu söyler söylemez ses kısılıverir.

Mösyö K. meraklanır. Bir yandan tırmanmaya uğraşırken bir yandan da:

— Ne var, ne oluyor söylesene... demeye mecbur kalır. O zaman ne cevap alsa beğenirsiniz:

— En arkada iki buz arasında çukura düştüm, boğuluyorum. Sizi rahatsız ettiğim için af buyurunuz.

Hem Eğlence Hem Bilmece

No: I.

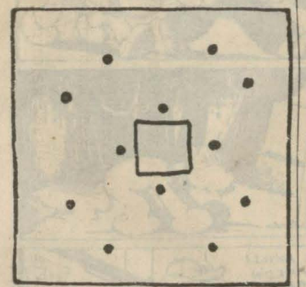

Bir çiftçi ölürken (6) oğluna şu şekilde bir tarla bırakır. Bu tarlanın noktalarla gösterdiğimiz yerlerinde (12) tane ağaç vardır. 6 kardeş düşünür, taşınırlar, biribirlerinin hakkını yememek için tarlayı hem şekilleri, hem de büyüklükleri bir 6 kısma ayırırlar. Her kısma 2 ağaç düşer. Acaba çiftçinin çocukları bu paylaşmayı nasıl yaptılar?

Puvan: 1

No: II.

Yeni müsabakamız kimlerin dikkatli olduğunu meydana çıkaracak ve sizi gördüğünüz şeylere dikkat etmeye alıştıracaktır. Onun için hem faydalı, hem de eğlencelidir.

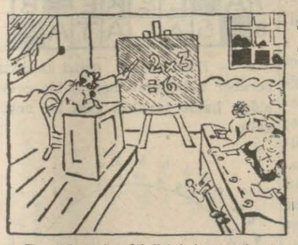

Bu iki resim biribirinin ayni gibi görünüyor Halbuki ressam ikinci resmi yaparken birincide olan iki şeyi çizmeyi unutmuş, bu dalgın ressamın noksanını siz arayıp bulunuz ve bize yazınız.

(Ressamın ikinci resimde unuttuğu iki şey nelerdir?)

Puvan: 2

No: III.

Pırıl pırıl yanarım. Bazan küçülür, cebe sığarım; bazan büyür odaları kaplarım. Ister büyüyeyim, ister küçüleyim — eğer isterseniz — güneş, deniz, insan, dünyada ne varsa içime alırım. Bilin bakayım, ben neyim?

Puvan: 3

No: IV.

1 — Böcek. Yandıktan sonra.

2 — Kaybolunca. Içi kırmızı yemiş.

3 — Pencereye takılan. Bir kuş.

ÇOCUK AFACANLIKLARI

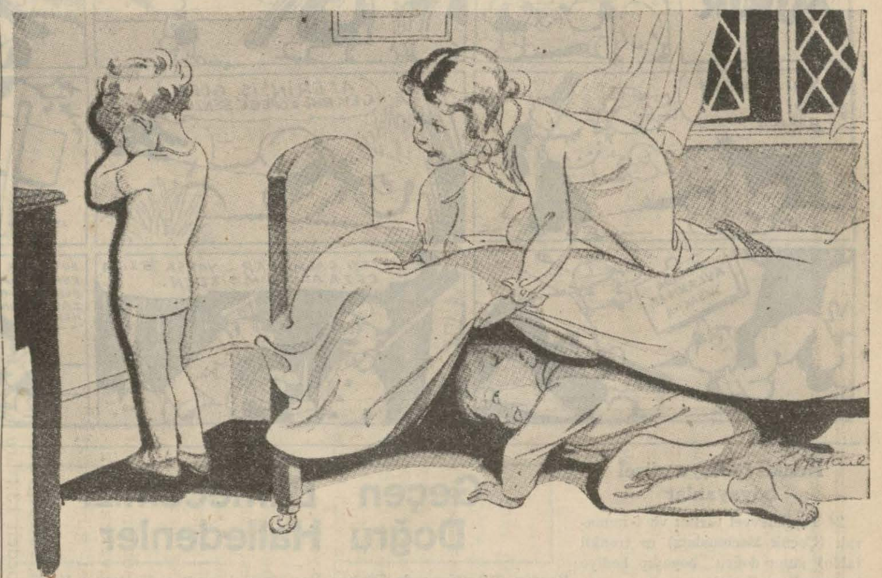

Zavallı anne "çocuklarımı yatırdım, arkalarını iyice örttüm, gözlerini kapadılar, şimdi mışıl mışıl uyumuşlardır bile...„ diye düşünürken yatak odasında neler olur.

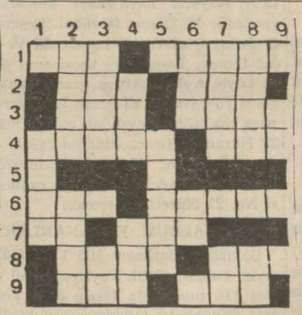

SOLDAN SAGA:

4 — Tutuştur. Bir harf. Bir harf

5 — Bir sesli harf. Bir sesli harf.

6 — Can. Mısırlıların ölüsü.

7 — Bir emir. Demiryolu.

8 — Canımız sıkılınca söyleriz. Evlerin üstü.

9 — Içi boş. Ateş.

YUKARDAN AŞAGI

1 — Bir harf. Acıyan bir yer.

2 — Hintlilerin şefi. Havada uçan.

3 — Hem uzak, hem bir memleket adı. Bir harf. Çocukları korkutmak için söylenen manasız bir söz.

4 — Edat. Ustüne tabak filân konulur.

5 — Bir sessiz harf. Acıklı kitap.

6 — Çok sevdiğimiz bir insan. Bir emir. Sessiz harf.

7 — Yemeklere konan kokulu bir ot. Sessiz harf. Bir nota.

8 — Soy. Sessiz harf. Türkçe sanat.

9 — Sessiz harf. Dakika. Sesli harf. Sessiz harf.

Puvan: 4

No. V.

Kaptan, sözlerinin yanındakiler tarafından işitildiğini istemiyordu. Herkesin içinde arkadaşının kulağına söz söylemek te olmazdı. Bir kâğıt aldı, üstüne bir şeyler karaladı ve arkadaşına uzattı. Kaptan kâğıda şöyle yazmıştı:

Kaptan acaba ne demek istiyordu?

Puvan: 5

* * *

En çok puvan kazanan karilerimizden ellisine muhtelif hediyeler vereceğiz. Eğer küçük okuyucularımızdan puvanları müsavi olanlar bulunur ve bunların adedi elliyi geçerse, puvanları bir olanlar arasında kur'a çekeceğiz.

RENKLİ TABLO

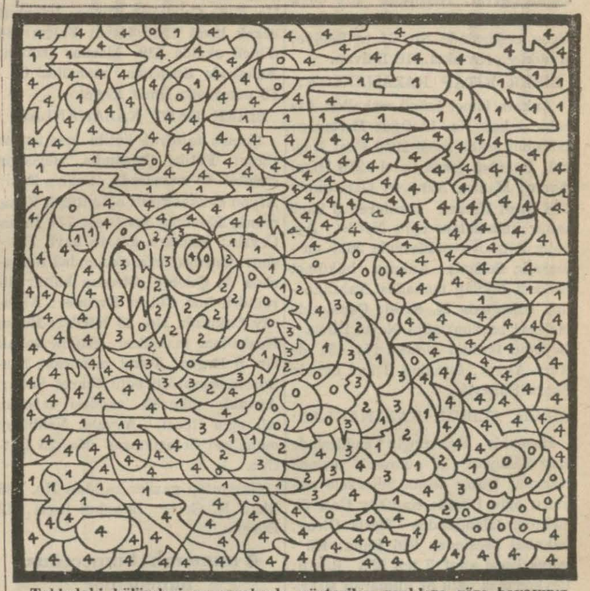

Tablodaki bölümleri numaralarda gösterilen renklere göre boyayınız.

0 — Beyaz; 1 — Mavi; 2 — Çok açık mavi; 3 — Açık mavi; 4

Doğru boyayanlar arasında kur'a çekerek 50 okuyucumuza muhtelif hediyeler vereceğiz.

15 TEŞRİNİSANİ'DE

ŞU TARİHİ HATIRINIZDA tutun...

binlerce kişinin beklediği

PHILCO

radyoları satışa çıkarılacaktır.

KADINLAR İÇİN

Sayanı hayret bir müjde

Bir Doktorun cazip keşfi

Solmuş ve Buruşmuş Bir Cilde Gençliği iade Ediyor

Viyanada bir tıp mecmuası, dünyayı hayrette bırakacak fennin son zaferini ilân ediyor. Buruşuklukların yalnız sebebi zuhuru değil, izale çaresini de bulmuşlardır. Anneler, hattâ büyük anneler, artık gençlik zamanlarındaki taze ve açık tenlerine kavuşabilirler. 50 ve 60 yaşlarında olan kadınlar, gençliklerindeki yumuşak ve buruşuksuz bir cilt teminine muvaffak olabilirler. Buruşukluklar, ihtiyarladığımız vakit zuhura gelir, cilt; bazı canlı ve besleyici unsurları kaybeder. Bu unsurlar, şimdi kemali itina ile intihap edilmiş genç hayvanlardan istihsal edilmektedir. Bunlarla cilt beslendiği takdirde tazeleşir ve gençleşir. İşte; Viyana üniversitesinde profesör Dr. Stejskal idaresinde yapılan keşfin şayanı hayret semereleri bu profesörün keşfinin münhasıran istimal hakkı Tokalon müessesesi tarafından büyük fedakârlıklarla temin edilmiştir.

"Biocel,, tabir edilen canlı hüceyreler hülâsası, yalnız pembe rengindeki Tokalon kreminde bulunur. Hastanelerde 60 - 70 yaşlarındaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübelerde altı hafta zarfında buruşukluklarının tamamen zail olduğu görülmüştür. Her akşam yatmazdan evvel yegâne cilt unsuru olan pembe rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siz uyurken, o, cildi besler ve gençleştirir, Serian buruşukluklar izale olur ve bir kaç hafta zarfında daha genç görünmüş olursunuz. Gündüz için (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri eritir, açık mesameleri kapatır ve en sert cildi yumuşatır, beyazlatır ve gençleştirir.

Nafıa Vekâletinden:

16 İkinciteşrin 936 pazartesi günü saat 15 de Ankarada Nafıa Vekâleti Malzeme Eksiltme Komisyonunda Kütahyanın Tavşanlı kazasına bağlı Domaniç nahiyesinde Kazmut Eğridere devlet ormanlarından veya hususî mukaveleli ormanlardan kesilmek ve ana hat üzerinde her hangi bir istasyonda teslim edilmek üzere 90.495 lira muhammen bedelli (48.500) adet normal 780 adet makaslık ve 500 adet köprülük kayın traversin kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı 452 kuruş mukabilinde Ankarada Vekâlet Malzeme dairesinden alınabilir.

Muvakkat teminat 5774 lira 75 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikası ile birlikte 16 İkinciteşrin 936 pazartesi günü saat 14 e kadar Ankarada Vekâlet Malzeme Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır.

"1567,, "2569,,

Hayvan Sağlığı Küçük Sıhhiye Memurları ve Nalbant Mektebi Direktörlüğünden:

Mektep talebelerine yaptırılacak azı "32,, , çoğu "35,, hesabile "35,, takım elbise ile "35,, paltonun mektepte mevcut nümune kumaşlardan şartnamesi veçhile yaptırılması açık eksiltmeye konmuştur. Elbisenin takımına "1950,, , paltonun adedine "1250,, kuruş fiat tahmin edilmiştir. İlk teminatı "84,, liradır. Şartname ve nümuneler Selimiyede mektepte görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesaikle beraber eksiltme günü olan 12/11/936 Perşembe günü saat 14 te İstanbulda Cağaloğlunda Cümhuriyet matbaası karşısında Yüksek Mektepler Muhasebeciliğindeki satınalma komisyonunda bulunmaları. "2585,

inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

10000 Metre beyaz yağlı kanaviçe
6000 „ yeşil yağlı „

1 — Yukarıda cinse ve miktarı yazılı (2) kalem malzeme şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 13/XI/1936 tarihine rastlıyan Cuma günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte ismi geçen Komisyona gelmeleri lâzımdır. (2422)

Devlet Demiryolları ve limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı (5) gurup malzeme her gurup ayrı ayrı ihale edilmek üzere hizalarında yazılı tarih ve günlerde Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır;

İsteklilerin muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve kanunun dördüncü maddesi mucibince işe girmiye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada 1 inci işletme komisyonu tarafından parasız olarak verilmektedir.

1 — 68 adet Dubl bina camı, 680 adet adi bina camı muhammen bedeli 307 lira 50 kuruş ve muvakkat teminatı 23 lira 10 kuruş olup 9-XI-36 Pazartesi günü saat 10 da

2 — 75 Kg. palangalık lif halat 28 m/m, 150 Kg. koltukluk lif halat 35 m/m lik muhammen bedeli 132 lira 45 kuruş ve muvakkat teminatı 9 lira 95 kuruş olup 12-XI-936 pazartesi günü saat 10 da

3 — 2000 Kg. kompresör yağı (gargoyle D. T. E. oil B. B. ve emsali) muhammen bedeli 472 lira 20 kuruş ve muvakkat teminatı 35 lira 40 kuruş olup 12-XI-36 perşembe günü saat 10 da

4 — 600 M. çelik çekme fren hava sevk borusu (1/2" ve 3/4" de) muhammen bedeli 484 lira 92 kuruş ve muvakkat teminatı 28 lira 90 kuruş olup 9-XI.36 pazartesi günü saat 10 da

5 — 54000 M. kurdon yumak 2 inci mevki vagonlar için muhammen bedeli 1620 lira ve muvakkat teminatı 121 lira 50 kuruş olup 9-XI-36 pazartesi günü saat 10 da (2494)

Emniyet işleri Umum Müdürlüğünden:

1 — 936 senesi için Zabıta memurlarına satın alınacak azı 4500 çoğu 5419 çift Fotin ile azı 4500 çoğu 4960 çift Getir Yirmi bir gün müddetle ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Fotinin beher çiftine 335 ve Getirin beher çiftine 275 kuruş muhammen fiat konulmuştur.

3 — İhale 16/11/936 Pazartesi günü saat on beşte Emniyet İşleri Umum Müdürlüğü binasında müteşekkil komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — Eksiltemeye girecekler 2384 lira 52 kuruşluk muvakkat teminat mektup ve makbuzu ile ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını ihale vaktinden bir saat evvel komisyona vermeleri.

5 — Bu iş için fazla izahat almak, nümune ve şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Sözü geçen Komisyona müracaat edebilecekleri. "1558,, 2570

istatistik Genel Direktörlüğü Eksiltme Komisyonundan:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan genel nüfus sayımı neticelerine ait Fransızca ve Türkçe yazılı beş cilt eserin tabıdır.

2 — Beheri 120 - 200 sahife tahmin olunan eserin adedi tabı 2000-2500 olacaktır.

3 — Beş cilttir. Tahmin olunan bedeli 2500 liradır. 188 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Eksiltme Teşrinisaninin 9 uncu pazartesi günü saat 14,30 da açılacaktır. Açılmadan bir saat evvel zarflar komisyon Reisliğine verilmek lâzımdır. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (1461) (2339)

Sıhhat ve içtimai Muavenet Vekâleti iskân Umum Müdürlüğünden

1 — Orta Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için fennî şartnamesi dahilinde (5000) adet pulluk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada İskân Umum Müdürlüğünde ve İstanbulda İskân Müdürlüğünde mevcut olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere hergün saat dokuzdan on yediye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 10/11/936 salı günü saat 15 buçukta Sıhhat Vekâletinde hususî komisyonda yapılacağı. (2625)

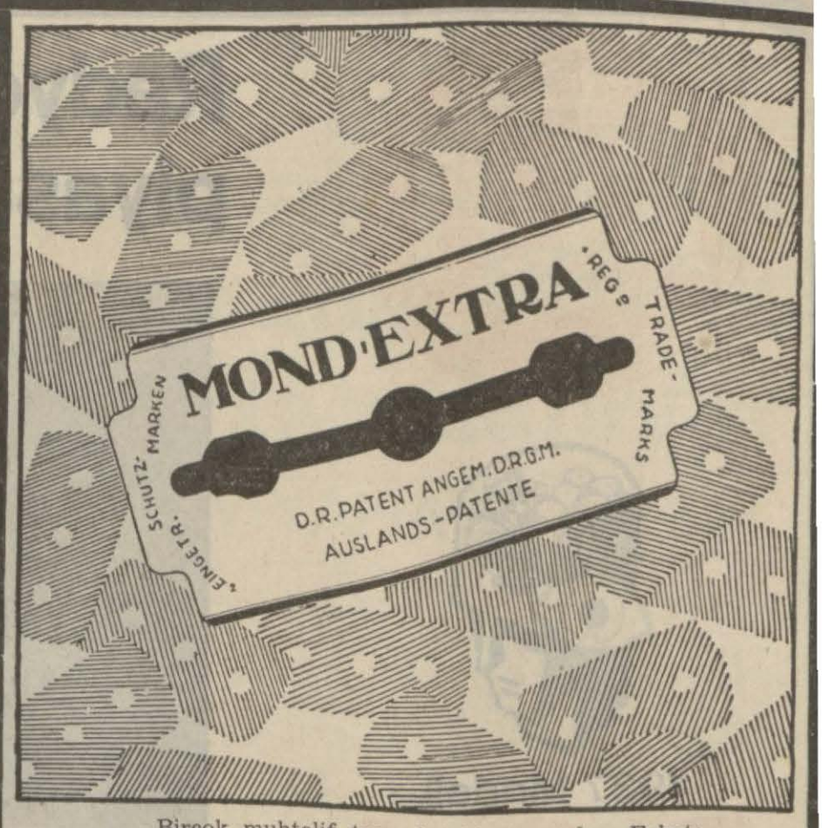

Birçok muhtelif tıraş bıçakları vardır. Fakat:

MOND - EXTRA

bir tanedir ve (ROTBART) mamulâtındandır. Heryerde satılır.

Istanbul Defterdarlığından:

	Senelik M. İcar Bedeli Lira
Mahmutpaşa Çuhacı han 2. kat 13 No. lu dükkân	24
Mahmutpaşa Çuhacı han 2. kat 5 No. lu dükkân	36
Balıkpazarı Nevşehir hanı zemin kat 80 No. lu dükkân	180
Balıkpazarı Nevşehir hanı zemin kat kahve ocağı	36
Balıkpazarı Nevşehir hanı zemin kat Bodrum	180
Galata Bereketzade M. Yüksek kaldırım S. 46 No. lu dükkân	207
Galata Bereketzade M. Yüksek kaldırım S. 48 No. lu dükkân	207
Galata Bereketzade M. Yüksek kaldırım S. 50 No. lu dükkân	207

Yukarıda yazılı mallar hizalarında gösterilen muhammen senelik icar bedelleri üzerinden icar bedelleri Dört müsavi taksitte ve taksitler peşin verilmek şartiyle 20/11/1936 Cuma günü saat 14 te açık arttırma ile bir sene için kiraya verilecektir. Taliplerin Yüzde 7,5 pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırarak Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (M.) (2719)

İstanbul Belediyesi ilânları

Kilosu	*Cinsi*	*Bir kolosunun muhammen fiatı*	*İlk teminatı*
6630	*Un*	*16*	*80 Lira*
6880	*Makarna*	*22*	*144 „ 50 K.*
1870	*Şehriye*		

Belediye hastahanelerile müessesatına lüzumu olan yukarda miktarı ve cinsleri yazılı yiyecek ayrı ayrı açık eksiltemeye konulmuş ise de belli ihale gününde isteklisi bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 24/11/936 Salı günü saat 14 te daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) "2778,,

Senelik muhammen kirası 30 lira olan Anadoluhisarında Göksu deresi sokağındaki baraka teslim tarihinden itibaren 937 veya 938 - 939 senesi Mayısı sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 225 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 17/11/936 Salı günü saat 14 te daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) "2651,,

İSTANBULDA GALATADA RIHTIM ÜZERİNDE YAPILACAK YOLCU SALONU PROJESİNE AİT AÇILAN MÜSABAKA

Istanbul Liman işletme idaresinden;

Galata Rıhtımında Merkez ve Çinili Rıhtım hanları arasındaki idaremize ait yıkılacak olan Panorama, Orta, Maritim hanlarının mebni bulunduğu arsa üzerine yeniden inşa ettirilecek yolcu salonu projesi için Türk ve ecnebi mimar ve inşaat mühendisleri arasında bir müsabaka açılmıştır.

Müsabaka 6. Şubat. 1937 tarihinde hitam bulacaktır.

Projeler bir Jüri Heyeti tarafından incelenerek birinciye (2500), İkinciye (1000) ve beğenilen diğer iki projeye (500 zer lira mükâfat verilecektir. Taliplerin proje müsabakasına ait izahnameyi Galata'da Fermenecılerde Haydar Hanında Fen servisi şefliğimize müracaatla almaları lüzumu ilân olunur. (2754)

Radyosunun 1937 modeli geldikten sonra piyasada radyo münakaşasına son verildi

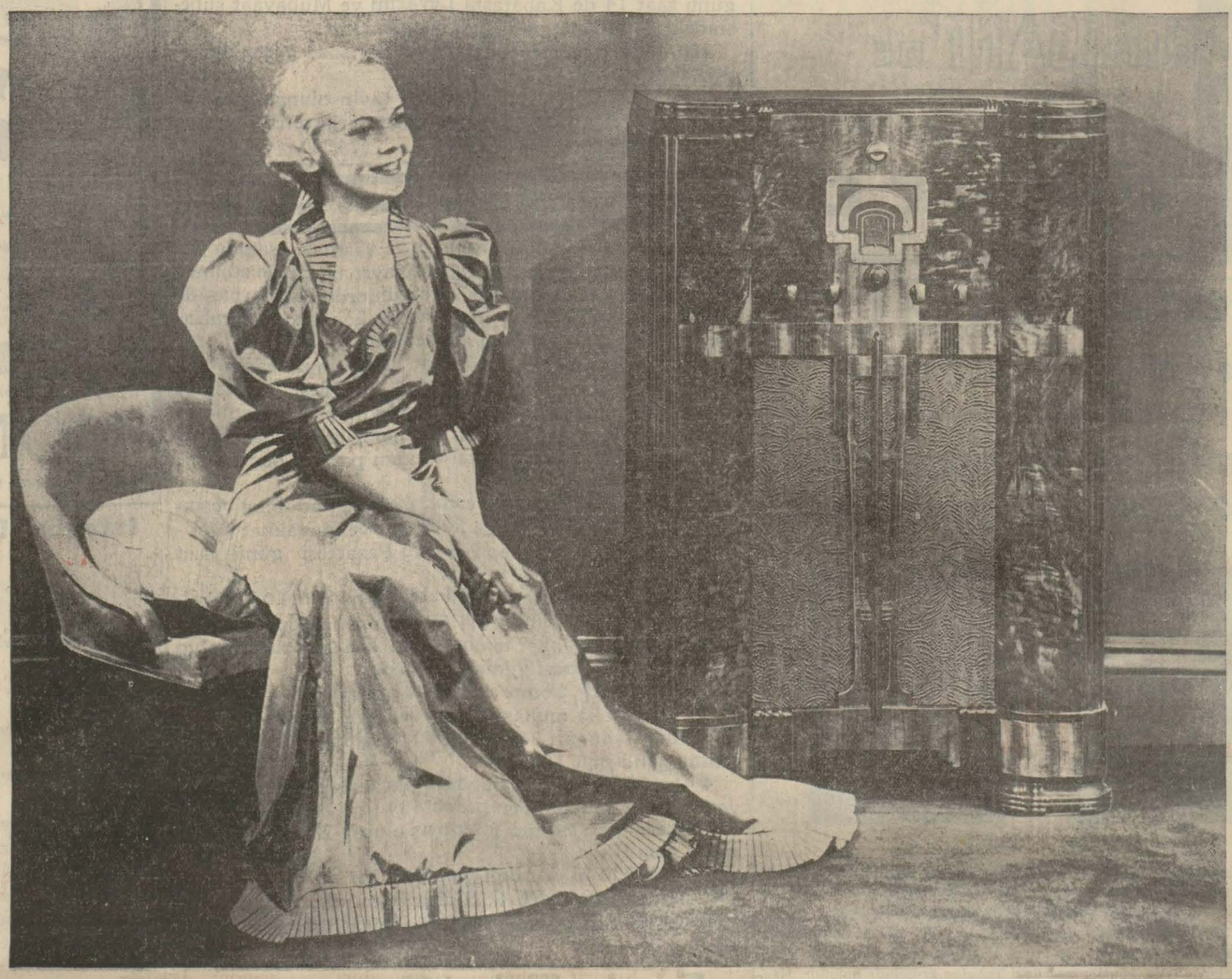

1937 Modeli

R. C. A

Radyosunu görüp dinledikten sonra başka Radyo almağa razı olamıyacaksınız.

Bugün belki başka Radyoya sahipsiniz fakat yarın muhakkak surette bir

R.C.A.

ile tebdil etmeğe mecbur kalacaksınız

O. T. T. A. Ş. Beyoğlu, Istiklâl Caddesi Tokatlıyan karşısında

VENÜS PUDRASI

Güzellerin pudrasıdır

En kibar familyalar, narin ve nazik ciltliler Venüs pudrasını beğenerek takdirle kullanıyorlar. Yalnız bir tecrübe kâfidir.

Tanınmış eczane ve ıtriyat ticarethanelerinde satılır.

Deposu : Evliya Zade Nureddin Kimyevî Ezca Alât ve Itriyat Ticarethanesi. Istanbul Bahçekapı

İNHİSAR ŞARAPLARI UCUZLADI

YENİ FİATLAR

70	cl.	35	Kuruş
2	Lit.	70	,,
3.40	,,	100	,,

70	cl. lik şişe için	10	Kuruş
2.	Lit. ,, ,,	15	,,
3.40	,, ,,	25	,,

ayrıca depozito alınır. Şişeler getirilince depozito geri verilir.

Açık satmak isteyenlere hususi şartlarla litresi 22 kuruştan verilir.

Bursa Kaplıcaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Şirketimize ait olup Bursa Çekirge caddesinde her türlü konfor ve fenni tesisatı haiz (ÇELIK PALAS HOTEL - BANYO) su bütün mobilya ve takımlarile birlikte uzun müddetle icara verilecektir. Isteklilerin gerek işletme tarzı ve gerekse bedeli icar hakkında yapacakları teklifleri 15 Kânunuevvel 936 tarihine kadar şirketin Bursadaki merkezine bildirmeleri.

Juvantin Kanzuk Saç Boyaları

Kumral ve siyah olarak sabit ve tabiî renk verir. Ter ve yıkanmakla çıkmaz. Yegâne zararsız ve tanınmış sıhhî saç boyasıdır.

İNGILIZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - Istanbul

Liseler Satın Alma Komisyonundan:

Kandilli, Erenköy Kız Liselerile Erkek Öğretmen okulu için 3060 lira muhammen bedel içinde 180 ton Kıriple maden kömürü 9/11/936 Pazartesi günü saat on beşte İstanbul Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltme yapılacaktır. İlk teminat 229 lira 50 kuruştur, belli gün ve saatte teminat mucibince Ticaret Odası vesikalarile komisyona gelmeleri ve şartname komisyon kâtipliğinden öğrenilir. (2410)

Adlî Tıp işleri Genel Direktörlüğünden:

Beher ton muhammen 22 lira 50 kuruş bedelle 50 ton Türk Antrasiti şartları veçhile açık eksiltmeye konmuştur.

Açık eksiltme 19 İkinciteşrin 936 Perşembe günü saat 15 te Soğukçeşmede Adlî Tıp İşleri Genel Direktörlüğü dairesinde yapılacaktır.

İsteklilerin yüzde 15 teminat parasını İstanbul Muhasebeciliği veznesine yatırarak mezkûr gün ve saatte makbuzu ile birlikte müracaatları ilân olunur.

KAYIP: — 933 senesinde İstanbul Lisesinin birinci sınıfından aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

825 Efrayim

Zayi — Çift arabamın 3480 numaralı plâkası kaybolmuştur. Yenisi alınacağından zayi plâkanın hükmü yoktur. Kadıköyünde Arabacı Koca Pehlivan.

KAYIP: — 29 senesinde gümrük imtihan komisyonundan aldığım 5/27 numaralı karneyi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Salih Saim

Sahibi: Ahmet Emin YALMAN — Umumî Neşriyatı İdare Eden: S. SALİM
Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Şirketi—Basıldığı yer TAN matbaası